
कविकुलगुरु - कालिदास - संस्कृत - विश्वविद्यालयः

कविकुलगुरू कालिदास संस्कृत विश्वविद्यालय रामटेक

हस्तलिखित संग्रह

दाखल.क्र M-2662 विषय वेद

नाव ऋग्वेद संहिता चतुर्थ अष्टक

लेखक/लिपीकार

पृष्ठ 111 काळ — पुर्ण/ अपुर्ण

M-2662

चतुर्थ अष्टक

M-2662

चतुर्थ अष्टक

प॰ च॰ १
१

॥श्रीगणेशाय नमः॥ ॥हरिः ओम्॥ ॥त्वां। अग्ने। हविष्मंतः। देवं। मर्तासः। ईळ
ते। मन्ये। त्वा। जातऽवेदसं। सः। हव्या। वक्षि। आनुषक्। अग्निः। होता। दास्वतः
। क्षयस्य। वृक्तऽबर्हिषः। सं। यज्ञासः। चरंति। यं। सं। वाजासः। श्रवस्यवः॥
उत। स्म। यं। शिशुं। यथा। नवं। जनिष्ट। अरणी इति। धर्तारं। मानुषीणां। वि
शां। अग्निं। सुऽअध्वरं। उत। स्म। दुःऽगृभीयसे। पुत्रः। न। ह्वार्याणां। पुरु।
यः। दग्धा। असि। वना। अग्ने। पशुः। न। यवसे। अध। स्म। यस्य। अर्चयः।
सम्यक्। संऽयंति। धूमिनः। यत्। ईं। अह। त्रितः। दिवि। उप। ध्माताऽइव। धम
ति॥ शिशीते। ध्मातरि। यथा॥ तव। अहं। अग्ने। ऊतिऽभिः। मित्रस्य। च। प्रश
स्तिऽभिः। द्वेषःऽयुतः। न। दुःऽइता। तुर्याम। मर्त्यानां। तं। नः। अग्ने। अभि। न

१

रेः। रयिं। सहस्वः। आ। भर। सः। क्षेपयत्। सः। पोषयत्। भुवत्। वाजस्य। सातये। उत। एधि। पृत्ऽसु। नः। वृधे। १ अग्ने। ओजिष्ठं। आ। भर। द्युम्नं। अस्मभ्यं। अध्रिगो इत्यध्रिऽगो। प्र। नः। राया। परीणसा। रत्सि। वाजाय। पंथां। त्वं। नः। अग्ने। अद्भुत। क्रत्वा। दक्षस्य। मंहना। त्वे इति। असुर्यं। आ। अरुहत्। क्राणा। मित्रः। न। यज्ञियः। ०। एषां। गयं। पुष्टिं। च। वद्धय। ये। स्तोमेभिः। प्र। सूरयः। नरः। मघानि। आनशुः। ये। अग्ने। चंद्रा। ते। गिरः। शुंभंति। अश्वऽराधसः। शुष्मेभिः। शुष्मिणः। नरः। दिवः। चित्। येषां। बृहत्। सुऽकीर्त्तिः। बोधति। त्मना। ०। भ्राजंतः। यंति। धृष्णुऽया। परिऽज्मानः। न। विऽद्युतः। स्वानः। रथः। न। वाजऽयुः। नु। नः। अग्ने। ऊतये। सऽबाधसः। च। रातये। अस्माकासः। च। सूरयः। विश्वाः। आशाः। त

षणि। ० अंगिरः। स्तुतः। स्तवानः। आ। भर। होतः। विभ्वऽसहं। रयिं। स्तो
तृऽभ्यः। स्तवसे। च। नः। ० २ जनस्य। गोपाः। अजनिष्ट। जागृविः। अग्निः
। सुऽदक्षः। सुविताय। नव्यसे। घृतऽप्रतीकः। बृहता। दिविऽस्पृशा। द्युऽ
मत्। वि। भाति। भरतेभ्यः। शुचिः। यज्ञस्य। केतुम्। प्रथमं। पुरःऽहितं। अग्निं
। नरः। त्रिऽसधस्थे। सं। इंधिरे। इंद्रेण। देवैः। सऽरथं। सः। बर्हिषि। सीदत्।
नि। होता। यजथाय। सुऽक्रतुः। असंऽमृष्टः। जायसे। मात्रोः। शुचिः। मंद्रः
। कविः। उत्। अतिष्ठः। विवस्वतः। घृतेन। त्वा। अवर्धयन्। अग्ने। आऽहुत।
धूमः। ते। केतुः। अभवत्। दिवि। श्रितः। अग्निः। नः। यज्ञं। उप। वेतु। साधुऽ
या। अग्निं। नरः। वि। भरंते। गृहेऽगृहे। अग्निः। दूतः। अभवत्। हव्यऽवा

हनः। अग्निं। वृणानाः। वृणते। कविऽक्रतुं। तुभ्य। इदं। अग्ने। मधुमत्ऽतमं। वचः।
तुभ्यं। मनीषा। इयं। अस्तु। शं। हृदे। त्वां। गिरः। सिंधुंऽइव। अवनीः। महीः।
आ। पृणंति। शवसा। वर्द्धयंति। च। त्वां। अग्ने। अंगिरसः। गुहा। हितं। अनु।
अविंदन्। शिश्रियाणं। वनेऽवने। सः। जायसे। मथ्यमानः। सहः। महत्। त्वां। आ
हुः। सहसः। पुत्रं। अंगिरः। २ प्र। अग्नये। बृहते। यज्ञियाय। ऋतस्य। वृष्णे। अ
सुराय। मन्म। घृतं। न। यज्ञे। आस्ये। सुऽपूतं। गिरं। भरे। वृषभाय। प्रतीचीं
। ऋतं। चिकित्वः। ऋतं। इत्। चिकिद्धि। ऋतस्य। धाराः। अनु। तृंधि। पूर्वीः। न।
अहं। यातुं। सहसा। न। द्वयेन। ऋतं। सपामि। अरुषस्य। वृष्णः। कया। नः। अग्ने।
ऋतयन्। ऋतेन। भुवः। नवेदाः। उचथस्य। नव्यः। वेदा। मे। देवः। ऋतुऽपाः। ऋ

प॰ वे॰ १
३

नूनां। न। अर्हं। पतिं। सनितुः। अस्य। रायः। के। ते। अग्ने। रिपवे। बंधनासः। के।
पायवः। सनिषंत। द्युऽमंतः। के। धासिं। अग्ने। अनृतस्य। पांति। के। असतः।
वचसः। संति। गोपाः। सखायः। ते। विषुणाः। अग्ने। एते। शिवासः। संतः। अशि
वाः। अभूवन्। अधूर्षत। स्वयं। एते। वचःऽभिः। ऋजुऽयते। वृजिनानि। ब्रुवं
तः। यः। ते। अग्ने। नमसा। यज्ञं। ईट्टे। ऋतं। सः। पाति। अरुषस्य। वृष्णः। तस्य।
क्षयः। पृथुः। आ। साधुः। एतु। प्रऽसस्राणस्य। नहुषस्य। शेषः। ४ अर्चं
तः। त्वा। हवामहे। अर्चंतः। सं। इधीमहि। अग्ने। अर्चंतः। ऊतये। अग्नेः। स्तो
मं। मनामहे। सिध्रं। अद्य। दिविऽस्पृशः। देवस्य। द्रविणस्यवः। अग्निः।
जुषत। नः। गिरः। होता। यः। मानुषेषु। आ। सः। यक्षत्। दैव्यं। जनं। त्वं। अ

३

ग्ने। सऽप्रथाः। असि। जुष्टः। होता। वरेण्यः। त्वया। यज्ञं। वि। तन्वते। त्वां। अग्ने। वा
जऽसातमं। विप्राः। वर्द्धंति। सुऽस्तुतं। सः। नः। रास्व। सुऽवीर्यं। अग्ने। नेमिः। अ
रान्ऽइव। देवान्। त्वं। परिऽभूः। असि। आ। राधः। चित्रं। ऋंजसे। ५ अग्निं। स्तो
मेन। बोधय। संऽइधानः। अमर्त्यं। हव्या। देवेषु। नः। दधत्। तं। अध्वरेषु। ईळ
ते। देवं। मर्त्ताः। अमर्त्यं। यजिष्ठं। मानुषे। जने। त्वं। हि। शश्वंतः। ईळते। स्रुचा। दे
वं। घृतऽश्चुता। अग्निं। हव्याय। वोळ्हवे। अग्निः। जातः। अरोचत। घ्नन्। दस्यू
न्। ज्योतिषा। तमः। अविंदत्। गाः। अपः। स्वःरिति स्वः। अग्निं। ईळेन्यं। कविं।
घृतऽपृष्ठं। सपर्यत। वेतु। मे। शृणवत्। हवं। अग्निं। घृतेन। वावृधुः। स्तोमेभिः।
विश्वऽचर्षणिं। सुऽआधीभिः। वचस्युऽभिः। ६ ॥ अँनुवाकः ॥ प्र। वेधसे। कु

प॰ च॰ १
४

कवये। वेद्याय। गिरं। भरे। यशसे। पूर्व्याय। घृतऽप्रसत्तः। असुरः। सुऽशेवः। रायः। ध
र्ता। धरुणः। वस्वः॥ अग्निः॥ ऋतेन। ऋतं। धरुणं। धारयंत। यज्ञस्य। शाके। परमे
।विऽओमन्। दिवः। धर्मन्। धरुणे। सेदुषः। नॄन्। जातैः॥ अजातान्। अभि। ये।
ननक्षुः॥ अंहःऽ युवः॥ तन्वः॥ तन्वते। वि। वयः॥ महत्। दुस्तरं। पूर्व्याय। सः॥ संऽव
तेः॥ नवऽजातः॥ तुतुर्यात्। सिंहं। न। क्रुद्धं। अभितः॥ परि। स्थुः॥ मा। त्ताऽइव। यत्।
भरसे। पप्रथानः॥ जनेऽजने। धायसे। चक्षसे। च। वयःऽवयः॥ जरसे। यत्। दधा
नः॥ परि। त्मना। विषुऽरूपः॥ जिगासि। वाजः॥ नु। ते। शवसः॥ पातु। अंतं। उरुं। दोघं।
धरुणं। देव। रायः॥ पदं। न। तायुः॥ गुहा। दधानः॥ महः॥ राये। चितयन्। अत्रिं। अ
स्पः रित्यस्पः॥ ७ बृहत्। वयः॥ हि। भानवे। अर्च। देवाय। अग्नये। यं। मित्रं। न। प्र

४

ग्रोस्तिऽभिः। मर्तासः। दधिरे। पुरः। सः। हि। द्युऽभिः। जनानां। होता। दक्षस्य। बाह्वोः
। वि। हव्यं। अग्निः। आनुषक्। भगः। न। वारं। ऋण्वति। अस्य। स्तोमे। मघोनः।
सख्ये। वृद्धऽशोचिषः। विश्वाः। यस्मिन्। तुविऽस्वनि। सं। अर्यः। शुष्मं। आऽदधुः।
अध। हि। अग्ने। एषां। सुऽवीर्यस्य। मंहना। तम्। इत्। यह्वं। न। रोदसी इति। परि। श्र
वः। बभूवतुः। नु। नः। आ। दुहि। वार्यं। अग्ने। ग्णा नः। आ। भर। ये। वयं। ये। च। सू
रयः। स्वस्ति। धामहे। सचा। ०। ८ आ। यज्ञैः। देव। मर्त्यः। इत्था। तव्यांसं। ऊतये। अ
ग्निं। कृते। सुऽअध्वरे। पूरुः। ईळीत। अवसे। अस्य। हि। स्वयशःऽतरः। आसा। विऽध
र्मन्। मन्यसे। तं। नाकं। चित्रऽशोचिषं। मंद्रं। परः। मनीषया। अस्य। वै। असौ। ऊं
इति। अर्चिषा। यः। अयुक्त। तुजा। गिरा। दिवः। न। यस्य। रेतसा। ब्रृहत्। श्रोचंति। अ

प॰ च॰ १
५

चेयः। अस्य। क्रत्वा। विऽचेतसः। दस्मस्य। वसु। रथे। आ। अध। विश्वासु। हव्यः। अ
ग्निः। विक्षु। प्र। शस्यते। नु। नः। दूत। गहि। वार्यं। आ। सा। सत्तुत। सूर्यः। ऊर्जः। नपा
त्। अभिऽइष्टये। पाहि। नु। ग्धि। स्वस्तये। ०। ९५ प्रातः। अग्निः। पुरुऽप्रियः। विशः।
स्तवेत। अतिथिः। विश्वानि। यः। अमर्त्यः। हव्या। मर्तेषु। रण्यति। द्विताय। मृक्त
ऽवाहसे। स्वस्य। दक्षस्य। मंहना। इंदुं। सः। धत्ते। आनुषक्। स्तोता। चित्। ते। अ
मर्त्य। तं। वः। दीर्घायुऽशोचिषं। गिरा। हुवे। मघोनां। अरिष्टः। येषां। रथः। वि। अश्व
ऽदावन्। ईयते। चित्रा। वा। येषु। दीधितिः। आसन्। उक्था। पांति। ये। स्तीर्णं। ब
र्हिः। स्वःऽनरे। श्रवांसि। दधिरे। परि। ये। मे। पंचाशतं। ददुः। अश्वानां। सधऽ
स्तुति। द्युऽमत्। अग्ने। महि। श्रवः। बृहत्। कृधि। मघोनां। नृऽवत्। अमृत।

५

नृणां। १० अभि। अवऽस्थाः। प्र। जायंते। प्र। वव्रेः। वव्रिः। चिकेत। उपऽस्थे। मातुः।
वि। चष्टे। जुहुरे। वि। चितयंतः। अनिऽमिषं। नृम्णं। पांति। आ। दृळ्हां। पुरं। विविशुः
। आ। श्वैत्रेयस्य। जंतवः। द्युऽमत्। वर्द्धंत। कृष्टयः। निष्कऽग्रीवः। बृहत्ऽउक्थः।
एना। मध्वा। न। वाजऽयुः। प्रियं। दुग्धं। न। काम्यं। अजामि। जाम्योः। सचा। घ
र्मः। न। वाजऽजठरः। अदब्धः। शश्वतः। दभः। क्रीळन्। नः। रश्मे। आ। भुवः। भ
सं।५
स्मना। वायुना। वेविदानः। ताः। अस्य। सन्। धृषजः। न। तिग्माः। सुऽसंशिताः। व
क्ष्यः। वक्षणेऽस्थाः। ११ यं। अग्ने। वाजऽसातम। त्वं। चित्। मन्यसे। रयिं। तं। नः। गीः
ऽभिः। श्रवाय्यं। देवऽत्रा। पनय। युजं। ये। अग्ने। न। ईरयंति। ते। वृद्धाः। उग्रस्य।
शवसः। अप। द्वेषः। अप। ह्वरः। अन्यऽव्रतस्य। सश्चिरे। होतारं। त्वा। वृणीमहे।

प॰ च॰ १
६

अग्ने। दक्षस्य। साधनं। यज्ञेषु। पूर्व्यं। गिरा। प्रयस्वंतः। हवामहे। इत्था। यथा।
ते। ऊतये। सहसाऽवन्। दिवेऽदिवे। राये। ऋताय। सुक्रतो इति सुऽक्रतो।
गोभिः। स्याम। सधऽमादः। वीरैः। स्याम। सधऽमादः। १२ मनुष्वत्। त्वा। नि।
धीमहि। मनुष्वत्। सं। इधीमहि। अग्ने। मनुष्वत्। अंगिरः। ०। त्वं। हि। मा
नुषे। जने। अग्ने। सुऽप्रीतः। इध्यसे। स्रुचः। त्वा। यंति। आनुषक्। सुऽजात
। सर्पिःऽआसुते। त्वां। विश्वे। सऽजोषसः। देवासः। दूतं। अक्रत। सपर्यंतः।
त्वा। कवे। यज्ञेषु। देवं। ईळते। देवं। वः। देवऽयज्यया। अग्निं। ईळीत। म
र्त्यः। सम्ऽइद्धः। शुक्र। दीदिहि। ऋतस्य। योनिं। आ। असदः। ससस्य। योनिं। आ
। असदः। १३ प्र। विश्वऽसामन्। अत्रिऽवत्। अर्च। पावकऽशोचिषे। यः। अ

६

ध्वरेषु। ईड्यः। होता। मंद्रऽतमः। विक्षि। नि। अग्निं। जातऽवेदसं। दधात।
देवं। ऋत्विजं। प्र। यज्ञः। एतु। आनुषक्। अद्य। देवव्यचः ऽतमः। चिकित्वि
त्ऽमनसं। त्वा। देवं। मर्त्तासः। ऊतये। वरेण्यस्य। ते। अवसः। इयानासः। अ
मन्महि। अग्ने। चिकिद्धि। अस्य। नः। इदं। वचः। सहस्य। तं। त्वा। सुऽशिप्र। दंऽपते।
स्तोमैः। वर्धंति। अत्रयः। गीःऽभिः। शुंभंति। अत्रयः। १८ अग्ने। सहंतं। आ। भर।
द्युम्नस्य। प्रऽसहा। रयिं। विश्वाः। यः। चर्षणीः। अभि। आसा। वाजेषु। सुसहत्
त। अग्ने। पृतनाऽसहं। रयिं। सहस्वः। आ। भर। त्वं। हि। सत्यः। अद्भुतः। दाता।
वाजस्य। गोऽमतः। विश्वे। हि। त्वा। सऽजोषसः। जनासः। वृक्तऽबर्हिषः। हो
तारं। सद्मऽसु। प्रियं। व्यंति। वार्या। पुरु। सः। हि। स्म। विश्वऽचर्षणिः। अभि

प॰ चं॰ १
७

मीत्ति। मद्दः। दधे। अग्ने। एषु। क्षयेषु। आ। रेवत्। नः। शुक्र। दीदिहि। द्युऽमत्। पा
वक। दीदिहि। १५ अग्ने। त्वं। नः। अंतमः। उत। त्राता। शिवः। भव। वरूथ्यः। वसुः।
अग्निः। वसुऽश्रवाः। अच्छ। नक्षि। द्युमत्ऽतमं। रयिं। दाः। सः। नः। बोधि। श्रुधि।
हवं। उरुष्य। नः। अघऽयतः। समस्मात्। तं। त्वा। शोचिष्ठ। दीदिऽवः। सुम्नाय।
नूनं। ईमहे। सखिऽभ्यः। १६ अच्छ। वः। अग्निं। अवसे। देवं। गासि। सः। नः। वसुः।
रासत्। पुत्रः। ऋषूणां। ऋतऽवा। पर्षति। द्विषः। सः। हि। सत्यः। यं। पूर्वे। चित्। देवा
सः। चित्। यं। ईधिरे। होतारं। मंद्रऽजिह्वं। इत्। सुदीतिऽभिः। विभाऽवसुं। सः। नः।
धीती। वरिष्ठया। श्रेष्ठया। च। सुऽमत्या। अग्ने। रायः। दिदीहि। नः। सुवृक्तिऽ
भिः। वरेण्य। अग्निः। देवेषु। राजति। अग्निः। मर्तेषु। आऽविशन्। अग्निः। नः।

७

हव्य॑ऽवाहनः। अ॒ग्निं। धी॒भिः। स॒प॒र्य॒त॒। अ॒ग्निः। तु॒वि॒श्रवः॑ऽतमं। तु॒वि॑ऽब्र॒ह्माणं। उ॒
त्त॒ऽत॒मं। अ॒तू॒र्तं। श्रा॒वय॑त्ऽपतिं। पु॒त्रं। द॒दा॒ति॒। दा॒शुषे॑। १७ अ॒ग्निः। द॒दा॒ति॒।
सत्ऽपतिं। सा॒सा॒ह्वा। यः। यु॒धा। नृऽभिः। अ॒ग्निः। अत्यं॑। र॒घु॒ऽस्यदं॑। जे॒तारं॑। अप॑
रा॒ऽजि॒तं। यत्। वा॒हि॒ष्ठं। तत्। अ॒ग्नये॑। बृ॒हत्। अ॒र्च॒। वि॒भा॒व॒सो॒ इति॑ विभा॒ऽव॒सो॒
। म॒हि॒षीऽइ॑व। त्वत्। र॒यिः। त्वत्। वाजाः॑। उत्। ई॒र॒ते॒। तव॑। द्यु॒ऽमंतः॑। अ॒र्चयः॑। ग्रावा॑
ऽइ॑व। उ॒च्य॒ते॒। बृ॒हत्। उ॒तो इति॑। ते॒। त॒न्य॒तुः। यथा॑। स्वा॒नः। अ॒र्त॒। त्मना॑। दि॒वः। ए॒
व। अ॒ग्निं। व॒सु॒ऽयवः॑। स॒ह॒सा॒नं। व॒व॒दि॒म॒। सः। नः॒। विश्वाः॑। अति॑। द्वि॒षः॑। पर्ष॑
त्। ना॒वाऽइ॑व। सु॒ऽक्रतुः॑। १८ अग्ने॑। पा॒व॒क॒। रो॒चि॒षा। म॒न्द्रया॑। दे॒व॒। जि॒ह्व॒
या॑। आ। दे॒वान्। व॒क्षि॒। यक्षि॑। च॒। तं। त्वा॒। घृ॒त॒स्नो॒ इति॑ घृतऽस्नो। ई॒म॒हे॒। चित्र॑भा

प॰ चं॰ १

८

नोऽदुत्रि। चित्रऽभानो। सुःऽदृशं। देवान्। आ। वीतये। वह। वीतिऽहोत्रं। त्वा। कवे। द्यु

ऽमंतं। सं। इधीमहि। अग्ने। बृहंतं। अध्वरे। अग्ने। विश्वेभिः। आ। गहि। देवेभिः।

हव्यऽदातये। होतारं। त्वा। वृणीमहे। यजमानाय। सुन्वते। आ। अग्ने। सुऽवीर्यं।

वह। ॥ १९ ॥ सं। ऽदुधानः। सहस्यऽजित्। अग्ने। धर्माणि। पुष्यसि। देवानां। दूतः।

उक्थ्यः। ॥ न्यो। होत्रऽवाहं। यविष्ठ्यं। ॥ स्तृणीत। बर्हिः। आऽसदे। आ। इदं। मरुतः।

अश्विना। मित्रः। सीदंतु। वरुणः। देवासः। सर्वया। विशा। ॥ २० ॥ अग्निः। सत्ऽ

पतिः। ममहे। मे। गावा। चेतिष्ठः। असुरः। मघोनः। त्रैवृष्णः। अग्ने। दशऽभिः। स

हस्रैः। वैश्वानर। त्रिऽअरुणः। चिकेत। यः। मे। शता। च। विंशतिं। च। गोनां। ह

री। युक्ता। सुऽधुरा। ददाति। वैश्वानर। सुऽस्तुतः। ववृधानः। अग्ने। य

च्छ। त्रिऽअरुणाय। शर्म। एव। ते। अग्ने। सुऽमतिं। चकानः। नविष्ठाय। नवमं। त्रस
दस्युः। यः। मे। गिरः। तुविऽजातस्य। पूर्वीः। युक्तेन। अभि। त्रिऽअरुणः। गृणाति।
यः। मे। इति। प्रऽवोचति। अश्वऽमेधाय। सूरये। ददत्। ऋचा। सनिं। यते। ददत्। मे
धां। ऋतऽयते। यस्य। मा। परुषाः। शतं। उत्ऽहर्षयंति। उक्षणः। अश्वऽमेधस्य।
दानाः। सोमाःऽइव। त्रिऽआशिरः। इंद्राग्नी इति। शतऽदाव्नि। अश्वऽमेधे। सुऽ
वीर्यं। क्षत्रं। धारयतं। बृहत्। दिवि। सूर्यंऽइव। अजरं। २१ संऽइद्धः। अग्निः। दिवि
। शोचिः। अश्रेत्। प्रत्यङ्। उषसं। उर्विया। वि। भाति। एति। प्राची। विश्वऽवारा। न
मःऽभिः। देवान्। ईळाना। हविषा। घृताची। संऽइध्यमानः। अमृतस्य। राजसि
। हविः। कृण्वंतं। सचसे। स्वस्तये। विश्वं। सः। धत्ते। द्रविणं। यं। इन्वसि। आतिथ्यं।

प॰ च॰ १

९

अग्ने।। निऽचुः। धत्ते। इत्। पुरः। अग्ने। त्वाधी। मद्रुते। सौभगाय। तव। द्युम्नानि। उत्ऽ
तमानि। संतु। सं। जाःऽपत्यं। सुऽयमं। आ। कृणुष्व। शत्रुऽयतां। अभि। तिष्ठ। म
हांसि। संऽइंद्धस्य। प्रऽमहसः। अग्ने। वंदे। तव। श्रियं। वृषभः। रुक्मऽवान्। असि।
सं। अध्वरेषु। इध्यसे। संऽइद्धः। अग्ने। आऽहुत। देवान्। यक्षि। सुऽअध्वर। त्वं।
हि। हव्यऽवाट्। असि। आ। जुहोत। दुवस्यत। अग्निं। प्रऽयति। अध्वरे। वृणी
ध्वं। हव्यऽवाहनं। २२ त्री। अर्यमा। मनुषः। देवऽताता। त्री। रोचना। दिव्या।
धारयंत। अर्चंति। त्वा। मरुतः। पूतऽदक्षाः। त्वं। एषां। ऋषिः। इंद्र। असि। धीरः।
अनु। यत्। ईं। मरुतः। मंदसानं। आर्चन्। इंद्रं। पपिऽवांसं। सुतस्य। आ। अ
दत्त। वज्रं। अभि। यत्। अहिं। हन्। अपः। यह्वीः। असृजत्। सर्तवै। ऊं इति।

९

उत। ब्रह्माणः। मरुतः। मे। अस्य। इंद्रः। सोमस्य। सुऽसुतस्य। पेयाः। तत्। हि।
हव्यं। मनुषे। गाः। अविंदत्। अहन्। अहिं। पपिऽवान्। इंद्रः। अस्य। आ। तु। रो
दसी इति। विऽतरं। वि। स्कभायत्। संऽविव्यानः। चित्। भियसे। मृगं। करितिकः।
जिगर्त्तिं। इंद्रः। अपऽजर्गुराणः। प्रति। श्वसंतं। अव। दानवं। हन्निति हन्। अध।
क्रत्वा। मघऽवन्। तुभ्यं। देवाः। अनु। विश्वे। अददुः। सोमऽपेयं। यत्। सूर्यस्य।
हरितः। पतंतीः। पुरः। सतीः। उपराः। एतशे। कुरितिकः। २३ नव। यत्। अस्य।
नवतिं। च। भोगान्। साकं। वज्रेण। मघऽवा। विऽवृश्चत्। अर्चंति। इंद्रं। मरु
तः। सधऽस्थे। त्रैस्तुभेन। वचसा। बाधत। द्यां। सखा। सख्ये। अपचत्। तूयं। अ
ग्निः। अस्य। क्रत्वा। महिषा। त्री। शतानि। त्री। साकं। इंद्रः। मनुषः। सरांसि। सुतं।

प॰ च॰ १
१०

पिबत्। वृत्रऽहत्याय। सोमं। त्री। यत्। शता। महिषाणां। अघः। माः। त्री। सरां
सि। मघऽवा। सोम्या। अपाः। कारं। न। विश्वे। अह्वंत। देवाः। भरं। इंद्राय। यत्। अ
हिं। जघान। उशना। यत्। सहस्यैः। अयातं। गृहं। इंद्र। जूजुवानेभिः। अश्वैः। व
न्वानः। अत्र। सऽरथं। ययाथ। कुत्सेन। देवैः। अवनोः। ह। शुष्णं। प्र। अन्यत्। चक्रं।
अवृहः। सूर्यस्य। कुत्साय। अन्यत्। वरिवः। यातवे। अकः। अनासः। दस्यून्।
अमृणः। वधेन। नि। दुर्योणे। अवृणक्। मृध्रऽवाचः। २४ स्तोमासः। त्वा। गौरिऽवी
तेः। अवर्धन्। अरंधयः। वैदथिनाय। पिप्रुं। आ। त्वां। ऋजिश्वा। सख्याय। चक्रे।
पचन्। पक्तीः। अपिबः। सोमं। अस्य। नवऽग्वासः। सुतऽसोमासः। इंद्रं। दशऽ
ग्वासः। अभि। अर्चंति। अर्कैः। गव्यं। चित्। ऊर्वं। अपिधानऽवंतं। तं। चित्। न

१०

रः। शशमानाः। अप। व्रन्। कथो इति। नु। ते। परि। चराणि। विद्वान्। वीर्या। मघऽ
वन्। या। चकर्थ। या। चो इति। नु। नव्या। कृणवः। शविष्ठ। प्र। इत्। ऊं इति। ता। ते।
विदथेषु। ब्रवाम। एता। विश्वा। चकृऽवान्। इंद्र। भूरि। अपरिऽइतः। जनुषा। वीर्ये
ण। या। चित्। नु। वज्रिन्। कृणवः। दधृष्वान्। न। ते। वर्ता। तविष्याः। अस्ति। तस्याः
। इंद्र। ब्रह्म। क्रियमाणा। जुषस्व। या। ते। शविष्ठ। नव्याः। अकर्म। वस्त्राऽइव। भ
द्रा। सुऽकृता। वसुऽयुः। रथं। न। धीरः। सुऽअपाः। अतक्षं। २५ क्व। स्यः। वीरः।
कः। अपश्यत्। इंद्रं। सुखऽरथं। ईयमानं। हरिऽभ्यां। यः। राया। वज्री। सुतऽ
सोमं। इच्छन्। तत्। ओकः। गंता। पुरुऽहूतः। ऊती। अव। अचचक्षं। पदं। अस्य
। सस्वः। उग्रं। निऽधातुः। अनु। आयं। इच्छन्। अपृच्छं। अन्यान्। उत। ते। मे। आहुः।

या। ते।

प॰ च॰ १
११

इंद्रं। नरः। बुबुधानाः। अशेम। प्र। नु। वयं। सुते। कृतानि। इंद्र। ब्रवाम। यानि। नः।
जुजोषः। वेदत्। अविद्वान्। शृणवत्। च। विद्वान्। वहते। अयं। मघऽवा। सर्वऽ
सेनः। स्थिरं। मनः। चकृषे। जातः। इंद्र। वेषि। इत्। एकः। युधये। भूयसः। चित्।
अश्मानं। चित्। शवसा। दिद्युतः। वि। विदः। गवां। ऊर्वं। उस्रियाणां। परः। यत्।
त्वं। परमः। आऽजनिष्ठाः। पराऽवति। श्रुत्यं। नाम। बिभ्रत्। अतः। चित्। इंद्रात्।
अभयंत। देवाः। विश्वाः। अपः। अजयत्। दासऽपत्नीः। २६ तुभ्य। इत्। एते। म
रुतः। सुऽशेवाः। अर्चंति। अर्कं। सुन्वंति। अंधः। अहिं। ओहानं। अपः। आऽशा
यानं। प्र। मायाभिः। मायिनं। सक्षत्। इंद्रः। वि। सु। मृधः। जनुषा। दानं। इन्व
न्। अहन्। गवां। मघऽवन्। संऽचकानः। अत्र। दासस्य। नमुचेः। शिरः। यत्।

अवर्त्तयः। मनवे। गातुं। इच्छन्। युजं। हि। मां। अकृथाः। आत्। इत्। इंद्र। त्रिरः। दा
सस्य। नमुचेः। मथायन्। अनुमानं। चित्। स्वयं। वर्त्तमानं। प्र। चक्रियाऽइव। रो
दसीइति। मरुत्ऽभ्यः। स्त्रियः। हि। दासः। आयुधानि। चक्रे। किं। मा। करन्।
अबलाः। अस्य। सेनाः। अंतः। हि। अख्यत्। उभेइति। अस्य। धेनेइति। अथ। उ
प। प्र। ऐत्। युधये। दस्युं। इंद्रः। सं। अत्र। गावः। अभितः। अनवंत। इहऽइव
। वत्सैः। वि। युताः। यत्। आसन्। संता। इंद्रः। असृजत्। अस्य। शाकैः। यत्। ईं। सोमा
सः। सुऽसुताः। अमंदन्। २७ यत्। ईं। सोमाः। बभ्रुऽधूताः। अमंदन्। अरोरवी
त्। वृषभः। सदनेषु। पुरंऽदरः। पपिऽवान्। इंद्रः। अस्य। पुनः। गवां। अददात्। उ
स्त्रियाणां। भद्रं। इदं। रुशमाः। अग्ने। अक्रन्। गवां। चत्वारि। ददतः। सहस्रा। ऋ

प॰ च॰ १
१२

णंऽचयस्य। प्रऽयंता। मघानि। प्रति। अग्न। भीष्म। नृऽतमस्य। नृणां। स्तुऽपेन्न
सं। मा। अव। सृजंति। अस्तं। गवां। सहस्रैः। रुशमासः। अग्ने। तीव्राः। इंद्रं। अम
मंदुः। सुतासः। अक्तोः। विऽउष्टौ। परिऽतक्म्या याः। औछत्। सा। रात्री। परिऽ
तक्म्या। या। ऋणंऽचये। राजनि। रुशमानां। अत्यः। न। वाजी। रघुः। अज्य
मानः। बभ्रुः। चत्वारि। असनत्। सहस्रा। चतुःऽसहस्रं। गव्यस्य। पश्वः। प्रति।
अग्न। भीष्म। रुशमेषु। अग्ने। घर्मः। चित्। तप्तः। प्रऽवृजे। यः। आसीत्। अय
स्मयः। तं। ऊं इति। आ। दाम। विप्राः। २८ इंद्रः। थौरिय। प्रऽवर्तं। कृणोति। यं।
अधिऽअस्थात्। मघऽवा। वाजऽयंतं। यूथाऽइव। पश्वः। वि। उनोति। गोपाः।
अरिष्टः। याति। प्रथमः। सिसासन्। आ। प्र। द्रव। हरिऽवः। मा। वि। वेनः। पिशंगऽ

१२

रा ते। अभि। नः। सचस्व। नहि। त्वत्। इंद्र। वस्यः। अन्यत्। अस्ति। अमेनान्। चित्
। जनिऽवतः। चकर्थ। उत्। यत्। सहः। सहसः। आ। अजनिष्ट। देदिष्टे। इंद्रः। इंद्रि
याणि। विश्वा। प्र। अचोदयत्। सुऽदुघाः। वव्रे। अंतः। वि। ज्योतिषा। सं ऽ ववृत्व
त्। तमः। अवः। इति। सऽवः। अनेवः। तत। रथं। अश्वाय। तक्षन्। त्वष्टा। वज्रं। पुरुऽहू
त। द्युऽमंतं। ब्रह्माणः। इंद्रं। महयंतः। अर्कैः। अवर्द्धयन्। अहये। हंतवै। ऊं इ
ति। वृष्णे। यत्। ते। वृषणः। अर्कं। अर्चान्। इंद्र। ग्रावाणः। अदितिः। सऽजोषाः।
अनश्वासः। ये। पवयः। अरथाः। इंद्रऽइषिताः। अभि। अवर्त्तंत। दस्यून्। २९ प्र।
ते। पूर्वाणि। करणानि। वोचं। प्र। नूतना। मघऽवन्। या। चकर्थ। शक्तिऽवः। य
त्। विऽभराः। रोदसी इति। उभे इति। जयन्। अपः। मनवे। दानुऽचित्राः। तत्।

प॰ च॰ १
१३

दृत्। नु। ते। करणं। दस्म। विप्र। अहिं। यत्। घ्नन्। ओजः। अत्र। अमिमीथाः। शुष्ण
स्य। चित्। परि। मायाः। अगृभ्णाः। प्रऽपित्वं। यन्। अप। दस्यून्। असेधः। त्वं।
अपः। यदवे। तुर्वशाय। अरमयः। सुऽदुघाः। पारः। इंद्र। उग्र। अयातं। अवहः।
ह। कुत्सं। सं। ह। यत्। वां। उशना। अरंत। देवाः। इंद्र। कुत्सा। वहमाना। रथेन।
आ। वां। अत्याः। अपि। कर्णे। वहंतु। निः। सीं। अत्ऽभ्यः। धमथः। निः। स
धऽस्थात्। मघोनः। हृदः। वरथः। तमांसि। वातस्य। युक्तान्। सुऽयुजः। चि
त्। अश्वान्। कविः। चित्। एषः। अजगन्। अवस्युः। विश्वे। ते। अत्र। मरु
तः। सखाय। इंद्र। ब्रह्माणि। तविषी। अवर्धन्। ३० सूरः। चित्। रथं। परिऽ
तक्म्यायां। पूर्वं। करत्। उपरं। जूजुऽवांसं। भरत्। चक्रं। एतशः। सं। रि

१३

णा। ति। पुरः। दधत्। सनिष्यति। क्रतुं। नः। आ। अयं। जनाः। अभि। चक्षे। ज
गाम। इंद्रः। सखायं। सुतऽसोमं। इच्छन्। वदन्। ग्रावा। अव। वेदिं। भ्रियाते।
यस्य। जीरं। अध्वर्यवः। चरंति। ये। चाकनंत। चाकनंत। नु। ते। मर्ताः। अमृ
त। मोदति। ते। अंहः। आ। अरन्। ववृधि। यज्यून्। उत। तेषु। धेहि। ओजः।
जनेषु। येषु। ते। स्याम। ३१ अदर्दः। उत्सं। असृजः। वि। खानि। त्वं। अ
र्णवान्। बद्बधानान्। अरम्णाः। महांतं। इंद्र। पर्वतं। वि। यत्। वरिति वः।
सृजः। वि। धाराः। अव। दानवं। हन्निति हन्। त्वं। उत्सान्। ऋतुऽभिः। बद्ब
धानान्। अरंहः। ऊधः। पर्वतस्य। वज्रिन्। अहिं। चित्। उग्र। प्रऽयुतं। श
यानं। जघन्वान्। इंद्र। तविषीं। अधत्थाः। त्यस्य। चित्। महतः। निः। मृग

प॰ च॰ १
१४

स्य। वधः। जघान। तविषीभिः। इंद्रः। यः। एकः। इत्। अप्रतिः। मन्यमानः। आत्। अस्मात्। अन्यः। अजनिष्ट। तव्यान्। त्वं। चित्। एषां। स्वधया। मदंतं। मिहः। नपातं। सुऽवृधं। तमःऽगां। वृषऽप्रभर्मा। दानवस्य। भामं। वज्रेण। वज्री। नि। जघान। शुष्णं। त्यं। चित्। अस्य। क्रतुऽभिः। निऽसत्तं। अमर्मणः। विदत्। इत्। अस्य। मर्म। यत्। ईं। सुऽक्षत्र। प्रऽभृता। मदस्य। युयुत्संतं। तमसि। हर्म्ये। धाः। त्यं। चित्। इत्था। कत्पयं। शयानं। असूर्ये। तमसि। वावृधानं। तं। चित्। मंदानः। वृषभः। सुतस्य। उच्चैः। इंद्रः। अपऽगूर्य। जघान। ३२ उत्। यत्। इंद्रः। महते। दानवाय। वधः। यमिष्ट। सहः। अप्रतिऽइतं। यत्। ईं। वज्रस्य। प्रऽभृतौ। ददाभ। विश्वस्य। जंतोः। अधमं। चकार। त्यं। चित्। अर्णं। मधुऽपं। शयानं। असिन्वं। वव्रं। महि। आदद

१४

त॒। उ॒ग्र॒ः। अ॒पा॒दं। अ॒त्रं। मृ॒ह॒ता। वृ॒धे॒न॑। नि। दु॒र्यो॒णे॑। अ॒वृ॒ण॒क्। मृ॒ध्रऽवा॑चं। कः। अ॒स्य।
शु॒ष्मं॑। त॒वि॒षी। व॒रा॒ते॒। एकः॑। धनः॑। भ॒र॒ते॒। अ॒प्र॒ति॒ऽइ॒तः। इ॒मे इति॑। चि॒त्। अ॒स्य।
ज्र॒य॑सः। नु। दे॒वी इति॑। इंद्र॑स्य। ओज॑सः। भि॒यसा॑। जि॒हा॒ते॒ इति॑। नि। अ॒स्मै॒। दे॒वी।
स्वऽधि॑तिः। जि॒ही॒ते॒। इंद्रा॑य। गा॒तुः। उ॒श॒ती॒ऽइ॑व। ये॒मे॒। सं। यत्। ओजः॑। यु॒व॒ते॒। वि॒
श्वं॑। आ॒भिः। अनु॑। स्व॒धाऽव्ने॑। क्षि॒त॒यः॑। न॒मं॒त॒। एकः॑। नु। त्वा॒। सत्ऽप॑तिं। पांच॑ऽज
न्यं। जा॒तं। शृ॒णो॒मि॒। य॒शसं॑। जने॑षु। तं। मे॒। ज॒ग॒भ्रे॒। आ॒ऽशसः॑। नवि॑ष्ठं। दो॒षा।
वस्तोः॑। हव॑मानासः। इंद्रं॑। एव। हि। त्वां। ऋ॒तु॒ऽथा। या॒त॒यं॑तं। म॒घा। विप्रे॑भ्यः। दद॑तं।
शृ॒णोमि॑। किं। ते॒। ब्र॒ह्मा॒णः॑। गृ॒ह॒ते॒। सर्खा॑यः। ये। त्वा॒ऽया। नि॒ऽद॒धुः। कामं॑। इं॒द्र॒। ३३ ॥१२
॥ इति चतुर्थाष्टके प्रथमोध्यायः॥ ॥ओम्॥ म॒हि। म॒हे। त॒वसे॑। दी॒ध्ये॒। नॄन्। इंद्रा॑ अनु॰४१

प॰ चृ॰ २
१५

या। इत्था। तवसे। अतव्यान्। यः। अस्मै। सुऽमतिं। वाजऽसातौ। स्तुतः। जने। सऽम
र्यः। चिकेत। सः। त्वं। नः। इंद्र। धियसानः। अर्कैः। हरीणां। वृषन्। योक्त्रं। अश्रेः।
याः। इत्था। मघऽवन्। अनु। जोषं। वक्षः। अभि। प्र। अर्यः। सक्षि। जनान्। ना। ते।
ते। इंद्र। अभि। अस्मत्। ऋधक्। अयुक्त। असः। अब्रह्मता। यत्। असन्। तिष्ठ। र
थं। अधि। तं। वज्रऽहस्त। आ। रश्मिं। देव। यमसे। सुऽअश्वैः। पुरु। यत्। ते। इं
द्र। संति। उक्था। गवे। चकर्थ। उर्वरासु। युध्यन्। ततक्षे। सूर्याय। चित्। ओकसि।
स्वे। वृषा। समत्ऽसु। दासस्य। नाम। चित्। वयं। ते। ते। इंद्राय। ये। च। नरः।
शर्धः। जज्ञानाः। याताः। च। रथाः। आ। अस्मान्। जगम्यात्। अहिऽशुष्म। स
त्वा। भगः। न। हव्यः। प्रऽभृथेषु। चारुः। १ पप्रक्षेण्यं। इंद्र। त्वे। इति। हि। ओजः।

नृम्णानि । च । नृतमानः । अमर्तैः । सः । नः । एनीं । वसवानः । रयिं । दाः । प्र । अर्यः । स्तुषे
। तुवि ऽ मघस्य । दानं । एव । नः । इंद्र । ऊति ऽ भिः । अव । पाहि । गृणतः । शूर । कारून् ।
उत । त्वचं । ददतः । वाज ऽ सातौ । पिप्रीहि । मध्वः । सु ऽ सुतस्य । चारोः । उत । त्ये । मा । पौ
रु ऽ कुत्स्यस्य । सूरेः । त्रसदस्योः । हिरणिनः । रराणाः । वहंतु । मा । दश । श्येतासः । अ
स्य । गैरि ऽ क्षितस्य । क्रतु ऽ भिः । नु । सश्चे । ० मारुत ऽ अश्वस्य । शोणाः । क्रत्वा ऽ म
घासः । विदथस्य । रातौ । सहस्रा । मे । च्यवतानः । ददानः । आनूकं । अर्यः । वपुषे । न ।
आर्चत् । ० । ध्वन्यस्य । जुष्टाः । लक्ष्मण्यस्य । सु ऽ रुचः । यतानाः । मह्ना । रायः । सं ऽ
वरणस्य । ऋषेः । व्रजं । न । गावः । प्र ऽ यताः । अपि । ग्मन् । २ अजात ऽ शत्रुं । अजरा ।
स्वः ऽ वती । अनु । स्वधा । अमिता । दस्मं । ईयते । सुनोतन । पचत । ब्रह्म ऽ वाहसे । पुरु ऽ

प॰ वं॰ २
१६

स्तुताय। प्रऽतरं। दधातन। आ। यः। सोमेन। जठरं। अपिप्रत। अमंदत। मघऽवा। मध्वः।
। अंधसः। यत्। ईं। मृगाय। हंतवे। महाऽवधः। सहस्रऽभृष्टिं। उशना। वधं। यमत्।
यः। अस्मै। घ्रंसे। उत। वा। यः। ऊधनि। सोमं। सुनोति। भवति। द्युऽमान्। अह। अपऽ
अप। शक्रः। ततनुष्टिं। ऊहति। तनूऽशुभ्रं। मघऽवा। यः। कवऽसखः। यस्य। अव
धीत्। पितरं। यस्य। मातरं। यस्य। शक्रः। भ्रातरं। न। अतः। ईषते। वेति। इत्। ऊं
इति। अस्य। प्रऽयता। यतंऽकरः। न। किल्बिषात्। ईषते। वस्वः। आऽकरः। न।
पंचऽभिः। दशऽभिः। वष्टि। आऽरभं। न। असुन्वता। सचते। पुष्यता। चन। जि
नाति। वा। इत्। अमुया। हंति। वा। धुनिः। आ। देवऽयुं। भजति। गोऽमति।
व्रजे। ३ वित्ऽत्वक्षणः। सम्ऽऋतौ। चक्रंऽआसजः। असुन्वतः। विषुणः। सुन्वतः।

१६

वृधः। इंद्रः। विश्वस्य। दमिता। विऽभीषणः। यथाऽवशं। नयति। दासं। आर्यः। सं। ईं। प
णेः। अजति। भोजनं। मुषे। वि। दाशुषे। भजति। सूनरं। वसु। दुःऽगे। चन। ध्रियते।
विश्वः। आ। पुरु। जनः। यः। अस्य। तविषीं। अचुक्रुधत्। सं। यत्। जनौ। सुऽध
नौ। विश्वऽशर्धसौ। अवेत्। इंद्रः। मघऽवा। गोषु। शुभ्रिषु। युजं। हि। अन्यं। अ
कृत। प्रऽवेपनी। उत्। ईं। गव्यं। सृजते। सत्वऽभिः। धुनिः। सहस्रऽसां। आग्नि
ऽवेशिं। गृणीषे। शत्रिं। अग्ने। उपऽमां। केतुं। अर्यः। तस्मै। आपः। संऽयतः। पीप
यंत। तस्मिन्। क्षत्रं। अमऽवत्। त्वेषं। अस्तु ॥ ५ ॥ यः। ते। साधिष्ठः। अवसे। इंद्र।
क्रतुः। तं। आ। भर। अस्मभ्यं। चर्षणिऽसहं। सस्निं। वाजेषु। दुस्तरं। यत्। इंद्र
। ते। चतस्रः। यत्। शूर। संति। तिस्रः। यत्। वा। पंच। क्षितीनां। अवः। तत्। सु। नः।

प॰ च॰ २
१७

आ। भर। आ। ते। अवः। वरेण्यं। वृषन्ऽतमस्य। हूमहे। वृषऽजूतिः। हि। जज्ञि
षे। आऽभूभिः। इंद्र। तुर्वणिः॥ वृषा। हि। असि। राधसे। जज्ञिषे। वृष्णि। ते। शवः
।स्वऽक्षत्रं। ते। धृषत्। मनः। सत्राऽहं। इंद्र। पौंस्यं। त्वं। तं। इंद्र। मर्त्यं। अमित्र
ऽयंतं। अद्रिऽवः। सर्वऽरथा। शतक्रतो इति शतऽक्रतो। नि। याहि। शवसः। प
ते। ५ त्वां। इत्। वृत्रहन्ऽतम। जनासः। वृक्तऽबर्हिषः। उग्रं। पूर्वीषु। पूर्व्यं।
हवंते। वाजऽसातये। अस्माकं। इंद्र। दुस्तरं। पुरःऽयावानं। आजिषु। सऽयावानं
।धनेऽधने। वाजऽयंतं। अव। रथं। अस्माकं। इंद्र। आ। इहि। नः। रथं। अव। पुरंऽ
ध्या। वयं। शविष्ठ। वार्यं। दिवि। श्रवः। दधीमहि। दिवि। स्तोमं। मनामहे। ६ ।८ १७
सः। आ। गमत्। इंद्रः। यः। वसूनां। चिकेतत्। दातुं। दामनः। रयीणां। धन्वऽ

त्र रुः। न। वंसगः। तृष्याणः। चाकमानः। पिबतु। दुग्धं। अंशुं। आ। ते। हनू इति।
हरिवः। शूर। शिप्रे इति। रुहत्। सोमः। न। पर्वतस्य। पृष्ठे। अनु। त्वा। राजन्। अ
र्वतः। न। हिन्वन्। गीः ऽ भिः। मदेम। पुरु ऽ हूत। विश्वे। चर्कं। न। वृत्तं। पुरु ऽ हूत। वि
प ते। मनेः। भिया। मे। अमंतेः। इत्। अद्रि ऽ वः। रथात्। अधि। त्वा। जरिता। सदा
ऽ वृध। कुवित्। नु। स्तोषत्। मघ ऽ वन्। पुरु ऽ वसुः। एषः। ग्रावा ऽ इव। जरिता। ते।
इंद्र। इयर्ति। वाचं। बृहत्। आशुषाणः। प्र। सव्येन। मघ ऽ वन्। यंसि। रायः। प्र। दक्षि
णित्। हरि ऽ वः। मा। वि। वेनः। वृषा। त्वा। वृषणं। वर्धतु। द्यौः। वृषा। वृषे ऽ भ्यां। वह
से। हरि ऽ भ्यां। सिः। नः। वृषा। वृष ऽ रथः। सु ऽ शिप्र। वृषक्रतो इति वृष ऽ क्रतो। वृषा। व
ज्रिन्। भरे। धाः। यः। रोहितौ। वाजिनौ। वाजिनी ऽ वान्। त्रि ऽ भिः। शतैः। सच

प॰ चं॰ २
१८

मा नो । अदिष्ट । यूने । सं । अस्मे । क्षितयः । नमंतां । श्रुत ऽ रथाय । मरुतः । दुवः ऽया । ६ सं । भानुना । यतते । सूर्यस्य । आ ऽ जुह्वानः । घृत ऽ पृष्ठः । सु ऽ अंचाः । तस्मै । अमृध्राः । उषसः । वि । उछान् । यः । इंद्राय । सुनवाम । इति । आह । समिद्ध ऽ अग्निः । वनवत् । स्तीर्ण ऽ बर्हिः । युक्त ऽ ग्रावा । सुत ऽ सोमः । जराते । ग्रावाणः । यस्य । इषिरं । वदंति । अयत् । अध्वर्युः । हविषा । अव । सिंधुं । वधूः । इयं । पतिं । इछंती । एति । यः । ईं । वहाते । महिषीं । इषिरां । आ । अस्य । श्रवस्यात् । रथः । आ । च । घोषात् । पुरु । सहस्रा । परि । वर्तयाते । न । सः । राजा । व्यथते । यस्मिन् । इंद्रः । तीव्रं । सोमं । पिबति । गो ऽ सखायं । आ । सत्वनैः । अजति । हंति । वृत्रं । क्षेति । क्षितीः । सु ऽ भगः । नाम । पुष्यन् । पुष्यात् । क्षेमे । अभि । योगे । भ

वा॒ति। उ॒भे इति॑। वृ॒तौ। सं॒यती॒ इति॑ सं॒ऽयती॑। सं। ज॒य॒। ति॒। प्रि॒यः। सूर्ये॑। प्रि॒यः।
अ॒ग्ना। अ॒भि॒ऽवा॒ति॒। यः। इं॒द्राय॑। सु॒तऽसो॑मः। दत्ता॑श॒न्। ५८ उ॒रोः। ते॒। इं॒द्र॒। राध॑सः।
वि॒ऽभ्वी। रा॒तिः। श॒त॒क्र॒तो॒ इति॑ श॒त॒ऽक्र॒तो। अध॑। नः॒। वि॒श्व॒ऽच॒र्ष॒णे॒। द्यु॒म्ना। सु॒ऽ
क्ष॒त्र॒। मं॒ह॒य॒। यत्। ई॒म्। इं॒द्र॒। श्र॒वाय्य॑म्। इषं॑। श॒वि॒ष्ठ॒। द॒धि॒षे। प॒प्र॒थे। दी॒र्घ॒श्रु॒त्त॒ऽ
मं। हि॒र॒ण्य॒ऽव॒र्ण॒। दु॒स्त॒रं। शु॒ष्मा॑सः। ये। ते॒। अ॒द्रि॒ऽवः॒। मेह॑ना। के॒त॒। सा॒पः।
उ॒भा। दे॒वौ। अ॒भि॒ष्टये॑। दि॒वः। च॒। ग्मः। च॒। रा॒ज॒थः। उ॒तो इति॑। नः॒। अ॒स्य। क॒स्य॑।
चि॒त्। दक्ष॑स्य। तव॑। वृ॒त्र॒ऽह॒न्। अ॒स्मभ्य॑म्। नृ॒ऽम्णं। आ। भ॒र॒। अ॒स्मभ्य॑म्। नृ॒ऽम॒न॒
स्य॒से॒। नु। ते॒। आ॒भिः। अ॒भि॒ष्टि॒ऽभिः। तवे॑। शर्म॑न्। श॒त॒क्र॒तो॒ इति॑ श॒त॒ऽक्र॒
तो। इं॒द्र॒। स्या॒म॒। सु॒ऽगो॒पाः। शूर॑। स्या॒म॒। सु॒ऽगो॒पाः। ५९ यत्। इं॒द्र॒। चि॒त्र॒। मे॒ह॒

प॰ च॰ २ नो। अस्ति। त्वाऽदातं। अद्रिऽवः। राधः। तत्। नः। विदद्वसोऽइति विदत्ऽवसो।
१९ उभया हस्ति। आ। भर। यत्। मन्यसे। वरेण्यं। इंद्र। द्युक्षं। तत्। आ। भर। वि
द्याम। तस्य। ते। वयं। अकूपारस्य। दावने। यत्। ते। दित्सु। प्रऽराध्यं। मनः। अ
स्ति। श्रुतं। बृहत्। तेन। दृळ्हा। चित्। अद्रिऽवः। आ। वाजं। दर्षि। सातये। मं
हिष्ठं। वः। मघोनां। राजानं। चर्षणीनां। इंद्रं। उप। प्रऽशस्तये। पूर्वीभिः।
जुजुषे। गिरः। अस्मै। इत्। काव्यं। वचः। उक्थं। इंद्राय। शंस्यं। तस्मै। ऊं इ
ति। ब्रह्मऽवाहसे। गिरः। वर्धंति। अत्रयः। गिरः। शुंभंति। अत्रयः। ५ १० आ
याहि। अद्रिऽभिः। सुतं। सोमं। सोमऽपते। पिब। वृषन्। इंद्र। वृषऽभिः। १९
वृत्रहन्ऽतम। वृषा। ग्रावा। वृषा। मदः। वृषा। सोमः। अयं। सुतः। १ वृषा।

त्वा। वृषणं। हुवे। वज्रिन्। चित्राभिः। ऊतिऽभिः॥ ०॥ ऋजीषी। वज्री। वृषभः। तुरा
षाट्। शुष्मी। राजा। वृत्रऽहा। सोमऽपावा। युक्त्वा। हरिऽभ्यां। उप। यासत्। अर्वा
ङ्। माध्यंदिने। सवने। मत्सत्। इंद्रः॥ यत्। त्वा। सूर्य। स्वःऽभानुः। तमसा
। अविध्यत्। आसुरः॥ अक्षेत्रऽवित्। यथा। मुग्धः। भुवनानि। अदीधयुः
॥ ११ स्वःऽभानोः। अध। यत्। इंद्र। मायाः॥ अवः। दिवः॥ वर्तमानाः॥ अवऽ
अहन्। गूळ्हं। सूर्यं। तमसा। अपऽव्रतेन। तुरीयेण। ब्रह्मणा। अविंदत्।
अत्रिः॥ मा। मां। इमं। तव। संतं। अत्रे। इरस्या। द्रुग्धः॥ भियसा। नि। गारीत्। त्वं।
मित्रः॥ असि। सत्यऽराधाः॥ तौ। मा। इह। अवतं। वरुणः॥ च। राजा। ग्राव्णः॥
ब्रह्मा। युयुजानः॥ सपर्यन्। कीरिणा। देवान्। नमसा। उपऽशिक्षन्। अत्रिः॥

प·च·२ सूर्यस्य। दिवि। चक्षुः। आ। अधात्। स्वः॑ऽभानोः। अप। मायाः। अघुक्षत्। यं।
२० वै। सूर्यं। ०। अत्रेयः। तं। अत्रिः। अविंदत्। नहि। अन्ये। अशक्नुवन्। १२ कः। नु।
वां। मित्रावरुणा। ऋतऽयन्। दिवः। वा। महः। पार्थिवस्य। वा। दे। ऋतस्य।
वा। सदसि। त्रासीथां। नः। यज्ञऽयते। वा। पशुऽसः। न। वाजान्। ते। ०। ऋषंत।
नमःऽभिः। वा। ये। दधते। सुऽवृक्तिं। स्तोमं। रुद्राय। मीळ्हुषे। सऽजोषाः।
आ। वां। येष्ठा। अश्विना। हुवध्यै। वातस्य। पत्मन्। रथ्यस्य। पुष्टौ। उत। वा।
दिवः। असुराय। मन्म। प्र। अंधांसिऽइव। यज्यवे। भरध्वं। प्र। सुक्षणः।
दिव्यः। कण्वऽहोता। त्रितः। दिवः। सऽजोषाः। वातः। अग्निः। पूषा। भगः। २०
प्रऽभृथे। विश्वऽभोजाः। आजिं। न। जग्मुः। आश्वश्वऽतमाः। प्र। वः। रयिं।

सुवृक्तऽअभ्वं । भरध्वं । रायः । एषे । अवसे । दधीत । धीः । क्रतुऽश्रोवंः । एवैः । ओशि
जस्य । होता । चे । वः । एवाः । मरुतः । तुराणां । १३ प्र । वः । वायुं । रथऽयुजं । कृणुध्वं
। प्र । देवं । विप्रं । पनितारं । अर्कैः । इषुध्यवंः । ऋतऽसापः । पुरंऽधीः । वस्वीः । नः ।
अत्र । पत्नीः । आ । धिये । धुरिति धुः ॥० वंद्येभिः । शूषैः । प्र । यह्वी इति । दिवः । चि
तयत्ऽभिः । अर्कैः । उषसानक्ता । विदुषी इवेति विदुषीऽइव । विश्वं । आ । ह ।
वहतः । मर्त्याय । यज्ञं । अभि । वः । अर्चे । पोष्याऽवतः । नॄन् । वास्तोः । पतिं । त्व
ष्टारं । रराणः । ~~मर्त्याय । यज्ञं । अभि । वः । अर्चे । पोष्याऽवतः । नॄन् । वास्तोः~~
~~पतिं । त्वष्टारं । रराणः ।~~ धन्या । सऽजोषाः । धिषणा । नमःऽभिः । वनस्पतीन् ।
ओषधीः । रायः । एषे । तुजे । नः । तने । पर्वताः । संतु । स्वऽतेतवः । ये । वसवः । न ।

प॰ व॰ २ २१

वीराः। पनितः। आ। स्थ्यः। युजूतः। सदा। नः। वर्धात्। नः। शंसः। नर्यः। अभिष्टौ। वृ
ष्णः। अस्तोषि। भूम्यस्य। गर्भं। त्रितः। नपातं। अपां। सुऽवृक्ति। गृणीते। अग्निः।
एतरि। न। शूषैः। शोचिःऽकेशः। नि। रिणाति। वना। १४ कथा। महे। रुद्रियो
य। ब्रवाम। कत्। राये। चिकितुषे। भगाय। आपः। ओषधीः। उत। नः। अवं
तु। द्यौः। वना। गिरयः। वृक्षऽकेशाः। शृणोतु। नः। ऊर्जां। पतिः। गिरः। सः। न
भः। तरीयान्। इषिरः। परिऽज्मा। शृण्वंतु। आपः। पुरः। न। शुभ्राः। परि। स्रु
चः। बबृहाणस्य। अद्रेः। विद्म। चित्। नु। महांतः। ये। वः। एवाः। ब्रवाम। दस्माः
। वार्यं। दधानाः। वयः। चन। सुऽभ्वः। आ। अव। यंति। क्षुभा। मर्तं। अनुऽयतं।
वधऽस्नैः। आ। दैव्यानि। पार्थिवानि। जन्म। अपः। च। अच्छ। सुऽमखाय।

वोचं। वर्धंतां। द्यावः। गिरः। चंद्रऽअग्राः। उदा। वर्धंतां। अभिऽसाताः। अर्णीः
।पुरुऽपदे।मे। जरिमा। नि।धायि। वरूत्री। वा। राका। या। पायुऽभिः। च। अस्ति
सं कु। माता। महा। रसा। नः। स्मत्। सूरिऽभिः। ऋजुऽहस्ता। ऋजुऽवनिः।
१५ कथा। दाशेम। नमसा। सुऽदानून्। एवऽया। मरुतः। अच्छऽउक्तौ। प्रऽ
श्रवसः। मरुतः। अच्छऽउक्तौ। मा। नः। अहिः। बुध्न्यः। रिषे। धात्। अस्माकं।
भूत्। उपमातिऽवनिः। इति। चित्। नु। प्रऽजायै। पशुऽमत्यै। देवासः। वनते।
मर्त्यः। वः। अत्र। शिवां। तन्वः। धासिं। अस्याः। जरां। चित्। मे। निःऽऋतिः। ज
ग्रसीत। तां। वः। देवाः। सुऽमतिं। ऊर्जयंती। इषं। अश्याम। वसवः। शसा। गोः।
सा। नः। सुऽदानुः। मृळयंती। देवी। प्रति। द्रवंती। सुविताय। गम्याः। अभि। नः।

प॰ च॰ २
२२

इळा। यूथस्य। माता। स्मत्। नदीभिः। उर्वशी। वा। गृणातु। उर्वशी। वा। बृहत्ऽदिवा। गृणाना। अभिऽऊर्ण्वाना। प्रऽभृथस्य। आयोः। सिसक्तु। नः। ऊर्जव्यस्य। पुष्टेः॥ १९ ॥ प्र। शंऽतमा। वरुणं। दीधिती। गीः। मित्रं। भगं। अदितिं। नूनं। अश्याः। पृषत्ऽयोनिः। पंचऽहोता। शृणोतु। अतूर्तऽपंथाः। असुरः। मयःऽभूः॥ प्रति। मे। स्तोमं। अदितिः। जगृभ्यात्। सूनुं। न। माता। हृद्यं। सुऽशेवं। ब्रह्म। प्रियं। देवऽहितं। यत्। अस्ति। अहं। मित्रे। वरुणे। यत्। मयःऽभु। उत्। ईरय। कविऽतमं। कवीनां। उनत्ति। एनं। अभि। मध्वा। घृतेन॥ सः। नः। वसूनि। प्रऽयता। हितानि। चंद्राणि। देवः। सविता। सुवाति। सं। इंद्र। नः। मनसा। नेषि। गोभिः। सं। सूरिऽभिः। हरिऽवः। सं। स्वस्ति। सं। ब्रह्मणा। देवऽहितं।

२२

यत्। अस्ति। सं। देवानां। सुऽमत्सा। यज्ञियानां। देवः। भर्गः। सविता। रायः।
अंशः। इंद्रः। वृत्रस्य। संऽजितः। धनानां। ऋभुक्षाः। वाजः। उत। वा। पुरंऽधिः।
अवंतु। नः। अमृतासः। तुरासः। १७ मरुत्वतः। अप्रतिऽइतस्य। जिष्णोः। अजू
र्यतः। प्र। ब्रवाम। कृतानि। न। ते। पूर्वे। मघऽवन्। न। अपरासः। न। वीर्यं। नू
तनः। कः। चन। आप। उप। स्तुहि। प्रथमं। रत्नऽधेयं। बृहस्पतिं। सनितारं।
धनानां। यः। शंसते। स्तुवते। शंऽभविष्ठः। पुरुऽवसुः। आऽगमत्। जोहुवा
नं। तव। ऊतिऽभिः। सचेमानाः। अरिष्टाः। बृहस्पते। मघऽवानः। सुऽवीराः।
ये। अश्वऽदाः। उत। वा। संति। गोऽदाः। ये। वस्त्रऽदाः। सुऽभगाः। तेषु। रायः। वि
ऽसर्जनीं। कृणुहि। वित्तं। एषां। ये। भुंजते। अपृणंतः। नः। उक्थैः। अपऽव्र

तान्। प्रऽसवे। वृवृधानान्। ब्रह्मऽद्विषः। सूर्यात्। यवयुस्व। यः। ओहते। र
क्षसः। देवऽवीतौ। अचक्रेभिः। तं। मरुतः। नि। यात। यः। वः। शमीं। शशमा
नस्य। निंदात्। तुच्छ्यान्। कामान्। करते। सिस्विदानः। १० तं। ऊं इति। स्तुहि।
यः। सुऽइषुः। सुऽधन्वा। यः। विश्वस्य। क्षयति। भेषजस्य। यक्ष्व। महे। सौमन
साय। रुद्रं। नमःऽभिः। देवं। असुरं। दुवस्य। दमूनसः। अपसः। ये। सुऽहस्ताः।
वृष्णः। पत्नीः। नद्यः। विभ्वऽतष्टाः। सरस्वती। बृहत्ऽदिवा। उत। राका। दशस्यं
तीः। वरिवस्यंतु। शुभ्राः। प्र। सु। महे। सुऽशरणाय। मेधां। गिरं। भरे। नव्यसीं। जा
यमानां। यः। आहनाः। दुहितुः। वक्षणासु। रूपा। मिनानः। अकृणोत्। इदं। नः।
प्र। सुऽस्तुतिः। स्तनयंतं। रुवंतं। इळः। पतिं। जरितः। नूनं। अश्याः। यः। अब्ऽ

मा न्। उद्नि ऽमान्। इयर्त्ति। प्र। विऽघ्ता। रोदसी इति। उक्षमाणः। एषः। स्तोमः। मारुतं। शर्धः। अच्छ। रुद्रस्य। सूनून्। युवन्यून्। उत्। अश्याः। कामः। राये।
हवते। मा। स्वस्ति। उप। स्तुहि। पृषत्ऽअश्वान्। अयासः। प्र। एषः। स्तोमः।
पृथिवी। अंतरिक्षं। वनस्पतीन्। ओषधीः। राये। अश्याः। देवःऽदेवः। सुऽह
वः। भूतु। महां। मा। नः। माता। पृथिवी। दुःऽमतौ। धात्। उरौ। देवाः। अनिऽबा
धे। स्याम। सं। अश्विनोः। अवसा। नूतनेन। मयःऽभुवा। सुऽप्रनीती। गमे
म। आ। नः। रयिं। वहतं। आ। उत। वीरान्। आ। विश्वानि। अमृता। सौभगा
नि। १९ आ। धेनवः। पयसा। तूर्णिऽअर्थाः। अमर्धंतीः। उप। नः। यंतु। मध्वा।
महः। राये। बृहतीः। सप्त। विप्रः। मयःऽभुवः। जरिता। जोहवीति। आ। सुऽस्तु

प·च·२
२४

ती।नमसा।वर्त्तयध्यै।द्यावा।वाजाय।पृथिवी इति।अमृध्रे इति।पिता।
माता।मधुऽवचाः।सुऽहस्ता।भरेऽभरे।नः।यशसौ।अविष्टां।अध्वर्यवः।
चकृऽवांसः।मधूनि।प्र।वायवे।भरत।चारु।शुक्रं।होताऽइव।नः।प्रथमः।
पाहि।अस्य।देव।मध्वः।ररिम।ते।मदाय।दश।क्षिपः।युंजते।बाहू इति।
अद्रिं।सोमस्य।या।शमितारा।सुऽहस्ता।मध्वः।रसं।सुऽगभस्तिः।गिरिऽ
स्थां।चनिश्चदत्।दुदुहे।शुक्रं।अंशुः।असावि।ते।जुजुषाणाय।सोमः।
क्रत्वे।दक्षाय।बृहते।मदाय।हरी इति।रथे।सुऽधुरा।योगे।अर्वाक्।इंद्र।
प्रिया।कृणुहि।हूयमानः। २० आ।नः।महीं।अरमतिं।सऽजोषाः।ग्नां
।देवीं।नमसा।रातऽहव्यां।मधोः।मदाय।बृहतीं।ऋतऽज्ञां।आ।अग्ने।

वह । पथिऽभिः । देवऽयानैः । अंजंति । यं । प्रथयंतः । न । विप्राः । वपाऽवंतं । न । अग्नि
ना । तपंतः । पितुः । न । पुत्रः । उपसि । प्रेष्ठः । आ । घर्मः । अग्निं । ऋतयन् । असा
दि । अच्छ । मही । बृहती । शंऽतमा । गीः । दूतः । न । गंतु । अश्विना । हुवध्यै । म
यःऽभुवा । सऽरथा । आ । यातं । अर्वाक् । गंतं । निऽधिं । धुरं । आणिः । न । नाभिं । प्र
तव्यसः । नमःऽउक्तिं । तुरस्य । अहं । पूष्णः । उत । वायोः । अदिक्षि । या । राधसा ।
चोदिता । मती नां । या । वाजस्य । द्रविणःऽदौ । उत । त्मन् । आ । नामऽभिः । म
रुतः । वक्षि । विश्वान् । आ । रूपेभिः । जातऽवेदः । हुवानः । यज्ञं । गिरः । जरितुः ।
सुऽस्तुतिं । च । विश्वे । गंत । मरुतः । विश्वे । ऊती । २१ आ । नः । दिवः । बृहतः । प
र्वतात् । आ । सरस्वती । यजता । गंतु । यज्ञं । हवं । देवी । जुजुषाणा । घृताची । न्ना

ग्मां। नः। वाचं। उशती। श्रृणोतु। आ। वेधसं। नीलऽपृष्ठं। बृहंतं। बृहस्पतिं। सदने। सादयध्वं। सादत्ऽयोनिं। दमे। आ। दीदिऽवांसं। हिरण्यऽवर्णं। अरुषं। सपेम। आ। धर्णसिः। बृहत्ऽदिवः। रराणः। विश्वेभिः। गंतु। ओमऽभिः। हुवानः। ग्नाः। वसानः। ओषधीः। अमृध्रः। त्रिधातुऽश्रृंगः। वृषभः। वयःऽधाः। ०। शुक्रे। आयोः। विपन्यवः। एस्पिरासः। अग्मन्। सुऽक्षेवं। नम सा। रातऽहव्याः। शिश्रुं। मृजंति। आयवः। न। वासे। बृहत्। वयः। बृहते। तुभ्यं। अग्ने। धिया। ऽजुरः। मिथुनासः। सचंत। ० २२ तं। प्रत्नऽथा। पूर्वऽथा। विश्वऽथा। इमऽथा। ज्येष्ठऽतातिं। बर्हिःऽसदं। स्वःऽविदं। प्रतीचीनं। वृजनं। दोहसे। गिरा। आशुं। जयंतं। अनु। यासु। वर्धसे। श्रिये। सुऽदृशीः। उपरस्य। याः। स्वः। विऽरोचमानः। ककुभां। अचोदते। सुऽ

गोपाः। असि। न। दभाय। सुक्रतो इति सुऽक्रतो। परः। मायाभिः। ~~ऋतुसां अ~~
~~वोद्दतो ऋऽ गोपाः असि [illegible] इति सुऽक्रतो परः मायाभिः~~
ऋते। आस। नाम। ते। अत्यं। हविः। सचते। सत्। च। धातु। च। अरिष्टऽगातुः।
सः। होता। सहःऽभरिः। प्रऽसर्स्राणः। अनु। बर्हिः। वृषा। शिशुः। मध्ये। युवा। अ
जरः। विऽस्रुहा। हितः। प्र। वः। एते। सुऽयुजः। यामन्। इष्टये। नीचीः। अमुष्मै।
यम्यः। ऋतऽवृधः। सुयन्तुऽभिः। सर्वऽशासैः। अभीशुऽभिः। क्रिविः। नामानि।
प्रवणे। मुषायति। संऽजर्भुराणः। तरुऽभिः। सुतेऽगृभं। वयाकिनं। चित्तऽगर्भा
सु। सुऽस्वरुः। धारऽवाकेषु। ऋजुऽगाथ। शोभसे। वर्धस्व। पत्नीः। अभि। जी
वः। अध्वरे। २३ यादृक्। एव। ददृशे। तादृक्। उच्यते। सं। छायया। दधिरे। सि

प॰च॰२ ध्रया। अप्ऽसु। आ। मह्नी। अस्मभ्यं। उरुऽसां। उरुः। ज्रयः। बृहत्। सुऽवीरं। अ
२६ नेपऽच्युतं। सहः। वेति। अग्रुः। जनिऽवान्। वै। अति। स्पृधः। सऽमर्यता। मन
सा। स्कूर्यैः। कुविः। घ्रंसं। रक्षते। तं। परि। विश्वतः। गयं। अस्माकं। शर्म। वनवत्।
स्वऽवसुः। ज्यायांसं। अस्य। यतुनस्य। केतुना। ऋषिऽस्वरं। चरति। यासु।
नाम। ते। यादृक्। मिन्। धायि। तं। अपस्यया। विदत्। यः। ऊं इति। स्वयं। वहते। सः।
अरं। करत्। समुद्रं। आसां। अर्वा। तस्थे। अग्निः। मा। न। रिष्यति। सवनं। यस्मि
न्। आऽयता। अत्र। न। हार्दि। क्रवणस्य। रेजते। यत्र। मतिः। विद्यते। पूतऽबं
धनी। सः। हि। क्षत्रस्य। मनसस्य। चित्तिऽभिः। एवऽवदस्य। यजतस्य। सध्रेः।
अवऽत्सारस्य। स्पृणवाम। रण्वऽभिः। शविष्ठं। वाजं। विदुषा। चित्। अर्ध्यां। २४ २६

तं। ऋचः। कामयंते। यः। जागार। ५

श्येनः। आसां। अदितिः। कक्ष्यः। मदः। विश्वऽवारस्य। यजतस्य। मायिनः। सं। अन्यं
ऽअन्यं। अर्थयंति। एतवे। विदुः। विऽसानं। परिऽपानं। अंति। ते। सदाऽपृणः।
यजतः। वि। द्विषः। वधीत्। बाहुऽवृक्तः। श्रुतऽवित्। तर्यः। वः। सचा। उभा। सः।
वरा। प्रति। एति। भाति। च। यत्। ईं। गणं। भजते। सुप्रयावऽभिः। सुतंऽभरः। यज
मानस्य। सत्ऽपतिं। विश्वासां। ऊधः। सः। धियां। उत्ऽअंचनः। भरत्। धेनुः।
रसंऽवत्। त्रिः। श्रियः। पयः। अनुऽब्रुवाणः। अधि। एति। न। स्वपन्। यः। जागार। तं।
ऊं इति। सामानि। यंति। यः। जागार। तं। अयं। सोमः। आह। तव। अहं। अस्मि
। सख्ये। निऽओकाः। अग्निः। जागार। ०। २५ अनुवाकः॥ विदाः। दिवः। विऽस्य
न्। अद्रिं। उक्थैः। आऽयत्याः। उषसः। अर्चिनः। गुः। अप। अवृत। व्रजिनीः।

प॰ व॰ २
२७

उत्। स्वः। गात्। वि। दुरः। मानुषीः। देवः। आवरित्यावः। वि। सूर्यः। अमतिं। न। श्रि
यं। सात्। आ। ऊर्वात्। गवां। माता। जानती। गात्। धन्वऽअर्णसः। नद्यः। खा
दःऽअर्णाः। स्थूणाऽइव। सुऽमिता। दृंहत। द्यौः। अस्मै। उक्थाय। पर्वतस्य।
गर्भः। महीनां। जनुषे। पूर्व्याय। वि। पर्वतः। जिहीत। साधत। द्यौः। आऽवि
वासंतः। दसयंत। भूम। सुऽउक्तेभिः। वः। वचःऽभिः। देवऽजुष्टैः। इंद्रा। नु। अग्नी
इति। अवसे। हुवध्यै। उक्थेभिः। हि। स्म। कवयः। सुऽयज्ञाः। आऽविवासंतः। म
रुतः। यजंति। एतो इति। नु। अद्य। सुऽध्यः। भवाम। प्र। दुच्छुनाः। मिनवाम। व
रीयः। आरे। द्वेषांसि। सनुतः। दधाम। अयाम। प्रांचः। यजमानं। अच्छ। २६
आ। इत। धियं। कृणवाम। सखायः। अप। या। माता। ऋणुत। व्रजं। गोः। यया।

२७

मनुः। विश्वाऽश्चिप्रं। जिगाय। यया। वणिक्। वंकुः। आप। पुरीषं। अनूनोत्। अ
त्रः। हस्तऽयतः। अद्रिः। आर्चैन्। येन। दश। मासः। नवऽग्वाः। ऋतं। यती। सर
मा। गाः। अविंदत्। विश्वानि। सत्या। अंगिराः। चकार। विश्वे। अस्याः। विऽउ
षि। महि। नायाः। सं। यत्। गोभिः। अंगिरसः। नवंत। उत्सः। आसां। परमे।
सधऽस्थे। ऋतस्य। पथा। सरमा। विदत्। गाः। आ। सूर्यः। यातु। सप्तऽअश्वः।
क्षेत्रं। यत्। अस्य। उर्विया। दीर्घऽयाथे। रघुः। श्येनः। पतयत्। अंधः। अच्छ।
युवा। कविः। दीदयत्। गोषु। गच्छन्। आ। सूर्यः। अरुहत्। शुक्रं। अर्णः। अयुक्त।
यत्। हरितः। वीतऽपृष्ठाः। उद्रा। न। नावं। अनयंत। धीराः। आऽशृण्वतीः। आपः।
अर्वाक्। अतिष्ठन्। धियः। वः। अपऽसु। दधिषे। स्वःऽसां। यया। अतरन्। दश।

प॰ चे॰ २ मासः। नवऽग्वाः। अया। धिया। स्याम। देवऽगोपाः। अया। धिया। तुतुर्याम।

२८ अति। अंहः। २७ हयः। न। विद्वान्। अयुजि। स्वयं। धुरि। तां। वहामि। प्रऽत
रणीं। अवस्युवं। न। अस्याः। वश्मि। विऽमुचं। न। आऽवृतं। पुनः। विद्वान्। प
थः। पुरःऽएता। ऋजु। नेषति। अग्ने। इंद्र। वरुण। मित्र। देवाः। शर्धः। प्र। यंत।
मारुत। उत। विष्णो इति। उभा। नासत्या। रुद्रः। अध। ग्नाः। पूषा। भगः। स
रस्वती। जुषंत। इंद्राग्नी इति। मित्रावरुणा। अदितिं। स्वः। पृथिवीं।
द्यां। मरुतः। पर्वतान्। अपः। हुवे। विष्णुं। पूषणं। ब्रह्मणः। पतिं। भगं। नु। शं
सं। सवितारं। ऊतये। उत। नः। विष्णुः। उत। वातः। अस्रिधः। द्रविणःऽदाः। २८
उत। सोमः। मयः। करत्। उत। ऋभवः। उत। राये। नः। अश्विना। उत। त्व

ष्ठा। उत। विऽभ्वा। अनु। मंसते। उत। त्यत्। नः। मारुतं। शर्धः। आ। गमत्। दि
विऽक्षयं। यजतं। बर्हिः। आऽसदे। बृहस्पतिः। शर्म। पूषा। उत। नः। यमत्।
वरूथ्यं। वरुणः। मित्रः। अर्यमा। उत। त्ये। नः। पर्वतासः। सुऽशस्तयः। सुऽदी
तयः। नद्यः। त्रामणे। भुवन्। भगः। विऽभक्ता। शवसा। अवसा। आ। गमत्।
उरुऽव्यचाः। अदितिः। श्रोतु। मे। हवं। देवानां। पत्नीः। उशतीः। अवंतु। नः।
प्र। अवंतु। नः। तुजये। वाजऽसातये। याः। पार्थिवासः। याः। अपां। अपि।
व्रते। ताः। नः। देवीः। सुऽहवाः। शर्म। यच्छत। उत। ग्नाः। व्यंतु। देवऽपत्नीः। इं
द्राणी। अग्नायी। अश्विनी। राट्। आ। रोदसी इति। वरुणानी। शृणोतु। व्यं
तु। देवीः। यः। ऋतुः। जनीनां। २८ ॥ इति चतुर्थाष्टके द्वितीयोध्यायः॥ ॥

प॰ चं॰ ३

२९

ओम्॥ ॥ प्रऽयुंजती। दिवः। एति। ब्रुवाणा। मही। माता। दुहितुः। बोधयंती। आ
ऽविवासंती। युवतिः। मनीषा। पितृऽभ्यः। आ। सदने। जोहुवाना। अजिरासः।
तत्ऽअपसः। ईयमानाः। आतस्थिऽवांसः। अमृतस्य। नाभिं। अनंतासः। उ
रवः। विश्वतः। सीं। परि। द्यावापृथिवी इति। यंति। पंथाः। उक्षा। समुद्रः। अरु
षः। सुऽपर्णः। पूर्वस्य। योनिं। पितुः। आ। विवेश। मध्ये। दिवः। निऽहितः। पृश्निः।
अश्मा। वि। चक्रमे। रजसः। पाति। अंतौ। चत्वारः। ईं। बिभ्रति। क्षेमऽयंतः। दश
। गर्भं। चरसे। धापयंते। त्रिऽधातवः। परमाः। अस्य। गावः। दिवः। चरंति।
परि। सद्यः। अंतान्। इदं। वपुः। निऽवचनं। जनासः। चरंति। यत्। नद्यः।
तस्थुः। आपः। द्वे इति। यत्। ईं। बिभृतः। मातुः। अन्ये इति। इहऽइह। जाते

२९

इ॒ति । य॒म्या॑ । स॒बं॑धू॒ इति॒ स॒ऽबं॑धू । वि । त॒न्व॒ते॒ । धियः॑ । अ॒स्मै॒ । अपां॑सि । वस्त्रा॑ । पु॒त्राय॑ । मा॒तरः॑ । व॒यं॒ति॒ । उ॒प॒ऽप्र॒क्षे । वृष॑णः । मोद॑मानाः । दि॒वः । प॒था । व॒ध्वः॑ । यं॒ति॒ । अच्छ॑ । तत् । अ॒स्तु॒ । मि॒त्रा॒व॒रु॒णा॒ । तत् । अ॒ग्ने॒ । शं । योः । अ॒स्मभ्यं॑ । इ॒दं । अ॒स्तु॒ । श॒स्तं । अ॒शी॒म॒हि॒ । गा॒धं । उ॒त । प्र॒ति॒ऽस्थां । नमः॑ । दि॒वे । बृ॒ह॒ते । सद॑नाय । १ ॥ ७

कत् । ऊं॒ इति॑ । प्रि॒याय॑ । धाम्ने॑ । म॒ना॒म॒हे॒ । स्व॒ऽक्ष॑त्राय । स्व॒ऽय॑शसे । म॒हे । व॒यं । आ॒ऽमेन्य॑स्य । रज॑सः । यत् । अ॒भ्रे । आ । अ॒पः । वृ॒णा॒ना । वि॒ऽत॒नोति॑ । मा॒यि॒नी । ताः । अ॒त्न॒त॒ । व॒युनं॑ । वी॒र॒ऽव॑क्षणं । स॒मा॒न्या । वृ॒तया॑ । विश्वं॑ । आ । रजः॑ । अपो॒ इति॑ । अ॒पा॒चीः । अप॑राः । अप॑ । ई॒ज॒ते॒ । प्र । पूर्वा॑भिः । ति॒र॒ते॒ । दे॒व॒ऽयुः । जनः॑ । आ । ग्राव॑ऽभिः । अ॒ह॒न्ये॑भिः । अ॒क्तु॒ऽभिः॑ । वरि॑ष्ठं । वज्रं॑ । आ । जि॒घ॒र्ति॒ । मा॒यिनि॑ । श॒तं । वा॒ । यस्य॑ ।

प॰ च॰ ३

३०

प्रऽचरन्। स्वे। दमे। सम्ऽवर्तयन्तः। वि। च। आवर्तयन्। अहा। तां। अस्य। रीतिं। परशोः
ऽइव। प्रति। अनीकं। अख्यं। भुजे। अस्य। वर्पसः। सचा। यदि। पितुमन्तंऽइव। क्षयं।
रत्नं। दधाति। भरऽहूतये। विशे। सः। जिह्वया। चतुःऽअनीकः। ऋंजते। चारु।
वसानः। वरुणः। यतन्। अरिं। न। तस्य। विद्म। पुरुषत्वता। वयं। यतः। भगः। स
विता। दाति। वार्यं। २ देवं। वः। अद्य। सवितारं। आ। ईषे। भगं। च। रत्नं। विऽभज
न्तं। आयोः। आ। वां। नरा। पुरुऽभुजा। ववृत्यां। दिवेऽदिवे। चित्। अश्विना। सखि
ऽयन्। प्रति। प्रऽयानं। असुरस्य। विद्वान्। सुऽउक्तैः। देवं। सवितारं। दुवस्य। उप।
ब्रुवीत। नमसा। विऽजानन्। ज्येष्ठं। च। रत्नं। विऽभजंतं। आयोः। अदत्रऽया। दय

३०

ते। वार्याणि। पूषा। भगः। अदितिः। वस्ते। उस्रः। इंद्रः। विष्णुः। वरुणः। मित्रः। अग्निः।

अह्रानि। भद्रा। जनयंत। दस्माः॥ तत्। नः॥ अनर्वा। सविता। वरूथं। तत्। सिंधवः॥
इषयंतः॥ अनु। ग्मन्। उप। यत्। वोचे। अध्वरस्य। होता। रायः॥ स्याम। पतयः॥ वा
जऽरत्नाः॥ प्र। ये। वसुऽभ्यः॥ ईवत्। आ। नमः॥ दुः॥ ये। मित्रे। वरुणे। सूक्तऽवाचः।
अव। एतु। अभ्वं। कृणुत। वरीयः॥ दिवः पृथिव्योः॥ अवसा। मदेम॥ ३ विश्वः॥ देव
स्य। नेतुः॥ मर्तः॥ वुरीत। सख्यं। विश्वः॥ राये। इषुध्यति। द्युम्नं। वृणीत। पुष्यसे।
ते। ते। देव। नेतः॥ ये। च। इमान्। अनुऽशासे। ते। राया। ते। हि। आऽपृचे। सचेम
हि। सचऽथ्यैः॥ अतः॥ नः॥ आ। नृन्। अतिथीन्। अतः॥ पत्नीः॥ दशस्यत। आरे। वि
श्वं। पथेऽस्थां। द्विषः॥ युयोतु। युयुविः॥ यत्र। वह्निः॥ अभिऽहितः॥ दुद्रवत्। द्रोण्यः॥
पशुः॥ नृऽमनाः॥ वीरऽपस्त्यः॥ अर्णा। धीराऽइव। सनिता। एषः॥ ते। देव। नेतरिति।

प॰ च॰ ३
३१

रथः पतिः। त्वं। रयिः। त्वं। राय। त्वं। स्वस्तये। दूषःऽ स्तुतं। मनामहे। देवऽ स्तुतः। मनामहे। ४ अग्ने। सुतस्य। पीतये। विश्वैः। ऊमेभिः। आ। गहि। देवेभिः। हव्यऽ दातये। ऋतं। धीतयः। आ। गत। सत्यऽ धर्माणः। अध्वरं। अग्नेः। पिबत। जिह्वया। विप्रेभिः। विप्र। संत्य। प्रातयावऽभिः। आ। गहि। देवेभिः। सोमऽ पीतये। अयं। सोमः। चमू इति। सुतः। अमत्रे। परि। सिच्यते। प्रियः। इंद्राय। वायवे। वायो इति। आ। याहि। वीतये। जुषाणः। हव्यऽ दातये। पिब। सुतस्य। अंधसः। अभि। प्रयः। ५ । सुतानां। पीतिं। अर्हथः। तान्। जुषेथां। अरेपसौ। अभि। प्रयः। स्तुताः। इंद्राय। वायवे। सोमासः। दधिऽ आशिरः। निम्नं। न। यंति। सिंधवः। अभि। प्रयः। सऽ जूः। विश्वेभिः। देवेभिः। अश्विऽभ्यां। उषसा। सऽजूः। आ। याहि। अग्ने। अत्रिऽ वत्। सुते। रण। सऽ

३१

जूः। मित्रावरुणाभ्यां। सऽजूः। सोमेन। विष्णुना। ० सऽजूः। आदित्यैः। वसुऽभिः।
[illegible] सऽजूः। इंद्रेण। वायुना। ० ६ स्वस्ति। नः। मिमीतां। अश्विना। भगः। स्वस्ति।
देवी। अदितिः। अनर्वणः। स्वस्ति। पूषा। असुरः। दधातु। नः। स्वस्ति। द्यावापृथिवी इ
ति। सुऽचेतुना। स्वस्तये। वायुं। उप। ब्रवामहै। सोमं। स्वस्ति। भुवनस्य। यः। पतिः। बृ
हस्पतिं। सर्वऽगणं। स्वस्तये। स्वस्तये। आदित्यासः। भवंतु। नः। विश्वे। देवाः। नः।
अद्य। स्वस्तये। वैश्वानरः। वसुः। अग्निः। स्वस्तये। देवाः। अवंतु। ऋभवः। स्वस्तये।
स्वस्ति। नः। रुद्रः। पातु। अंहसः। स्वस्ति। मित्रावरुणा। स्वस्ति। पथ्ये। रेवति। स्वस्ति।
नः। इंद्रः। च। अग्निः। च। स्वस्ति। नः। अदिते। कृधि। स्वस्ति। पंथां। अनु। चरेम। सू
र्याचंद्रमसौऽइव। पुनः। ददता। अघ्नता। सं। गमेमहि। ७ प्राह्यावऽ अश्व। धल्लुऽ
जानता।

प॰ च॰ ३

३२

या। अर्च। मरुत्ऽभिः। ऋक्वऽभिः। ये। अद्रोघं। अनुऽस्वधं। श्रवः। मदंति। यज्ञियाः।
ते। हि। स्थिरस्य। शवसः। सखायः। संति। धृष्णुऽया। ते। यामन्। आ। धृषत्ऽविनः।
त्मना। पांति। शश्वतः। ते। स्यंद्रासः। न। उक्षणः। अति। स्कंदंति। शर्वरीः। मरुतां।
अध। महः। दिवि। क्षमा। च। मन्महे। मरुत्ऽसु। वः। दधीमहि। स्तोमं। यज्ञं।
च। धृष्णुऽया। विश्वे। ये। मानुषा। युगा। पांति। मर्त्यं। रिषः। अर्हंतः। ये। सुऽदान
वः। नरः। असामिऽशवसः। प्र। यज्ञं। यज्ञियेभ्यः। दिवः। अर्च। मरुत्ऽभ्यः। ५
आ। रुक्मैः। आ। युधा। नरः। ऋष्वाः। ऋष्टीः। असृक्षत। अनु। एनान्। अह। विऽद्यु
तः। मरुतः। जज्झतीःऽइव। भानुः। अर्त। त्मना। दिवः। ये। ववृधंत। पार्थिवाः। ये।
उरौ। अंतरिक्षे। आ। वृजने। वा। नदीनां। सधऽस्थे। वा। महः। दिवः। शर्धः। मारु

३२

तं।उत।शूंसं।सत्यऽशवसं।ऋभ्वसं।उत।स्म।ते।शुभे।नरः।प्र।स्पंद्राः।युजत।
त्मना।उत।स्म।ते।परुष्ण्यां।ऊर्णाः।वसत।शुंध्यवः।उत।पव्या।रथानां।अद्रिं
भिंदंति।ओजसा।आऽपथयः।विऽपथयः।अंतःऽपथाः।एतेभिः।मह्यं।ना
मऽभिः।यज्ञं।विऽस्तारः।ओहते। १ अध।नरः।नि।ओहते।अध।निऽयुतः।ओह
ते।अध।पारावताः।इति।चित्रा।रूपाणि।दर्श्या।छंदःऽस्तुभः।कुभन्यवः।उत्सं।
आ।कीरिणः।नृतुः।ते।मे।के।चित्।न।तायवः।ऊमाः।आसन्।दृशि।त्विषे।ये।
ऋष्वाः।ऋष्टिऽविद्युतः।कवयः।संति।वेधसः।तं।ऋषे।मारुतं।गणं।नमस्य।र
मय।गिरा।अच्छ।ऋषे।मारुतं।गणं।दाना।मित्रं।न।योषणा।दिवः।वा।धृष्ण
वः।ओजसा।स्तुताः।धीभिः।इषण्यत।नु।मन्वानः।एषां।देवान्।अच्छ।न।वक्षणा।

प॰ व॰ २
३३

दाना। सचेत। सूरिऽभिः। यामऽश्रुतेभिः। अंजिऽभिः। प्र। ये। मे। बंधुऽएषे। गां।
वोचंत। सूरयः। पृश्निं। वोचंत। मातरं। अध। पितरं। इष्मिणं। रुद्रं। वोचंत। शिक्व
सः। सप्त। मे। सप्त। शाकिनः। एकंऽएका। शता। ददुः। यमुनायां। अधि। श्रुतं।
उत्। राधः। गव्यं। मृजे। नि। राधः। अश्व्यं। मृजे। १० कः। वेद। जानं। एषां। कः।
वा। पुरा। सुम्नेषु। आस। मरुतां। यत्। युयुज्रे। किलास्यः। आ। एतान्। र
थेषु। ~~तस्थुषः। कः। वा। पुरा। कः। स्नेषु। आस। मरुतां। यत्। युयुज्रे। किलास्यः। आ~~
~~एतान्। रथेषु~~। तस्थुषः। कः। शुश्राव। कथा। ययुः। कस्मै। सस्रुः। सुऽदासे। अनु।
आपयः। इळाभिः। वृष्टयः। सह। ते। मे। आहुः। ये। आऽययुः। उप। द्युऽभिः। विऽभिः।
मदे। नरः। मर्याः। अरेपसः। इमान्। पश्यन्। इति। स्तुहि। ये। अंजिषु। ये। वाशीषु।

३३

स्वऽभानवः। स्रक्षु। रुक्मेषु। खादिषु। श्रायाः। रथेषु। धन्वऽसु। युष्माकं। स्म।
रथान्। अनु। मुदे। दधे। मरुतः। जीरऽदानवः। वृष्टी। द्यावः। यतीःऽइव। ११ आ
।यं। नरः। सुऽदानवः। ददाशुषे। दिवः। कोशं। अचुच्यवुः। वि। पर्जन्यं। सृजंति।
रोदसी इति। अनु। धन्वना। यंति। वृष्टयः। ततृदानाः। सिंधवः। क्षोदसा। रजः। प्र।
सस्रुः। धेनवः। यथा। स्यन्नाः। अश्वाःऽइव। अध्वनः। विऽमोचने। वि। यत्। वर्तंते।
एन्यः। आ। यात। मरुतः। दिवः। आ। अंतरिक्षात्। अमात्। उत। मा। अव। स्था
त। पराऽवतः। मा। वः। रसा। अनितभा। कुभा। क्रुमुः। मा। वः। सिंधुः। नि। रीरम
त्। मा। वः। परि। स्थात्। सरयुः। पुरीषिणी। अस्मे इति। इत्। सुम्नं। अस्तु।
वः। तं। वः। शर्धं। रथानां। त्वेषं। गणं। मारुतं। नव्यसीनां। अनु। प्र। यंति।

प. च. ३ वृष्टयः ॥१२॥ शर्धं ऽ शर्धं । वः । एषां । व्रातं ऽ व्रातं । गणं ऽ गणं । सुशस्ति ऽ भिः
३४ । अनु । क्रामेम । धीति ऽ भिः । कस्मै । अद्य । सु ऽ जाताय । रात ऽ हव्याय । प्र । ययुः ।
एना । यामेन । मरुतः । ये न । तोकाय । तनयाय । धान्यं । बीजं । वहध्वे । अक्षितं
। अस्मभ्यं । तत् । धत्तन । यत् । वः । ईमहे । राधः । विश्व ऽ आयु । सौभगं । अति
। इयाम । निदः । तिरः । स्वस्ति ऽ भिः । हित्वा । अवद्यं । अरातीः । वृष्ट्वी । शं । योः । आ
पः । उस्रि । भेषजं । स्याम । मरुतः । सह । सु ऽ देवः । समह । असति । सु ऽ वीरः ।
नरः । मरुतः । सः । मर्त्यः । यं । त्रायध्वे । स्याम । ते । स्तुहि । भोजान् । स्तुवतः । अ
स्य । यामनि । रणन् । गावः । न । यवसे । युतः । पूर्वान् ऽ इव । सखीन् । अनु । ह्वय ।
गिरा । गृणीहि । कामिनः ॥१३॥ प्र । शर्धाय । मारुताय । स्व ऽ भानवे । इमां । वा ३४

चे। अनज। पर्वत ऽ च्युते। घर्म ऽ स्तुभे। दिवः। आ। पृष्ठ ऽ यज्वने। द्युम्न ऽ श्रवसे। महि
। नृम्णं। अर्चत। प्र। वः। मरुतः। तविषाः। उदन्यवः। वयः ऽ वृधः। अश्व ऽ यु
जः। परि ऽ ज्रयः। सं। वि ऽ द्युता। दधति। वाशति। त्रितः। स्वरंति। आपः। अव
ना। परि ऽ ज्रयः। विद्युत् ऽ महसः। नरः। अश्म ऽ दिद्यवः। वात ऽ त्विषः। मरु
तः। पर्वत ऽ च्युतः। अब्द ऽ या। चित्। मुहुः। आ। ह्रादुनि ऽ वृतः। स्तनयत् ऽ
अमाः। रभसाः। उत् ऽ ओजसः। वि। अक्तून्। रुद्राः। वि। अहानि। शिक्वसः।
वि। अंतरिक्षं। वि। रजांसि। धूतयः। वि। यत्। अज्रान्। अजथ। नावः। ईं।
यथा। वि। दुः ऽ गानि। मरुतः। न। अह। रिष्यथ। तत्। वीर्यं। वः। मरुतः। महि ऽ
त्वनं। दीर्घं। ततान। सूर्यः। न। योजनं। एताः। न। यामे। अगृभीत ऽ शोचिषः। अ

नश्वऽदां। यत्। नि। अयातन। गिरिं। १४ अभ्राजि। शर्धः। मरुतः। यत्। अर्ण
सं। मोषथ। वृक्षं। कपनाऽइव। वेधसः। अध। स्म। नः। अरमतिं। सऽजोषसः। च
क्षुःऽइव। यंतं। अनु। नेषथ। सुऽगं। न। सः। जीयते। मरुतः। न। हन्यते। न। स्रेधति
। न। व्यथते। न। रिष्यति। न। अस्य। रायः। उप। दस्यंति। न। ऊतयः। ऋषिं। वा।
यं। राजानं। वा। सुसूदथ। नियुत्वंतः। ग्रामऽजितः। यथा। नरः। अर्यमणः। न।
मरुतः। कबंधिनः। पिन्वंति। उत्सं। यत्। इनासः। अस्वरन्। वि। उंदंति। पृथिवीं
। मध्वः। अंधसा। प्रवत्वती। इयं। पृथिवी। मरुत्ऽभ्यः। प्रवत्वती। द्यौः। भवति।
प्रयत्ऽभ्यः। प्रवत्वतीः। पथ्याः। अंतरिक्ष्याः। प्रवत्वंतः। पर्वताः। जीरऽदानवः।
यत्। मरुतः। सऽभरसः। स्वःऽनरः। सूर्ये। उत्ऽइते। मदथ। दिवः। नरः। न। वः।

अभ्वाः। श्रथयंत। अद्र। सिस्रतः। स घः। अस्य। अध्वनः। पारं। अश्नुथ। १५ अंसे

षु। वः। ऋष्टयः। पत्ऽसु। खादयः। वक्षःऽसु। रुक्माः। मरुतः। रथे। शुभः। अग्निऽ

ऽभ्राजसः। विऽद्युतः। गभस्त्योः। शिप्राः। शीर्षऽसु। विऽतताः। हिरण्ययीः। तं।

नाकं। अर्यः। अगृभीतऽशोचिषं। रुशत्। पिप्पलं। मरुतः। वि। धूनुथ। सं। अ

च्यंत। वृजना। अतित्विषंत। यत्। स्वरंति। घोषं। विऽततं। ऋतऽयवः। युष्माऽदत्त

स्य। मरुतः। विऽचेतसः। राय्यः। स्याम। रथ्यः। वयस्वतः। न। यः। युच्छति। तिष्यः।

यथा। दिवः। अस्मे इति। रंत। मरुतः। सहस्रिणं। यूयं। रयिं। मरुतः। स्पार्हऽवीरं।

यूयं। ऋषिं। अवथ। सामऽविप्रं। यूयं। अर्वंतं। भरताय। वाजं। यूयं। धत्थ। राजानं।

श्रुष्टिऽमंतं। तत्। वः। यामि। द्रविणं। सद्यःऽऊतयः। येन। स्वः। न। ततनाम। नॄं।

प॰ व॰ ३ न। अभि। द्रुदं। सु। मे। मरुतः। हर्यत। वचः। यस्य। तरेम। तरसा। शतं। हिमाः॥ १६ १५

३६ प्रऽयज्यवः। मरुतः। भ्राजत्ऽऋष्टयः। बृहत्। वयः। दधिरे। रुक्मऽवक्षसः। ईयंते। अश्वैः। सुऽयमेभिः। आशुऽभिः। शुभं। यातां। अनु। रथाः। अवृत्सत। स्वयं। दधिध्वे। तविषीं। यथा। विद। बृहत्। महांतः। उर्विया। वि। राजथ। उत। अंतरिक्षं। ममिरे। वि। ओजसा। ॥ साकं। जाताः। सुऽभ्वः। साकं। उक्षिताः। श्रिये। चित्। आ। प्रऽतरं। ववृधुः। नरः। विऽरोकिणः। सूर्यस्यऽइव। रश्मयः। ॥ आऽभूषेण्यं। वः। मरुतः। महिऽत्वनं। दिदृक्षेण्यं। सूर्यस्यऽइव। चक्षणं। उतो इति। अस्मान्। अमृतऽत्वे। दधातन। ॥ उत्। ईरयथ। मरुतः। समुद्रतः। यूयं। वृष्टिं। वर्षयथ। पुरीषिणः। न। वः। दस्राः। उप। दस्यंति। धेनवः। ॥ १७ यत्। अश्वान्। धूःऽसु। ३६

पृषतीः। अयुग्ध्वं। हिरण्ययान्। प्रति। अत्कान्। अमुग्ध्वं। विश्वाः। इत्। स्पृधः।
मरुतः। वि। अस्यथ॥ ०॥ न। पर्वताः। न। नद्यः। वरंत। वः। यत्र। अचिध्वं। मरुतः। गच्छ
थ। इत्। ऊं इति। तत्। उत। द्यावापृथिवी इति। याथन। परि॥ ०॥ यत्। पूर्व्यं। मरुतः
। यत्। च। नूतनं। यत्। उद्यते। वसवः। यत्। च। शस्यते। विश्वस्य। तस्य। भवथ।
नवेदसः॥ ०॥ मृळत। नः। मरुतः। मा। वधिष्टन। अस्मभ्यं। शर्म। बहुलं। वि। यंत
न। अधि। स्तोत्रस्य। सख्यस्य। गातन॥ ०॥ यूयं। अस्मान्। नयत। वस्यः। अच्छ। निः
। अंहतिऽभ्यः। मरुतः। गृणानाः। जुषध्वं। नः। हव्यऽदातिं। यजत्राः॥ ०॥ १० अ
ग्ने। शर्धंतं। आ। गणं। पिष्टं। रुक्मेभिः। अंजिऽभिः। विशः। अद्य। मरुतां। अव।
ह्वये॥ ०॥ यथा। चित्। मन्यसे। हृदा। तत्। इत्। मे। जग्मुः। आऽशसः। ये। ते। नेदि

प॰च॰३
३७

ष्ठं। हवनानि। आऽगमन्। तान्। वर्धी। भीमऽसंदृशः। मीळ्हुष्मंतीऽइव। पृथि
वी। पराऽहता। मदंती। एति। अस्मत्। आ। ऋक्षः। न। वः। मरुतः। शिमीऽवान्।
अमः। दुध्रः। गौःऽइव। भीमऽयुः। नि। ये। रिणंति। ओजसा। वृथा। गावः। न। दुः
ऽधुरः। ०। पर्वतं। गिरिं। ०। उत्। तिष्ठ। नूनं। एषां। स्तोमैः। संऽउक्षितानां। मरुतां
। पुरुऽतमं। अपूर्व्यं। गवां। सर्गंऽइव। ह्वये। १९ युङ्ध्वं। ०। युङ्ध्वं। रथेषु।
रोहितः। युङ्ध्वं। हरीइति। अजिरा। धुरि। वोळ्हवे। वहिष्ठा। धुरि। वोळ्हवे। उ
त। स्यः। वाजी। अरुषः। तुविऽस्वनिः। इह। स्म। धायि। दर्शतः। मा। वः। यामेषु। म
रुतः। चिरं। करत्। प्र। तं। रथेषु। चोदत। रथं। नु। मारुतं। वयं। श्रवस्युं। आ।
हुवामहे। आ। यस्मिन्। तस्थौ। सुऽरणानि। बिभ्रती। सचा। मरुत्ऽसु। रोद

३७

सी। तं। वः। शर्धं। रथेऽशुभं। त्वेषं। पनस्युं। आ। हुवे। यस्मिन्। सुऽजाता। सुऽभ
गा। महीयते। सचा। मरुत्ऽसु। मीळ्हुषी॥ २० अनुवाकः॥ आ। रुद्रासः। इंद्रऽ
वंतः। सऽजोषसः। हिरण्यऽरथाः। सुविताय। गंतन। इयं। वः। अस्मत्। प्रति। हर्य
ते। मतिः। तृष्णऽजे। न। दिवः। उत्साः। उदन्यवे। वाशीऽमंतः। ऋष्टिऽमंतः। मनी
षिणः। सुऽधन्वानः। इषुऽमंतः। निषंगिणः। सुऽअश्वाः। स्थ। सुऽरथाः। पृश्निऽमात
रः। सुऽआयुधाः। मरुतः। याथन। शुभं। धूनुथ। द्यां। पर्वतान्। दाशुषे। वसु।
नि। वः। वना। जिहते। यामनः। भिया। कोपयथ। पृथिवीं। पृश्निऽमातरः। शुभे।
ग यत्। उग्राः। पृषतीः। अयुग्ध्वं। वातऽत्विषः। मरुतः। वर्षऽनिर्निजः। यमाःऽइव।
सुऽसदृशाः। सुऽपेशसः। पिशंगऽअश्वाः। अरुणऽअश्वाः। अरेपसः। प्रऽत्वक्षसः।

५·च·३ ३८

महिना। द्यौः ऽ इव। उरवः। पुरु ऽ दृशः। अंजि ऽ मंतः। सु ऽ दानवः। त्वेष ऽ संदृशः। अ
नवभ्र ऽ राधसः। सु ऽ जातासः। जनुषा। रुक्म ऽ वक्षसः। दिवः। अर्काः। अमृतं।
नाम। भेजिरे। २१ ऋष्टयः। वः। मरुतः। अंसयोः। अधि। सहः। ओजः। बाह्वोः
। वः। बलं। हितं। नृम्णा। शीर्ष ऽ सु। आयुधा। रथेषु। वः। विश्वा। वः। श्रीः। अधि।
तनूषु। पिपिशे। गो ऽ मत्। अश्व ऽ वत्। रथ ऽ वत्। सु ऽ वीरं। चंद्र ऽ वत्। राधः। म
रुतः। दद। नः। प्र ऽ शस्तिं। नः। कृणुत। रुद्रियासः। भक्षीय। वः। अवसः। दैव्यस्य
। हये। नरः। मरुतः। मृळत। नः। तुवि ऽ मघासः। अमृताः। ऋत ऽ ज्ञाः। सत्य ऽ श्रुतः
। कवयः। युवानः। बृहत् ऽ गिरयः। बृहत्। उक्षमाणाः। २२ तं। ऊं इति। नूनं। त
विषी ऽ मंतं। एषां। स्तुषे। गणं। मारुतं। नव्यसीनां। ये। आशु ऽ अश्वाः। अम ऽ

३८

वत्। वहंते। उत। ईशिरे। अमृतस्य। स्वऽराजः। त्वेषं। गणं। तवसं। खादिऽहस्तं।
धुनिऽव्रतं। मायिनं। दातिऽवारं। मयःऽभुवः। ये। अमिताः। महिऽत्वा। वंदस्व।
विप्र। तुविऽराधसः। नॄन्। आ। वः। यंतु। उदऽवाहासः। अद्य। वृष्टिं। ये। विश्वे। मरु
तः। जुनंति। अयं। यः। अग्निः। मरुतः। संऽइद्धः। एतं। जुषध्वं। कवयः। युवानः।
यूयं। राजानं। इर्यं। जनाय। विभ्वऽतष्टं। जनयथ। यजत्राः। युष्मत्। एति। मुष्टिऽ
हा। बाहुऽजूतः। युष्मत्। सत्ऽअश्वः। मरुतः। सुऽवीरः। अराःऽइव। इत्। अच
रमाः। अहाऽइव। प्रऽप्र। जायंते। अकवाः। महःऽभिः। पृश्नेः। पुत्राः। उपऽमा
सः। रभिष्ठाः। स्वया। मत्या। मरुतः। सं। मिमिक्षुः। यत्। प्र। अयासिष्ट। पृषतीभिः
। अश्वैः। वीळुपविऽभिः। मरुतः। रथेभिः। क्षोदंते। आपः। रिणते। वनानि। अ

प॰ च॰ ३

३९

व । उस्रियः । वृषभः । क्रंदतु । द्यौः । प्रथिष्ट । यामन् । पृथिवी । चित् । एषां । भर्ताऽ
इव । गर्भं । स्वं । इत् । शवः । धुः । वातान् । हि । अश्वान् । धुरि । आऽयुयुज्रे । वर्षं ।
स्वेदं । चक्रिरे । रुद्रियासः ॥ ७ ॥ २३ प्र । वः । स्पट् । अक्रन् । सुवितायं । दावने । अर्च ।
दिवे । प्र । पृथिव्यै । ऋतं । भरे । उक्षंते । अश्वान् । तरुषंते । आ । रजः । अनु । स्वं ।
भानुं । श्रथयंते । अर्णवैः । अमात् । एषां । भियसा । भूमिः । एजति । नौः । न । पू
र्णा । क्षरति । व्यथिः । यती । दूरेऽदृशः । ये । चितयंते । एमऽभिः । अंतः । महे । वि
दथे । येतिरे । नरः । गवांऽइव । श्रियसे । शृंगं । उत्ऽतमं । सूर्यः । न । चक्षुः । रजसः ।
विऽसर्जने । अत्याःऽइव । सुऽभ्वः । चारवः । स्थन । मर्याःऽइव । श्रियसे । चेतथ ।
नरः । कः । वः । महांति । महतां । उत् । अश्नवत् । कः । काव्या । मरुतः । कः । ह । पौं

३९

स्या । यूयं । ह । भूमिं । किरणं । न । रेजथ । प्र । यत् । भरध्वे । सुऽवितायं । दावने । अश्वाःऽ
इव । इत् । अरुषासः । सऽबंधवः । शूराःऽइव । प्रऽयुधः । प्र । उत । युयुधुः । मर्याःऽइव
। सुऽवृधः । ववृधुः । नरः । सूर्यस्य । चक्षुः । प्र । मिनंति । वृष्टिऽभिः । ते । अज्येष्ठाः ।
अकनिष्ठासः । उत्ऽभिदः । अमध्यमासः । महसा । वि । ववृधुः । सुऽजातासः । ज
नुषा । पृश्निऽमातरः । दिवः । मर्याः । आ । नः । अछ । जिगातन । वयः । न । ये । श्रेणीः
। पप्तुः । ओजसा । अंतान् । दिवः । बृहतः । सानुनः । परि । अश्वासः । एषां । उभये ।
यथा । विदुः । प्र । पर्वतस्य । नभनून् । अचुच्यवुः । मिमातु । द्यौः । अदितिः । वीतये ।
नः । सं । दानुऽचित्राः । उषसः । यतंतां । आ । अचुच्यवुः । दिव्यं । कोशं । एते । ऋषे । रु
द्रस्य । मरुतः । गृणानाः । २५ ईळे । अग्निं । सुऽअवसं । नमःऽभिः । इह । प्रऽसत्तः ।

प॰ व॰ ३
४०

वि। द्युतयत। कृतं। नः। रथैःऽइव। प्र। भरे। वाजयत्ऽभिः। प्रऽदक्षिणित्। म
रुतां। स्तोमं। ऋध्यां। आ। ये। तस्थुः। पृषतीषु। श्रुता। सु। सुऽखेषु। रुद्राः।
मरुतः। रथेषु। वना। चित्। उग्राः। जिहते। नि। वः। भिया। पृथिवी। चित्।
रेजते। पर्वतः। चित्। पर्वतः। चित्। महि। वृद्धः। बिभाय। दिवः। चित्। सानु।
रेजत। स्वने। वः। यत्। क्रीळथ। मरुतः। ऋष्टिऽमंतः। आपःऽइव। सध्र्यंचः।
धवध्वे। वराःऽइव। इत्। रैवतासः। हिरण्यैः। अभि। स्वधाभिः। तन्वः। पिपि
श्रे। श्रिये। श्रेयांसः। तवसः। रथेषु। सत्रा। महांसि। चक्रिरे। तनूषु। अज्ये
ष्ठासः। अकनिष्ठासः। एते। सं। भ्रातरः। ववृधुः। सौभगाय। युवा। पिता।
सुऽअपाः। रुद्रः। एषां। सुऽदुघा। पृश्निः। सुऽदिना। मरुत्ऽभ्यः। यत्।

४०

उत्ऽतमे। मरुतः। मध्यमे। वा। यत्। वा। अवमे। सुऽभगासः। दिवि। स्थ। अ
तः। नः। रुद्राः। उत। वा। नु। अस्य। अग्ने। वित्तात्। हविषः। यत्। यजाम। अग्निः
। च। यत्। मरुतः। विश्वऽवेदसः। दिवः। वहध्वे। उत्ऽतरात्। अधि। स्नुऽभिः।
ते। मंदसानाः। धुनयः। रिशादसः। वामं। धत्त। यजमानाय। सुन्वते। अग्ने।
मरुत्ऽभिः। शुभयत्ऽभिः। ऋक्वऽभिः। सोमं। पिब। मंदसानः। गणश्रिऽ
भिः। पावकेभिः। विश्वंऽइन्वेभिः। आयुऽभिः। वैश्वानर। प्रऽदिवा। केतुना।
सऽजूः। २५ के। स्थ। नरः। श्रेष्ठऽतमाः। ये। एकःऽएकः। आऽयय। परम
स्याः। पराऽवतः। क्व। वः। अश्वाः। क्व। अभीशवः। कथं। शेक। कथा। यय। पृ
ष्ठे। सदः। नसोः। यमः। जघने। चोदः। एषां। वि। सक्थानि। नरः। यमुः। पुत्रऽ

प॰ च॰ ३
४१

कृथे। नाज नेयः। परा। वीरासः। इतन। मयीसः। भद्रऽजानयः। अग्निऽतपः।
यथा। असथ। सनेत्। सा। अश्व्यं। पशुं। उत। गव्यं। शतऽअवयं। श्यावा
श्वऽस्तु[illegible]। या। दोः। वीराय। उपऽबर्बृहत्। २८ उत। त्वा। स्त्री। शशीयसी
। पुंसः। भ[illegible]। वस्यसी। अदेवऽत्रात्। अराधसः। वि। या। जानाति। जसुरिं
। वि। तृष्यंतं। वि। कामिनं। देवऽत्रा। कृणुते। मनः। उत। घ। नेमः। अस्तुतः
पुमान्। इति। ब्रुवे। पणिः। सः। वैरऽदेये। इत्। समः। उत। मे। अरपत्। यु
वतिः। ममंदुषी। प्रति। श्यावाय। वर्तनिं। वि। रोहिता। पुरुऽमीळ्हाय। ये
मतुः। विप्राय। दीर्घऽयशसे। यः। मे। धेनूनां। शतं। वैददश्विः। य
था। ददत्। तरंतःऽइव। मंहना। २९ ये। ईं। वहंते। आशुऽभिः। पिबंतः। म

दिरं।मघं।अत्र।श्रवांसि।दधिरे।येषां।श्रिया।अधि।रोदसीइति।विऽभ्राजं
ते।रथेषु।आ।दिवि।रुक्मःऽइव।उपरि।युवा।सः।मारुतः।गणः।त्वेषऽरथः
।अनेद्यः।शुभंऽयावा।अप्रतिऽस्कुतः।कः।वेद।नूनं।एषां।यत्र।मदंति।धू
तयः।ऋतऽजाताः।अरेपसः।यूयं।मर्तं।विपन्यवः।प्रऽनेतारः।इत्था।धिया
।श्रोतारः।यामऽहूतिषु। १८ ते।नः।वसूनि।काम्या।पुरुऽचंद्राः।रिशादसः।
आ।ययृत्तन।एतं।मे।स्तोमं।ऊर्म्ये।दार्भ्याय।परा।वह।गिरः।
देवि।रथीःऽइव।उत।मे।वोचतात्।इति।सुतऽसोमे।रथऽवीतौ।न।कामः।
अप।वेति।मे।एषः।क्षेति।रथऽवीतिः।मघऽवा।गोऽमतीः।अनु।पर्वते
षु।अपऽश्रितः। १९ ऋतेन।ऋतं।अपिऽहितं।ध्रुवं।वां।सूर्यस्य।यत्र।वि

प॰ च॰ ३
४२

ऽमुचंति। अश्वान्। दश। शता। सह। तस्थुः। तत्। एकं। देवानां। श्रेष्ठं। वपुषां। अ
पश्यं। तत्। सु। वां। मित्रावरुणा। महिऽत्वं। ईर्मा। तस्थुषीः। अहऽभिः। दुदुह्रे। वि
श्वाः। पिन्वथः। स्वसरस्य। धेनोः। अनु। वां। एकः। पविः। आ। ववर्त। अधारय
तं। पृथिवीं। उत। द्यां। मित्रराजाना। वरुणा। महःऽभिः। वर्धयतं। ओषधीः।
पिन्वतं। गाः। अव। वृष्टिं। सृजतं। जीरदानू इति जीरऽदानू। ०। सुऽयुजः। वहंतु।
यतऽरश्मयः। उप। यंतु। अर्वाक्। घृतस्य। निःऽनिक्। अनु। वर्तते। वां। उप। सिं
धवः। प्रऽदिवि। क्षरंति। अनु। श्रुतां। अमतिं। वर्धत्। उर्वीं। बर्हिःऽइव। यजुषा।
।रक्षमाणा। नमस्वंता। धृतऽदक्षा। अधि। गर्ते। मित्र। आसाथे इति। वरुण
।इळासु। अंतः। इति। ३० अक्रविऽहस्ता। सुऽकृते। परःऽपा। यं। त्रासाथे इति।

४२

वरुणा। दूळोसु। अंतरिति। राजाना। क्षत्रं। अहृणीयमाना। सहस्रे ऽ स्थूणं। बिभृथः। सह। द्वौ। हिरण्य ऽ निर्निकू। अयः। अस्य। स्थूणा। वि। भ्राजते। दिवि। अश्वाजनी ऽ इव। भद्रे। क्षेत्रे। निऽ मिता। तिल्विले। वा। सनेम। मध्वः। अधि ऽ गर्त्यस्य। हिरण्य ऽ रूपं। उषसः। विऽ उष्टौ। अयः ऽ स्थूणं। उत् ऽ इता। सूर्यस्य। आ। रोहथः। वरुण। मित्र। गर्तं। अतः। चक्षाथे इति। अदितिं। दितिं। च। यत्। बंहिष्ठं। न। अति ऽ विधे। सुदानू इति सु ऽ दानू। अछिद्रं। शर्म। भुवनस्य। गोपा। तेन। नः। मित्रा वरुणौ। अविष्टं। सिसासंतः। जिगीवांसः। स्याम। ३१८ ॥ इति चतुर्थाष्टके तृतीयो ध्यायः॥ ॥ ओम्॥ ॥ ऋतस्य। गोपौ। अधि। तिष्ठथः। रथं। सत्य ऽ धर्माणा। परमे। विऽ ओमनि। यं। अत्र। मित्रा। वरुणा। अवथः। युवं। तस्मै। वृष्टिः।

५॰५॰३
४३

मधुऽमत्। पिन्वते। दिवः॥ संऽराजौ। अस्य। भुवनस्य। राजथः॥ मित्रावरुणा। वि
दथे। स्वःऽदृशा। वृष्टिं। वः। राधः॥ अमृतऽत्वं। ईमहे। द्यावापृथिवी इति। वि। चरं
ति। तन्यवः॥ संऽराजौ। उग्रा। वृषभा। दिवः। पती इति। पृथिव्याः। मित्रावरु
णा। विचर्षणी इति विऽचर्षणी॥ चित्रेभिः। अभ्रैः। उप। तिष्ठथः। रवं। द्यां। वर्ष
यथः। असुरस्य। मायया॥ माया। वां। मित्रावरुणा। दिवि। श्रिता। सूर्यः। ज्यो
तिः। चरति। चित्रं। आयुधं॥ तं। अभ्रेण। वृष्ट्या। गूहथः। दिवि। पर्जन्य। द्रप्साः॥
मधुऽमंतः। ईरते॥ रथं। युंजते। मरुतः। शुभे। सुऽखं। शूरः। न। मित्रावरुणा। गो
ऽइष्टिषु॥ रजांसि। चित्रा। वि। चरंति। तन्यवः। दिवः। संऽराजा। पयसा। नः। उक्षतं॥
वाचं। सु। मित्रावरुणौ। इराऽवतीं। पर्जन्यः। चित्रां। वदति। त्विषिऽमतीं। अभ्रा।

४३

वसत। मरुतः। सु। मायया। द्यां। वर्षयतं। अरुणां। अरेपसं। धर्मणा। मित्रावरु-
णा। विपःऽचिता। व्रता। रक्षेथे इति। असुरस्य। मायया। ऋतेन। विश्वं। भुवनं
। वि। राजथः। सूर्यं। आ। धत्थः। दिवि। चित्र्यं। रथं। १ वरुणं। वः। रिशादसं। ऋ-
चा। मित्रं। हवामहे। परि। व्रजाऽइव। बाह्वोः। जगन्वांसा। स्वःऽनरं। ता। बाहवा।
सुऽचेतुना। प्र। यंतं। अस्मै। अर्चते। शेवं। हि। जार्यं। वां। विश्वासु। क्षासु। जोगुवे। य-
त्। नूनं। अश्यां। गतिं। मित्रस्य। यायां। पथा। अस्य। प्रियस्य। शर्मणि। अहिंसानस्य।
सश्चिरे। युवाभ्यां। मित्रावरुणा। उपऽमं। धेयां। ऋचा। यत्। ह। क्षये। मघोनां। स्तोतॄ-
णां। च। स्पूर्धसे। आ। नः। मित्र। सुदीतिऽभिः। वरुणः। च। सधऽस्थे। आ। स्वे। क्षये। म-
घोनां। सखीनां। च। वृधसे। युवं। नः। येषु। वरुण। क्षत्रं। बृहत्। च। बिभृथः। उरु। नः।

प॰च॰४ वाजंऽसातये। कृतं। राये। स्वस्तये। उच्छंत्यां। मे। यजता। देवऽक्षत्रे। रुशत्ऽगवि

४४ ।सुतं। सोमं। न। हस्तिऽभिः। आ। पट्ऽभिः। धावतं। नरा। बिभ्रतौ। अर्चनानसं।

।२ यः। चिकेत। सः। सुऽक्रतुः। देवऽत्रा। सः। ब्रवीतु। नः। वरुणः। यस्य। द

र्शतः। मित्रः। वा। वनते। गिरः। ता। हि। श्रेष्ठऽवर्चसा। राजाना। दीर्घश्रुत्ऽ

तमा। ता। सत्पती इति सत्ऽपती। ऋतऽवृधा। ऋतऽवाना। जनेऽजने। ता।

वां। इयानः। अवसे। पूर्वौ। उप। ब्रुवे। सचा। सुऽअश्वासः। सु। चेतुना। वाजान्।

अभि। प्र। दावने। मित्रः। अंहोः। चित्। आत्। उरु। क्षयाय। गातुं। वनते। मि

त्रस्य। हि। प्रऽतूर्वतः। सुऽमतिः। अस्ति। विधतः। वयं। मित्रस्य। अवसि। स्याम। ४४

सप्रथःऽतमे। अनेहसः। त्वाऽऊतयः। सत्रा। वरुणऽशेषसः। युवं। मित्रा।

इमं। जनं। यतथः। सं। च। नयथः। मा। मघोनः। परि। ख्यतं। मो इति। अस्माकं।
ऋषीणां। गोऽपीथे। नः। उरुष्यतं। ३ आ। चिकितानां। सुक्रतू इति सुऽक्रतू।
देवौ। मर्त्त। रिशादसा। वरुणाय। ऋतऽपे शसे। दधीत। प्रयसे। महे। ता। हि।
क्षत्रं। अविऽह्रुतं। सम्यक्। असुर्यं। आशाते इति। अध। व्रताऽइव। मानुषं। स्वः
। न। धायि। दर्शतं। ता। वां। एषे। रथानां। उर्वीं। गव्यूतिं। एषां। रातऽहव्यस्य। सु
ऽस्तुतिं। दधृक्। स्तोमैः। मनामहे। अध। हि। काव्या। युवं। दक्षस्य। पूःऽभिः।
अद्भुता। नि। केतुना। जनानां। चिकेथे इति। पूतऽदक्षसा। ततं। ऋतं। पृथिवि। बृ
हत्। श्रवः ऽएषे। ऋषीणां। जयसानो। अरं। पृथु। अति। क्षरंति। यामऽभिः।
आ। यत्। वां। ईयऽचक्षसा। मित्रा। वयं। च। सूरयः। व्यचिष्ठे। बहुऽपाय्ये। यते

प॰ व॰ ४
४५

महि। स्वऽराज्ये॥ ४ ॥ बट्। इत्था। देवा। निःऽकृतं। आदित्या। यजतं। बृहत्। वरु
णा। मित्र। अर्यमन्। वर्षिष्ठं। क्षत्रं। आशाथे इति। आ। यत्। योनिं। हिरण्ययं।
वरुण। मित्र। सदथः॥ धर्तारा। चर्षणीनां। यंतं। सुम्नं। रिशादसा॥ विश्वे। हि।
विश्वऽवेदसः॥ ० व्रता। पदाऽइव। सश्चिरे। पांति। मर्त्यं। रिषः॥ ते। हि। सत्याः
। ऋतऽस्पृशः॥ ऋतऽवानः। जनेऽजने॥ सुऽनीथासः॥ सुऽदानवः॥ अंहोः॥ चि
त्। उरुऽचक्रयः॥ कः॥ नु। वां। मित्र। अस्तृतः॥ वरुणः॥ वा। तनूनां। तत्। सु। वां।
आ। ईषते। मतिः॥ अत्रिऽभ्यः॥ आ। ईषते। मतिः॥ ५ प्र। वः॥ मित्राय। गायत।
वरुणाय। विपा। गिरा। महिऽक्षत्रौ। ऋतं। बृहत्। सम्ऽराजा। या। घृतयोनी
इति घृतऽयोनी। मित्रः॥ च। उभा। वरुणः॥ च। देवा। देवेषु। प्रऽशस्ता। ता। नः॥

४५

वृक्तं। पार्थिवस्य। महः। रायः। दिव्यस्य। महि। वां। क्षत्रं। देवेषु। ऋतं। ऋतेन। सपं
ता। इषिरं। दक्षं। आनशाते इति। अद्रुहा। देवौ। वर्धेते इति। वृष्टिऽद्यावा। रीतिऽ
आपा। इषः। पती इति। दानुऽमत्याः। बृहंतं। गर्तं। आशाते इति। ६ त्री। रोचना।
वरुण। त्रीन्। उत। द्यून्। त्रीणि। मित्र। धारयथः। रजांसि। वावृधानौ। अमतिं। क्ष
त्रियस्य। अनु। व्रतं। रक्षमाणौ। अजुर्यं। इराऽवतीः। वरुण। धेनवः। वां। मधुऽम
त्। वां। सिंधवः। मित्र। दुह्रे। त्रयः। तस्थुः। वृषभासः। तिसृणां। धिषणानां। रे
तःऽधाः। वि। द्युऽमंतः। प्रातः। देवीं। अदितिं। जोहवीमि। मध्यंदिने। उत्ऽइता।
सूर्यस्य। राये। मित्रावरुणा। सर्वऽताता। ईळे। तोकाय। तनयाय। शं। योः॥ या। धर्त्ता
रा। रजसः। रोचनस्य। उत। आदित्या। दिव्या। पार्थिवस्य। न। वां। देवाः। अमृताः॥

आ। मिनंति। व्रतानि। मित्रावरुणा। ध्रुवाणि। ७ पुरुऽउरुणा। चित्। हि। अ
स्ति। अवः। नूनं। वां। वरुण। मित्र। वंसि। वां। सुऽमतिं। ता। वां। सम्यक्। अद्रु
ह्वाणा। इषं। अश्याम। धायसे। वयं। ते। रुद्रा। स्याम। पातं। नः। रुद्रा। पायुऽभिः।
उत। त्रायेथां। सुऽत्रात्रा। तुर्याम। दस्यून्। तनूभिः। मा। कस्य। अद्भुतक्रतू इत्यद्भु
तऽक्रतू। यक्षं। भुजेम। तनूभिः। मा। शेषसा। मा। तनसा। ८ आ। नः। गंतं। रि
शादसा। वरुण। मित्र। बर्हणा। उप। इमं। चारुं। अध्वरं। विश्वस्य। हि। प्रऽचे
तसा। वरुण। मित्र। राजथः। ईशाना। पिप्यतं। धियः। उप। नः। सुतं। आ। गतं। व
रुण। मित्र। दाशुषः॥ ९ आ। मित्रे। वरुणे। वयं। गीःऽभिः। जुहुमः। अत्रिऽ
वत्। नि। बर्हिषि। सदतं। सोमऽपीतये। व्रतेन। स्थः। ध्रुवऽक्षेमा। धर्मणा।

यातयत्ऽजना ।०। मित्रः। च। नः। वरुणः। च। जुषेतां। यज्ञं। इष्टये। नि। बर्हिषि।
सदतां। सोमऽपीतये। १० ॥ अनुवाकः॥ यत्। अद्य। स्थः। पराऽवति। यत्। अ
र्वाऽवति। अश्विना। यत्। वा। पुरु। पुरुऽभुजा। यत्। अंतरिक्षे। आ। गतं। इ
ह। त्या। पुरुऽभूतमा। पुरु। दंसांसि। बिभ्रता। वरस्या। यामि। अध्रिगू इत्य
ध्रिऽगू। हुवे। तुविःऽतमा। भुजे। इमा। अन्यत्। वपुषे। वपुः। चक्रं। रथस्य।
येमथुः। परि। अन्या। नाहुषा। युगा। मह्ना। रजांसि। दीयथः। तत्। ऊं इति।
सु। वां। एना। कृतं। विश्वा। यत्। वां। अनु। स्तवै। नाना। जातौ। अरेपसा। सं। अस्मे
इति। बंधुं। आ। ईयथुः। आ। यत्। वां। सूर्या। रथं। तिष्ठत्। रघुऽस्यदं। सदा। प
रि। वां। अरुषाः। वयः। घृणा। वरंत। आऽतपः। ११ युवोः। अत्रिः। चिकेतति। न

प॰ च॰ ४ रा। सुम्नेन। चेतसा। घर्मं। यत्। वां। अरेपसं। नासत्या। आस्ना। भुरण्यति। उग्रः।
५७ वां। ककुहः। ययिः। शृण्वे। यामेषु। संऽतनिः। यत्। वां। दंसःऽभिः। अश्विना।
अत्रिः। नरा। आऽववर्तति। मध्वः। ऊं इति। सु। मधुऽयुवा। रुद्रा। सिसक्ति। पिप्यु
षी। यत्। समुद्रा। अति। पर्षथः। पक्वाः। पृक्षः। भरंत। वां। सत्यं। दूतू। वे। ऊं इति
। अश्विना। युवां। आहुः। मयःऽभुवा। ता। यामन्। यामऽहूतमा। यामन्। आ।
इमा।४ मृळयत्ऽतमा। ब्रह्माणि। वर्धना। अश्विऽभ्यां। संतु। शंऽतमा। या। तक्षाम।
रथान्ऽइव। अवोचाम। बृहत्। नमः। १२ ७० कूऽस्थः। देवौ। अश्विना। अद्य। दिवः।
मनावसू इति। तत्। श्रवथः। वृषण्वसू इति वृषण्ऽवसू। अत्रिः। वां। आ। विवा
सति। कुह। त्या। कुह। नु। श्रुता। दिवि। देवा। नासत्या। कस्मिन्। आ। यतथः।

जनै। कः। वां। नदीनां। सचा। कं। याथः। कं। ह। गच्छथः। कं। अच्छ। युंजाथे इति। र
थं। कस्य। ब्रह्माणि। रण्यथः। वयं। वां। उश्मसि। इष्टये। पोरं। चित्। हि। उदऽप्रु
तं। पोरं। पौराय। जिन्वथः। यत्। ईं। गृभीत ऽ तातये। सिंहं ऽ इव। दुहः। पदे।
प्र। च्यवानात्। जुजुरुषः। वव्रिं। अत्कं। न। मुंचथः। युवा। यदि। कृथः। पुनः। आ।
कामं। ऋण्वे। वध्वः। २३ अस्ति। हि। वां। इह। स्तोता। स्मसि। वां। संऽदृशि। श्रि
ये। नु। श्रुतं। मे। आ। गतं। अवःऽभिः। वाजिनी वसू इति वाजिनी ऽ वसू। कः।
वां। अद्य। पुरूणां। आ। वव्ने। मर्त्यानां। कः। विप्रः। विप्रऽवाहसा। कः। यज्ञैः। वा
जिनी वसू इति वाजिनी ऽ वसू। आ। वां। रथः। रथानां। येष्ठः। यातु। अश्विना। पुरु
। चित्। अस्मऽयुः। तिरः। आंगूषः। मर्त्येषु। आ। ऊं। ऊं इति। स्मः। वां। मधुऽयुवा।

१ । ५ । ४ अस्माकं । अस्तु । चर्कृतिः । अर्वाचीना । वि ऽ चेतसा । वि ऽ भिः । श्येनाऽइव । दीयतं ।
४८ अश्विना । यातं । हा । कर्हि । चित् । शुश्रुया । तं । इमं । हवं । वस्वीः । ऊं इति । सु । वां । भुजः ।
पृंचंति । सु । वां । पृचः ॥ १० ॥ २४ प्रति । प्रियऽतमं । रथं । वृषणं । वसुऽवाहनं । स्तोता । वां ।
अश्विनौ । ऋषिः । स्तोमेन । प्रति । भूषति । माध्वी इति । मम । श्रुतं । हवं । अति ऽ आ
यातं । अश्विना । तिरः । विश्वाः । अहं । सना । दस्रा । हिरण्यवर्त्तनी इति हिरण्यऽव
र्तनी । सुऽस्रुम्ना । सिंधुऽवाहसा । आ । नः । रत्नानि । बिभ्रतौ । अश्विना । गच्छ
तं । युवं । रुद्रा । हिरण्यवर्त्तनी इति हिरण्यऽवर्त्तनी । जुषाणा । वाजिनीवसू इति
वाजिनीऽवसू । सुऽस्तुभः । वां । वृषणवसू इति वृषणऽवसू । रथे । वाणीची । आ
ऽहिता । उत । वां । ककुहः । मृगः । पृक्षः । कृणोति । वापुषः । बोधित् ऽमनसा । ५८

रथ्या। द्रविरा। हृवनऽश्रुता। विऽभिः। च्यवानं। अश्विना। नि। याथः। अद्वया। विनं॥

१५ आ। वां। नरा। मनःऽयुजः। अश्वासः। प्रुषितऽप्सवः। वयः। वहंतु। पीतये। सह।

सुम्नेभिः। अश्विना।॥ अश्विनौ। आ। इह। गच्छतं। नासत्या। मा। वि। वेनतं। तिरः।

चित्। अर्यऽया। परि। वर्तिः। यातं। अदाभ्या।॥ अस्मिन्। यज्ञे। अदाभ्या। जरिता

रं। शुभः। पती इति। अवस्युं। अश्विना। युवं। गृणंतं। उप। भूषथः॥ अभूत्। उषाः

। रुशत्ऽपशुः। आ। अग्निः। अधायि। ऋत्वियः। अयोजि। वां। वृषण्वसू इति वृषण्

ऽवसू। रथः। दस्रौ। अमर्त्यः॥ १६ आ। भाति। अग्निः। उषसां। अनीकं। उत्। विप्रा

णां। देवऽयाः। वाचः। अस्थुः। अर्वांचा। नूनं। रथ्या। इह। यातं। पीपिऽवांसं। अश्वि

ना। घर्मं। अच्छ। न। सं। स्कृतं। प्र। मिमीतः। गमिष्ठा। अंति। नूनं। अश्विनौ। उपऽस्तु

नां १

ता। इह। दिवा। अभिऽपित्वे। अवसा। आऽगमिष्ठा। प्रति। अवर्तिं। दाशुषे। शंऽभ
विष्ठा। उत। आ। यातं। संऽगवे। प्रातः। अह्नः। मध्यंदिने। उत्ऽइता। सूर्यस्य। दिवा
। नक्तं। अवसा। शंऽतमेन। न। इदानीं। पीतिः। अश्विना। आ। ततान। इदं। हि। वां।
प्रऽदिवि। स्थानं। ओकः। इमे। गृहाः। अश्विना। इदं। दुरोणं। ०। आ। अत्ऽभ्यः। यातं। इषं।
ऊर्जं। वहंता। ०। १८ प्रातःऽयावाना। प्रथमा। यजध्वं। पुरा। गृध्रात्। अररुषः। पि
बातः। प्रातः। हि। यज्ञं। अश्विना। दधाते इति। प्र। शंसंति। कवयः। पूर्वऽभाजः।
प्रातः। यजध्वं। अश्विना। हिनोत। न। सायं। अस्ति। देवऽयाः। अजुष्टं। उत। अन्यः।
अस्मत्। यजते। वि। च। आवः। पूर्वःऽपूर्वः। यजमानः। वनीयान्। हिरण्यऽत्व
क्। मधुऽवर्णः। घृतऽस्नुः। पृक्षः। वहन्। आ। रथः। वर्तते। वां। मनःऽजवाः। अ

श्विना । वातेऽरंहाः । येन । अतिऽयाथः । दुःऽइतानि । विश्वा । यः । भूयिष्ठं । नास
त्याभ्यां । विवेष । च । निष्ठं । पित्वः । ररते । विऽभागे । सः । तोकं । अस्य । पीपरत् ।
शमीभिः । अनूर्ध्वऽभासः । सदं । इत् । तुतुर्यात् ॥ ० ॥ १८ ॥ ० ॥ हंसौऽइव । पततं ।
आ । सुतान् । उप । अश्विना । हरिणौऽइव । गौरौऽइव । अनु । यवसं ॥ ० ॥ अश्विना ।
वाजिनीवसू इति वाजिनीऽवसू । जुषेथां । यज्ञं । इष्टये ॥ ० ॥ अत्रिः । यत् । वां । अव
ऽरोहन् । ऋबीसं । अजोहवीत् । नाधमानाऽइव । योषा । श्येनस्य । चित् । जव
सा । नूतनेन । आ । अगच्छतं । अश्विना । शंऽतमेन ॥ १९ ॥ वि । जिहीष्व । वनस्पते ।
योनिः । सूष्यंत्याःऽइव । शृणुतं । मे । अश्विना । हवं । सप्तऽवध्रिं । च । मुंचतं । भीताय ।
नाधमानाय । ऋषये । सप्तऽवध्रये । मायाभिः । अश्विना । युवं । वृक्षं । सं । च । वि ।

प. च. ४ च। अवथः। यथा। वातः। पुष्करिणीं। संऽइंगयति। सर्वतः। एव। ते। गर्भः। एजतु।
५० निःऽऐतु। दशऽमास्यः। यथा। वातः। यथा। वनं। यथा। समुद्रः। एजति। एव। त्वं।
दशऽमास्य। सह। अव। इहि। जरायुणा। दश। मासान्। शशयानः। कुमारः।
अधि। मातरि। निःऽऐतु। जीवः। अक्षतः। जीवः। जीवंत्याः। अधि। २० महे। नः।
अद्य। बोधय। उषः। राये। दिवित्मती। यथा। चित्। नः। अबोधयः। सत्यऽश्र
वसि। वाय्ये। सुऽजाते। अश्वऽसूनृते। या। सुऽनीथे। शौचत्ऽरथे। वि। औच्छः।
दुहितः। दिवः। सा। वि। उच्छ। सहीयसि। ०। सा। नः। अद्य। आभरत्ऽवसुः। वि।
उच्छ। दुहितः। दिवः। यो इति। वि। औच्छः। ०। अभि। ये। त्वा। विभाऽवरि। स्तोमैः। गृ
णंति। वह्नयः। मघैः। मघोनि। सुऽश्रियः। दामन्ऽवंतः। सुऽरातयः। ०। गणाः। इ ५०

साकं। सूर्यस्य। रश्मिँभिः। शुक्रैः। शोचंतऽभिः। अर्चिऽभिः। ॰ वि। उछ। दुहितः। दिवः। ४

मे। छदयैति। मघत्तये। परि। चित्त। वर्षयः। दधुः। ददंतः। राधः। अह्रयं। ॰ २१ आ। ए

षु। धाः। वीरऽवंत्। यन्नूः। उषः। मघोनि। सूरिषु। ये। नः। राधांसि। अह्रया। मघऽवा

नः। अरासत। ॰ तेभ्यः। द्युम्नं। बृहत्। यन्नूः। उषः। मघोनि। आ। वह। ॰ अभ्यां। गु

व्या। भजंत। सूरयः। ॰ उत। नः। गोऽमतीः। इषः। आ। वह। दुहितः। दिवः। मा। चिरं।

तनुथाः। अपः। न। इत्। त्वा। स्तेनं। यथा। रिपुं। तपाति। सूरः। अर्चिषा। ॰ एतावत्।

वा। इत्। उषः। त्वं। भूयः। वा। दातुं। अर्हसि। या। स्तोतृऽभ्यः। विभाऽवरि। उछंती।

न। प्रऽमीयसे। ॰ २२ द्युतत्ऽयामानं। बृहती। ऋतेन। ऋतऽवरी। अरुणऽप्सुं।

विऽभाती। देवी। उषसं। स्वः। आऽवहंती। प्रति। विप्रासः। मतिऽभिः। जरंते। एषा।

जनं। दर्शता। बोधयंती। सुऽगान्। पथः। कृण्वती। याति। अग्रे। बृहत्ऽरथा।

प॰च॰४ ।बृहती।विश्वं।कृत्वा।उषाः।ज्योतिः।यच्छति।अग्रे।अह्नां।एषा
५१ ।गोभिः।अरुणेभिः।युजाना।अस्रेधंती।रयिं।अप्रऽआयु।चक्रे।पथः।रदंती
।सुविताय।देवी।पुरुऽस्तुता।विश्वऽवारा।वि।भाति।एषा।विऽएनी।भवति।
द्विऽबर्हाः।आविःऽकृण्वाना।तन्वं।पुरस्तात्।एषा।शुभ्रा।न।तन्वः।विदा
ना।ऊर्ध्वाऽइव।स्नाती।दृशये।नः।अस्थात्।अप।द्वेषः।बाधमाना।तमां
सि।उषाः।दिवः।दुहिता।ज्योतिषा।आ।अगात्।एषा।प्रतीची।दुहिता।दिवः।
नॄन्।योषाऽइव।भद्रा।नि।रिणीते।अप्सः।विऽऊर्ण्वती।दाशुषे।वार्याणि।पु
नः।ज्योतिः।युवतिः।पूर्वऽथा।अकरित्यकः। २३ युंजते।मनः।उत।युंजते। ५१
धियः।विप्राः।विप्रस्य।बृहतः।विपःऽचितः।वि।होत्राः।दधे।वयुनऽवित्।एकः।

इत् । मही । देवस्य । सवितुः । परिऽस्तुतिः । विश्वा । रूपाणि । प्रति । मुंचते । कविः ।
प्र । असावीत् । भद्रं । द्विऽपदे । चतुःऽपदे । वि । नाकं । अख्यत् । सविता । वरेण्यः
। अनु । प्रऽयानं । उषसः । वि । राजति । यस्य । प्रऽयानं । अनु । अन्ये । इत् । ययुः
। देवाः । देवस्य । महिमानं । ओजसा । यः । पार्थिवानि । विऽममे । सः । एतशः ।
रजांसि । देवः । सविता । महिऽत्वना । उत । यासि । सवितरिति । त्रीणि । रोचना ।
उत । सूर्यस्य । रश्मिऽभिः । सं । उच्यसि । उत । रात्रीं । उभयतः । परि । ईयसे । उत ।
मित्रः । भवसि । देव । धर्मऽभिः । उत । ईशिषे । प्रऽसवस्य । त्वं । एकः । इत् । उत ।
५२ पूषा । भवसि । देव । यामऽभिः । उत । इदं । विश्वं । भुवनं । वि । राजसि । श्यावऽअ
श्वः । ते । सवितरिति । स्तोमं । आनशे । २४ तत् । सवितुः । वृणीमहे । वयं । देव

प॰ च॰ ४

५२

स्य। भोजनं। श्रेष्ठं। सर्व ऽधातमं। तुरं। भगस्य। धीमहि। अस्य। हि। स्वयंऽयशः ऽतरं।
सवितुः। कत्। चन। प्रियं। न। मिनंति। स्वऽराज्यं। सः। हि। रत्नानि। दाशुषे। सुवाति
। सविता। भगः। तं। भागं। चित्रं। ईमहे। अद्य। नः। देव। सवितरिति। प्रजाऽवत्।
सावीः। सौभगं। परा। दुः ऽस्वप्न्यं। सुव। विश्वानि। देव। सवितः। दुः ऽइतानि। परा
। सुव। यत्। भद्रं। तत्। नः। आ। सुव। २५ अनागसः। अदितये। देवस्य। सवितुः
। सवे। विश्वा। वामानि। धीमहि। आ। विश्व ऽदेवं। सत्ऽपतिं। सुऽउक्तैः। अद्य। वृ
णीमहे। सत्य ऽसवं। सवितारं। यः। इमे इति। उभे इति। अहनी इति। पुरः। एति।
अप्रऽयुछन्। सुऽआधीः। देवः। सविता। यः। इमा। विश्वा। जातानि। आऽश्रव
यति। श्लोकेन। प्र। च। सुवाति। सविता। २६ अर्छ। वद। तत् वसं। गीःऽभिः।

५२

आभिः। स्तुहि। पर्जन्यं। नमसा। आ। विवास। कनिक्रदत्। वृषभः। जीरऽदानुः।
रेतः। दधाति। ओषधीषु। गर्भं। वि। वृक्षान्। हंति। उत। हंति। रक्षसः। विश्वं। बिभा
य। भुवनं। महाऽवधात्। उत। अनागाः। ईषते। वृष्ण्यऽवतः। यत्। पर्जन्यः। स्त
नयन्। हंति। दुःऽकृतः। रथीऽइव। कशया। अश्वान्। अभिऽक्षिपन्। आविः।
दूतान्। कृणुते। वर्ष्यान्। अह। दूरात्। सिंहस्य। स्तनथाः। उत्। ईरते। यत्। पर्ज
न्यः। कृणुते। वर्ष्यं। नभः। प्र। वाताः। वांति। पतयंति। विऽद्युतः। उत्। ओषधीः।
जिहते। पिन्वते। स्व१रिति स्वः। इरा। विश्वस्मै। भुवनाय। जायते। यत्। पर्जन्यः। पृथि
वीं। रेतसा। अवति। यस्य। व्रते। पृथिवी। नन्नमीति। यस्य। व्रते। शफऽवत्। जर्भु
रीति। यस्य। व्रते। ओषधीः। विश्वऽरूपाः। सः। नः। पर्जन्य। महि। शर्म। यच्छ। २०

१·३·४
५३

दिवः । नः । वृष्टिं । मरुतः । ररीध्वं । प्र । पिन्वत । वृष्णः । अश्वस्य । धाराः । अर्वाङ् । एते
न । स्तनयित्नुना । आ । इहि । अपः । निऽसिंचन् । असुरः । पिता । नः । अभि । क्रंद ।
स्तनय । गर्भं । आ । धाः । उदन्ऽवता । परि । दीय । रथेन । दृतिं । सु । कर्ष । विऽसितं
। न्यंचं । समाः । भवंतु । उतऽवतः । निऽपादः । महांतं । कोशं । उत् । अच । नि । सिं
च । स्यंदंतां । कुल्याः । विऽसिताः । पुरस्तात् । घृतेन । द्यावापृथिवी इति । वि । उं
धि । सुऽप्रपानं । भवतु । अघ्न्याभ्यः । यत् । पर्जन्य । कनिक्रदत् । स्तनयन् । हंसि ।
दुःऽकृतः । प्रति । इदं । विश्वं । मोदते । यत् । किं । च । पृथिव्यां । अधि । अवर्षीः ।
वर्षं । उत् । ऊं इति । सु । गृभाय । अकः । धन्वानि । अतिऽएतवै । ऊं इति । अजी
जनः । ओषधीः । भोजनाय । कं । उत । प्रऽजाभ्यः । अविदः । मनीषां । १० २५ व

५३

ट्। इत्था। पर्वतानां। खिद्रं। बिभर्षि। पृथिवि। प्र। या। भूमिं। प्रवत्वति। मह्ना

।जिनोषि। महिनि। स्तोमासः। त्वा। विऽचारिणि। प्रति। स्तोभंति। अक्तुऽभिः।

प्र। या। वाजं। न। हेषंतं। पेरुं। अस्यसि। अर्जुनि। दृळ्हा। चित्। या। वनस्पतीन्

न्। क्ष्मया। दर्धर्षि। ओजसा। यत्। ते। अभ्रस्य। विऽद्युतः। दिवः। वर्षंति।

वृष्टयः।। ३ २९ प्र। सम्ऽराजे। बृहत्। अर्च। गभीरं। ब्रह्म। प्रियं। वरुणाय। श्रु

ताय। वि। यः। जघान। शमिताऽइव। चर्म। उपऽस्तिरे। पृथिवीं। सूर्याय।

वनेषु। वि। अंतरिक्षं। ततान। वाजं। अर्वत्ऽसु। पयः। उस्रियासु। हृत्ऽसु।

क्रतुं। वरुणः। अप्ऽसु। अग्निं। दिवि। सूर्यं। अदधात्। सोमं। अद्रौ। नीचीन

ऽबारं। वरुणः। कवंधं। प्र। ससर्ज। रोदसी इति। अंतरिक्षं। तेन। विश्वस्य। भुव

प॰ च॰ ४
५४

नस्य । राजा । पदं । न । वृष्टिः । वि । उनत्ति । भूम । उनत्ति । भूमिं । पृथिवीं । उत । द्यां
। यदा । दुग्धं । वरुणः । वष्टि । आत् । इत् । तं । अभ्रेण । वसत । पर्वतासः । तवि
षी ऽयंतः । श्रथयंत । वीराः । इमां । ऊं इति । सु । आसुरस्य । श्रुतस्य । महीं । मा
यां । वरुणस्य । प्र । वोचं । मानेन ऽइव । तस्थि ऽवान् । अंतरिक्षे । वि । यः । ममे ।
पृथिवीं । सूर्येण । ३० इमां । ऊं इति । नु । कवि ऽतमस्य । मायां । महीं । देवस्य । न
किः । आ । दधर्ष । एकं । यत् । उद्ना । न । पृणंति । एनीः । आ ऽसिंचंतीः । अवनयः
समुद्रं । अर्यम्यं । वरुण । मित्र्यं । वा । सखायं । वा । सदं । इत् । भ्रातरं । वा । वे
शं । वा । नित्यं । वरुण । अरणं । वा । यत् । सीं । आगः । चकृम । शिश्रथः । त
त् । कितवासः । यत् । रिरिपुः । न । दीवि । यत् । वा । घ । सत्यं । उत । यत् । न ।

५४

वि स्म। सर्वा। ता। वि। स्थ। क्षितिथिराऽइव। देवा। अध। ते। स्याम। वरुण। प्रियासः। ८
२१ इंद्राग्नी इति। यं। अवथः। उभा। वाजेषु। मर्त्यं। दृळ्हा। चित्। सः। प्र। भेदति।
द्युम्ना। वाणीःऽइव। त्रितः। या। पृतनासु। दुस्तरा। या। वाजेषु। श्रवाय्या। या।
पंच। चर्षणीः। अभि। इंद्राग्नी इति। ता। हुवामहे। तयोः। इत्। अमऽवत्। त्रा
वः। तिग्मा। दिद्युत्। मघोनोः। प्रति। द्रुणा। गभस्त्योः। गवां। वृत्रऽघ्ने। आ। इषते।
इंद्राग्नी इति। हुवामहे। पती इति। तुरस्य। राधसः। विद्वांसा। गिर्वणःऽतमा। ता।
इधंतौ। अनु। द्यून्। मर्तीय। देवौ। अदभा। अर्हंता। चित्। पुरः। दधे। अंशाऽइ
व। देवौ। अर्वते। एव। इंद्राग्निऽभ्यां। अहावि। हव्यं। शूष्यं। घृतं। न। पूतं। अद्रिऽभिः
। ता। सूरिषु। श्रवः। बृहत्। रयिं। गृणत्ऽसु। दिधृतं। इषं। गृणत्ऽसु। दिधृतं। २२ ६

प॰ च॰ ४
५५

प्र। वः। महे। मतयः। यंतु। विष्णवे। मरुत्वते। गिरिऽजाः। एवयामरुत्। प्र। शर्धा
य। प्रऽयज्यवे। सुऽखादये। तवसे। भंदत्ऽइष्टये। धुनिऽव्रताय। शवसे। प्र। ये।
जाताः। महिना। ये। च। नु। स्वयं। प्र। विद्मना। ब्रुवते। एवयामरुत्। क्रत्वा। तत्
। वः। मरुतः। न। आऽधृषे। शवः। दाना। मह्ना। तत्। एषां। अधृष्टासः। न। अ
द्रयः। प्र। ये। दिवः। बृहतः। शृण्विरे। गिरा। सुऽशुक्वानः। सुऽभ्वः। एवयामरुत्।
न। येषां। इरी। सधऽस्थे। ईष्टे। आ। अग्नयः। न। स्वऽविद्युतः। प्र। स्पंद्रासः। धु
नीनां। सः। चक्रमे। महतः। निः। उरुऽक्रमः। समानस्मात्। सदसः। एवयाम
रुत्। यदा। अयुक्त। त्मना। स्वात्। अधि। स्नुऽभिः। विऽस्पर्धसः। विऽमहसः। ५५
जिगाति। शेवऽवृधः। नृऽभिः। स्वनः। न। वः। अमऽवान्। रेजयत्। वृषा। त्वेषः।

धुयिः । तविषः । एवयामरुत् । येन । सहंतः । ऋंजत । स्वऽरोचिषः । स्थाःऽरश्मानः ।
हिरण्ययाः । सुऽआयुधासः । इष्मिणः ॥ ३३ ॥ अपारः । वः । महिमा । वृद्धऽशवसः ।
त्वेषं । शवः । अवतु । एवयामरुत् । स्थातारः । हि । प्रऽसितौ । संऽदृशि । स्थन । ते । नः ।
उरुष्यत । निदः । शुशुक्वांसः । न । अग्नयः ॥ ते । रुद्रासः । सुऽमखाः । अग्नयः । यथा
। तुविऽद्युम्नाः । अवंतु । एवयामरुत् । दीर्घं । पृथु । पप्रथे । सद्म । पार्थिवं । येषां ।
अज्मेषु । आ । महः । शर्धांसि । अद्भुतऽएनसां ॥ अद्वेषः । नः । मरुतः । गातुं । आ
। इतन । श्रोत । हवं । जरितुः । एवयामरुत् । विष्णोः । महः । सऽमन्यवः । युयोतन ।
स्मत् । रथ्यः । न । दंसना । अप । द्वेषांसि ॥ सनुतरिति । गंत । नः । यज्ञं । यज्ञियाः ।
सुऽशमि । श्रोत । हवं । अरक्षः । एवयामरुत् । ज्येष्ठासः । न । पर्वतासः । विऽओ

प॰ च॰ ४
५६

मति। यूयं। तुस्यं। प्रऽचेतसः। स्यात। दुःऽधर्त्तवः। निदः। ३४ ॥ इति पंचमे मंडलम्॥ ॥ अनुवाकः॥ त्वं। हि। अग्ने। प्रथमः। मनोता। अस्याः। धियः। अभवः। दस्म। होता। त्वं। सीं। वृषन्। अकृणोः। दुस्तरीतु। सहः। विश्वस्मै। सहसे। सह्ध्यै। अध। होता। नि। असीदः। यजीयान्। इळः। पदे। इषयन्। ईड्यः। सन्। तं। त्वा। नरः। प्रथमं। देवऽयंतः। महः। राये। चितयंतः। अनु। ग्मन्। इताऽइव। यंतं। वसुऽभिः। वसव्यैः। त्वे। इति। रयिं। जागृऽवांसः। अनु। ग्मन्। रुशंतं। अग्निं। दर्शतं। बृहंतं। वपाऽवंतं। विश्वहा। दीदिऽवांसं। पदं। देवस्य। नमसा। व्यंतः। श्रवस्यवः। श्रवः। आपन्। अमृक्तं। नामानि। चित्। दधिरे। यज्ञियानि। भद्रायां। ते। रणयंत। संऽदृष्टौ। त्वां। वर्धंति। क्षितयः। पृथिव्यां। त्वां। रायः। उभयासः। जनानां। त्वं। त्राता।

५६

तरणे। चेत्यः। भूः। पिता। माता। सदं। इत्। मानुषाणां।। ३५ सपर्येण्यः। सः। प्रि
यः। विक्षु। अग्निः। होता। मंद्रः। नि। ससाद। यजीयान्। तं। त्वा। वयं। दमे। आ।
दीदिऽवांसं। उप। ज्ञुऽबाधः। नमसा। सदेम।।०।। सुऽध्यः। नव्यं। अग्ने। सुम्नऽ
यवः। ईमहे। देवऽयंतः। त्वं। विशः। अनयः। दीद्यानः। दिवः। अग्ने। बृहता। रो
चनेन।।०।। शश्वतीनां। निऽतोशनं। वृषभं। चर्षणीनां। प्रेतिऽइषयंतं। पाव इषणिं।५
कं। राजंतं। अग्निं। यजतं। रयीणां। सः। अग्ने। ईजे। शशमे। च। मर्तः। यः। ते।
आनट्। संऽइधा। हव्यऽदातिं।।०।। नमःऽभिः। विश्वा। दूतः। सः। वामा। दधते।
त्वाऽऊतः। अस्मै। ऊं इति। ते। महि। महे। विधेम। नमःऽभिः। अग्ने। संऽइधा।
उत। हव्यैः। वेदी। सूनो इति। सहसः। गीःऽभिः। उक्थैः। आ। ते। भद्रायां। सुऽ

प॰ च॰ ५

५७

मतौ। यत्ते म। आ। यः। ततंथ। रोदसी इति। वि। भासा। श्रवःऽभिः। च। उक्थैः। आ

तामद्र्यां सुऽमतौ यत्ते म। आ। यः। ततंथ। रोदसी इति। वि। भासा। श्रवःऽभिः

। च। श्रवस्यः। तरुत्रः। बृहत्ऽभिः। वाजैः। स्थविरेभिः। अस्मे इति। रेवत्ऽभिः।

अग्ने। विऽतरं। वि। भाहि। नुऽवत्। वसो इति। सदां। दुत। धेहि। अस्मे इति। भू

रि। तोकाय। तनयाय। पुश्वः। पूर्वीः। दूषः। बृहतीः। आरेऽअघाः। अस्मे इति

। भद्रा। सौश्रवसानि। संतु। पुरूणि। अग्ने। पुरुधा। त्वाऽया। वसूनि। राज

न्। वसुता। ते। अश्यां। पुरूणि। हि। त्वे इति। पुरुऽवार। संति। अग्ने। वसु। वि

धते। राजनि। त्वे इति। ३६ ॥ इति चतुर्थाष्टके चतुर्थोऽध्यायः॥ ॥ओम्॥ ॥ ५७.

त्वं। हि। क्षैतऽवत्। यशः। अग्ने। मित्रः। न। पत्यसे। त्वं। विऽचर्षणे। श्रवः। व

सोऽइति। पुष्टिं। न। पुष्यसि। त्वां। हि। स्म। चर्षणयः। यज्ञेभिः। गीःऽभिः। ईळते। त्वां
। वाजी। याति। अवृकः। रजःऽतूः। विश्वऽचर्षणिः। सऽजोषः। त्वा। दिवः। न
रः। यज्ञस्य। केतुं। इंधते। यत्। ह। स्यः। मानुषः। जनः। सुम्नऽयुः। जुह्वे। अध्वरे।
ऋधत्। यः। ते। सुऽदानवे। धिया। मर्तः। शशमते। ऊती। सः। बृहतः। दिवः। द्विषः।
अंहः। न। तरति। सःऽइधा। यः। ते। आऽहुतिं। निऽशितिं। मर्त्यः। नशत्। वयाऽवंतं।
सः। पुष्यति। क्षयं। अग्ने। शतऽआयुषं। १ त्वेषः। ते। धूमः। ऋण्वति। दिवि। सन्। शु
क्रः। आऽततः। सूरः। न। हि। द्युता। त्वं। कृपा। पावक। रोचसे। अध। हि। विक्षु। ई
ड्यः। असि। प्रियः। नः। अतिथिः। रण्वः। पुरिऽइव। जूर्यः। सूनुः। न। त्रययाय्यः। क्र
त्वा। हि। द्रोणे। अज्यसे। अग्ने। वाजी। न। कृत्व्यः। परिज्माऽइव। स्वधा। गयः। अ

प॰ च॰ ५
५८

त्यः। न। ह्वार्यः। शिशुः॥ त्वं। त्या। चित्। अच्युता। अग्ने। पशुः। न। यवसे। धामा। ह। यत्।
ते। अजर। वना। वृश्चन्ति। शिक्वसः॥ ० अग्ने। होता। दमे। विशां। संऽऋधः। विश्पते।
कृणु। जुषस्व। हव्यं। अंगिरः॥ अच्छ। नः। मित्रऽमहः। देव। देवान्। अग्ने। वोचः। सुऽम
तिं। रोदस्योः। वीहि। स्वस्तिं। सुऽक्षितिं। दिवः। नॄन्। द्विषः। अंहांसि। दुःऽइता। तरे
म। ता। तरेम। तव। अवसा। तरेम॥ २ अग्ने। सः। क्षेषत्। ऋतऽपाः। ऋतेऽजाः।
उरु। ज्योतिः। नशते। देवऽयुः। ते। यं। त्वं। मित्रेण। वरुणः। सऽजोषाः। देव। पासि।
त्यजसा। मर्तं। अंहः॥ ईजे। यज्ञेभिः। शशमे। शमीभिः। ऋधत्ऽवाराय। अग्नये।
ददाश॥ एव। चन। तं। यशसां। अजुष्टिः। न। अंहः। मर्तं। नशते। न। प्रऽदृप्तिः॥ सूरः।

५८

न। यस्य। दृशतिः। अरेपाः। भीमा। यत्। एति। शुचतः। ते। आ। धीः। हेषस्वतः। शुरु

धः। न। अयं। अक्तोः। कुत्रा। चित्। रण्वः। वसतिः। वने ऽजाः। तिग्मं। चित्। एम। महि।
वर्पः। अस्य। भसत्। अश्वः। न। यमसानः। आसा। वि ऽजेहमानः। परशुः। न। जि
ह्वां। द्रविः। न। द्रवयति। दारु। धक्षत्। सः। इत्। अस्ता ऽइव। प्रति। धात्। असिष्यन्।
शिशीत। तेजः। अयसः। न। धारां। चित्र ऽध्रजतिः। अरतिः। यः। अक्तोः। वेः।
न। द्रु ऽसद्वा। रघुपत्म ऽजंहाः॥ ३॥ सः। ईं। रेभः। न। प्रति। वस्ते। उस्राः। शोचिषा। ररपी
ति। मित्र ऽमहाः। नक्तं। यः। ईं। अरुषः। यः। दिवा। नॄन्। अमर्त्यः। अरुषः। यः। दिवा।
नॄन्। दिवः। न। यस्य। विधतः। नवीनोत्। वृषा। रुक्षः। ओषधीषु। नूनोत्। घृणा।
न। यः। ध्रजसा। पत्मना। यन्। आ। रोदसी इति। वसुना। दं। सुपत्नी इति सु ऽपत्नी। धा
यः ऽभिः। वा। यः। युज्येभिः। अर्कैः। वि ऽद्युत्। न। दविद्योत्। स्वेभिः। शुष्मैः। शर्धः। वा।

प॰ च॰ ५

५९

यः। मरुतां। तत क्ष। ऋभुः। न। त्वेषः। रभसानः। अद्योत्। यथा। होतः। मनुषः।
देवऽताता। यज्ञेभिः। सूनो इति। सहसः। यजासि। एव। नः। अद्य। समना। समाना
न्। उशन्। अग्ने। उशतः। यक्षि। देवान्। सः। नः। विभाऽवा। चक्षणिः। न। वस्तोः।
अग्निः। वंदारु। वेद्यः। च। नः। धात्। विश्वऽआयुः। यः। अमृतः। मर्त्येषु। उषःऽभुत्।
भूत्। अतिथिः। जातऽवेदाः। द्यावः। नयस्य। प नयंति। अभ्वं। भासांसि। वस्ते। सूर्यः।
न। शुक्रः। वि। यः। इनोति। अजरः। पावकः। अश्नस्य। चित्। शिश्नथत्। पूर्व्याणि।
वृक्षा। दिः। सूनो इति। असि। अयऽसहा। चक्रे। अग्निः। जनुषा। अज्म। अन्नं। सः।
त्वं। नः। ऊर्जऽसने। ऊर्जं। धाः। राजाऽइव। जेः। अवृके। क्षेषि। अंतरिति। निऽतिक्ति।
यः। वारणं। अन्नं। अत्ति। वायुः। न। राष्ट्री। अति। एति। अक्तून्। तुर्याम। यः। ते। आऽ

५९

द्विता। अरातीः। अत्यः। न। ह्रुतः। पततः। परिऽह्रुत्। ५ आ। सूर्यः। न। भानुमत्ऽ
भिः। अर्कैः। अग्ने। ततंथ। रोदसी इति। वि। भासा। चित्रः। नयत्। परि। तमांसि। अ
क्तः। शोचिषा। पत्मन्। औशिजः। न। दीयन्। त्वां। हि। मंद्रऽतमं। अर्कऽशोकैः। ववृ
महे। महि। नः। श्रोषि। अग्ने। इंद्रं। न। त्वा। शवसा। देवता। वायुं। पृणंति। राधसा। नृ
ऽतमाः। नु। नः। अग्ने। अवृकेभिः। स्वस्ति। वेषि। रायः। पथिऽभिः। पर्षि। अंहः। ता।
सूरिऽभ्यः। गृणते। रासि। सुम्नं। मदेम। शतऽहिमाः। सुऽवीराः। ६ हुवे। वः। सूनुं
। सहसः। युवानं। अद्रोघऽवाचं। मतिऽभिः। यविष्ठं। यः। इन्वति। द्रविणानि। प्रऽचे
ताः। विश्वऽवाराणि। पुरुऽवारः। अध्रुक्। त्वे इति। वसूनि। पुरुऽअनीक। होतः।
दोषा। वस्तोः। आ। ईरिरे। यज्ञियासः। क्षामऽइव। विश्वा। भुवनानि। यस्मिन्। सं। सौ

प॰ च॰ ५
६०

भृगाणि। दधिरे। पावके। त्वं। विऽक्षु। प्रऽदिवः। सीदः। आसु। क्रत्वा। रथीः। अभवः। वा
यीणां। अतः। दूनोषि। विधत्ते। चिकित्वः। वि। आनुषक्। जात्ऽवेदः। वसूनि। यः।
नः। सनुत्यः। अभिऽदासत्। अग्ने। यः। अंतरः। मित्रऽमहः। वनुष्यात्। तं। अज
रेभिः। वृषऽभिः। तव। स्वैः। तप। तपिष्ठ। तपसा। तपस्वान्। यः। ते। यज्ञेन। संऽइ
धा। यः। उक्थैः। अर्केभिः। सूनो इति। सहसः। ददाशत्। सः। मर्त्येषु। अमृत। प्रऽचे
ताः। राया। द्युम्नेन। श्रवसा। वि। भाति। सः। तत्। कृधि। इषितः। तूयं। अग्ने। स्पृ
धः। बाधस्व। सहसा। सहस्वान्। यत्। त्वा। स्यसे। द्युऽभिः। अक्तुः। वचःऽभिः। तत्।
जुषस्व। जरितुः। घोषि। मन्म। अश्याम। तं। कामं। अग्ने। तव। ऊती। अश्याम। रयिं।
रयिऽवः। सुऽवीरं। अश्याम। वाजं। अभि। वाजयंतः। अश्याम। द्युम्नं। अजर। अज

६०

२।ते।७ प्रानव्यसा।सहसः।सूनुं।अछ।यज्ञेन।गातुं।अवः।इछमानः।वृश्चत्ऽवनं।
कृष्णऽयामं।रुशंतं।वीती।होतारं।दिव्यं।जिगाति।सः।श्वितानः।तन्यतुः।रोचनऽस्थाः
।अजरेभिः।नानदत्ऽभिः।यविष्ठः।यः।पावकः।पुरुऽतमः।पुरूणि।पृथूनि।अग्निः
।अनुऽयाति।भर्वन्।वि।ते।विष्वक्।वातऽजूतासः।अग्ने।भामासः।शुचे।शुचयः।
चरंति।तुविऽम्रक्षासः।दिव्याः।नवऽग्वाः।वना।वनंति।धृषता।रुजंतः।ये।ते।शुक्रा
सः।शुचयः।शुचिष्मः।क्षां।वपंति।विऽसितासः।अश्वाः।अध।भ्रमः।ते।उर्विया
।वि।भाति।यातयमानः।अधि।सानु।पृश्नेः।अध।जिह्वा।पापतीति।प्र।वृ
ष्णः।गोषुऽयुधः।न।अशनिः।सृजाना।शूरस्यऽइव।प्रऽसितिः।क्षातिः।अ
ग्नेः।दुःऽवर्तुः।भीमः।दयते।वनानि।आ।भानुना।पार्थिवानि।ज्रयांसि।म

प॰ च॰ ५

६१

हः। तोदस्य। धृषता। ततंथ। सः। बाधस्व। अप। भया। सहःऽभिः। स्पृधः। वनुष्य
न्। वनुषः। नि। जूर्व। सः। चित्र। चित्रं। चितयंतं। अस्मे इति। चित्रऽक्षत्र। चित्रऽ
तमं। वयःऽधां। चंद्रं। रयिं। पुरुऽवीरं। बृहंतं। चंद्र। चंद्राभिः। गृणते। युवस्व। ८
मूर्धानं। दिवः। अरतिं। पृथिव्याः। वैश्वानरं। ऋते। आ। जातं। अग्निं। कविं। संऽ
राजं। अतिथिं। जनानां। आसन्। आ। पात्रं। जनयंत। देवाः। नाभिं। यज्ञानां।
सदनं। रयीणां। महां। आऽहावं। अभि। सं। नवंत। वैश्वानरं। रथ्यं। अध्वराणां।
यज्ञस्य। केतुं। जनयंत। देवाः। त्वत्। विप्रः। जायते। वाजी। अग्ने। त्वत्।
वीरासः। अभिमातिऽसहः। वैश्वानर। त्वं। अस्मासु। धेहि। वसूनि। राजन्। स्पृ
हयाय्याणि। त्वां। विश्वे। अमृत। जायमानं। शिशुं। न। देवाः। अभि। सं। नवंते।

६१

तव । क्रतुऽभिः । अमृतऽत्वं । आयन् । वैश्वानर । यत् । पित्रोः । अदीदेः । वैश्वानर ।
तव । तानि । व्रतानि । महानि । अग्ने । नकिः । आ । दधर्ष । यत् । जायमानः । पित्रोः ।
उपऽस्थे । अविंदः । केतुं । वयुनेषु । अह्नां । वैश्वानरस्य । विऽमितानि । चक्षसा । सानू
नि । दिवः । अमृतस्य । केतुना । तस्य । इत् । ऊं इति । विश्वा । भुवना । अधि । मूर्धनि
। वयाःऽइव । रुरुहुः । सप्त । विऽस्रुहः ॥ वि । यः । रजांसि । अमिमीत । सुऽक्रतुः । वै
श्वानरः । वि । दिवः । रोचना । कविः । परि । यः । विश्वा । भुवनानि । पप्रथे । अदब्धः ।
गोपाः । अमृतस्य । रक्षिता । ७ पृक्षस्य । वृष्णः । अरुषस्य । नु । सहः । प्र । नु । वोचं ।
विदथा । जातऽवेदसः । वैश्वानराय । मतिः । नव्यसी । शुचिः । सोमःऽइव । पवते ।
चारुः । अग्नये । ० । व्रतानि । अग्निः । व्रतऽपाः । अरक्षत । वि । अंतरिक्षं । अमि

प॰च॰५
६२

मीत। सुऽक्रतुः। वैश्वानरः। महिना। नाकं। अस्पृशत्। वि। अस्तभ्नात्। रोदसी
इति। मित्रः। अद्भुतः। अंतःऽवावत्। अकृणोत्। ज्योतिषा। तमः। वि। चर्मणीइ
वेति चर्मणीऽइव। धिषणे इति। अवर्तयत्। वैश्वानरः। विश्वं। अधत्त। वृष्ण्यं। अ
पां। उपऽस्थे। महिषाः। अगृभ्णत। विशः। राजानं। उप। तस्थुः। ऋग्मियं। आ।
दूतः। अग्निं। अभरत्। विवस्वतः। वैश्वानरं। मातरिश्वा। पराऽवतः। युगेऽयु
गे। विदथ्यं। गृणत्ऽभ्यः। अग्ने। रयिं। यशसं। धेहि। नव्यसीं। पत्वाऽइव। राज
न्। अघऽशंसं। अजर। नीचा। नि। वृश्च। वनिनं। न। तेजसा।०। धारय। अना
मि। क्षत्रं। अजरं। सुऽवीर्यं। वयं। जयेम। शतिनं। सहस्रिणं। वैश्वानर। वाजं।
अग्ने। तव। ऊतिऽभिः। अदब्धेभिः। तव। गोपाभिः। इष्टे। अस्माकं। पाहि। त्रिऽ

६२

सधस्थ । सूरीन् । रक्ष । च । नः । ददुषां । शर्धः । अग्ने । वैश्वानर । प्र । च । तारीः । स्त
वानः । १० अहरिति । च । कृष्णं । अहः । अर्जुनं । च । वि । वर्तेते इति । रजसी इति ।
वेद्याभिः । वैश्वानरः । जायमानः । न । राजा । अव । अतिरत् । ज्योतिषा । अग्निः ।
तमांसि । न । अहं । तंतुं । न । वि । जानामि । ओतुं । न । यं । वयंति । सं ऽ अरे । अतमा
नाः । कस्य । स्वित् । पुत्रः । इह । वक्त्वानि । परः । वदाति । अवरेण । पित्रा । सः । इत् । तंतुं ।
सः । वि । जानाति । ओतुं । सः । वक्त्वानि । ऋतु ऽ था । वदाति । यः । ईं । चिकेतत् । अमृ
तस्य । गोपाः । अवः । चरन् । परः । अन्येन । पश्यन् । अयं । होता । प्रथमः । पश्यत ।
इमं । इदं । ज्योतिः । अमृतं । मर्त्येषु । अयं । सः । जज्ञे । ध्रुवः । आ । नि ऽ सत्तः । अम
र्त्यः । तन्वा । वर्धमानः । ध्रुवं । ज्योतिः । नि ऽ हितं । दृशये । कं । मनः । जविष्ठं । पतयं

प॰ व॰ ५

६३

तुऽसु।अंतरिति।विश्वे।देवाः।सऽमनसः।सऽकेताः।एकं।क्रतुं।अभि।वि।यंति।
साधु।वि।मे।कर्णा।पतयतः।वि।चक्षुः।वि।इदं।ज्योतिः।हृदये।आऽहितं।य
त्।वि।मे।मनः।चरति।दूरेऽआधीः।किं।स्वित्।वक्ष्यामि।किं।ऊं इति।नु।म
निष्ये।विश्वे।देवाः।अनमस्यन्।भियानाः।त्वां।अग्ने।तमसि।तस्थिऽवां
सं।वैश्वानरः।अवतु।ऊतये।नः।अमर्त्यः।अवतु।ऊतये।नः। ११ पुरः।वः।
मंद्रं।दिव्यं।सुऽवृक्तिं।प्रऽयति।यज्ञे।अग्निं।अध्वरे।दधिध्वं।पुरः।उक्थेभिः।
सः।हि।नः।विभाऽवा।सुऽअध्वरा।करति।जातऽवेदाः।तं।ऊं इति।द्युऽमः।
पुरुऽअनीक।होतः।अग्ने।अग्निऽभिः।मनुषः।इधानः।स्तोमं।यं।अस्मै।मम

६३

ताऽइव।शूषं।घृतं।न।शुचि।मतयः।पवंते।पीपाय।सः।श्रवसा।मर्त्येषु।यः।

अग्नये। ददाशुषे। विप्रः। उक्थैः। चित्राभिः। तं। ऊतिऽभिः। चित्रऽशोचिः। व्रजस्य। सा
ता। गोऽमतः। दधाति। आ। यः। पप्रौ। जायमानः। उर्वी इति। दूरेऽदृशा। भासा।
कृष्णऽअध्वा। अध। बहु। चित्। तमः। ऊर्म्याः। तिरः। शोचिषा। ददृश्रे।
पावकः। नु। नः। चित्रं। पुरुऽवाजाभिः। ऊती। अग्ने। रयिं। मघवत्ऽभ्यः। च। धेहि।
ये। राधसा। श्रवसा। च। अति। अन्यान्। सुऽवीर्येभिः। च। अभि। संति। जनान्।
इमं। यज्ञं। चनः। धाः। अग्ने। उशन्। यं। ते। आसानः। जुहुते। हविष्मान्। भरत्
ऽवाजेषु। दधिषे। सुऽवृक्तिं। अवीः। वाजस्य। गध्यस्य। सातौ। वि। द्वेषांसि। इनुहि।
वर्धय। इळां।० १२ यजस्व। होतः। इषितः। यजीयान्। अग्ने। बाधः। मरुतां। न। प्रऽ
युक्ति। आ। नः। मित्रावरुणा। नासत्या। द्यावा। होत्राय। पृथिवी इति। ववृत्याः। त्वं।

प॰ च॰ ५

६४

होता। मंद्रऽतमः। नः। अध्रुक्। अंतः। देवः। विदथा। मर्त्येषु। पावकया। जुह्वा। वह्निः। आसा। अग्ने। यजस्व। तन्वं। तव। स्वां। धन्या। चित्। हि। त्वे इति। धिषणा। वष्टि। प्र। देवान्। जन्म। गृणते। यजध्यै। वेपिष्ठः। अंगिरसां। यत्। ह। विप्रः। मधु। छंदः। भनति। रेभः। इष्टौ। अदिद्युतत्। सु। अपाकः। विभाऽवा। अग्ने। यजस्व। रोदसी इति। उरूची इति। आयुं। न। यं। नमसा। रातऽहव्याः। अंजंति। सुऽप्रयसं। पंच। जनाः। वृंजे। ह। यत्। नमसा। बर्हिः। अग्नौ। अयामि। स्रुक्। घृतऽवती। सुऽवृक्तिः। अभि। अक्षि। सद्म। सदने। पृथिव्याः। अश्रायि। यज्ञः। सूर्ये। न। चक्षुः। दशस्य। नः। पुरुऽअनीक। होतः। देवेभिः। अग्ने। अग्निऽभिः। इधानः। रायः। सूनो इति। सहसः। वावसानाः। अति। स्रसेम। वृजनं। न। अंहः। १३ मध्ये।

६४

होता। दुरोणे। बर्हिषः। राट्। अग्निः। तोदस्यऽइव। शरणे। आ। महस्य॥ अयं। सः। सूनुः। सहसः। ऋतऽवा। दूरात्। सूर्यः। न। शोचिषा। ततान॥ आ। यस्मिन्। त्वे इति। सु। अपाके। यजत्र। यक्षत्। राजन्। सर्वतांताऽइव। नु। द्यौः। त्रिऽसधस्थः। ततरुषः। न। जंहः। हव्या। मघानि। मानुषा। यजध्यै॥ तेजिष्ठा। यस्य। अरतिः। वनेऽराट्। तोदः। अध्वन्। न। वृधसानः। अद्यौत्। अद्रोघः। न। द्रविता। चेतति। त्मन्। अमर्त्यः। अवर्त्रः। ओषधीषु॥ सः। अस्माकेभिः। एतरि। न। शूषैः। अग्निः। स्तवे। दमे। आ। जातऽवेदाः। द्रुऽअन्नः। वन्वन्। क्रत्वा। न। अर्वा। उस्रः। पिताऽइव। जारयायि। यज्ञैः॥ अध। स्म। अस्य। पनयन्ति। भासः। वृथा। यत्। तक्षत्। अनुऽयाति। पृथ्वीं। सद्यः। यः। स्पन्द्रः। विऽसितः। धवीयान्। ऋणः। न। तायुः। अति। धन्व। राट्॥ सः।

प॰ च॰ ५ त्वं । नः । अर्वन् । निदायाः । विश्वेभिः । अग्ने । अग्निऽभिः । इधानः । वेषि । रायः । वि ।
६५ यासि । दुच्छुनाः । न । १४ त्वत् । विश्वा । सुऽभग । सौभगानि । अग्ने । वि । यंति ।
वनिनः । न । वयाः । श्रुष्टी । रयिः । वाजः । वृत्रऽतूर्ये । दिवः । वृष्टिः । ईड्यः । रीतिः
। अपां । त्वं । भगः । नः । आ । हि । रत्नं । इषे । परिज्माऽइव । क्षयसि । दस्मऽवर्चाः
। अग्ने । मित्रः । न । बृहतः । ऋतस्य । असि । क्षत्ता । वामस्य । देव । भूरेः । सः । सत्ऽ
पतिः । शवसा । हंति । वृत्रं । अग्ने । विप्रः । वि । पणेः । भर्ति । वाजं । यं । त्वं । प्रऽचेतः ।
ऋतऽजात । राया । सऽजोषाः । नप्त्रा । अपां । हिनोषि । यः । ते । सूनो इति । सहसः ।
गीःऽभिः । उक्थैः । यज्ञैः । मर्तः । निऽशितिं । वेद्या । आनट् । विश्वं । सः । देव । प्र
ति । वा । अरं । अग्ने । धत्ते । धान्यं । पत्यते । वसव्यैः । ता । नृऽभ्यः । आ । सौश्रव

६५

सा। सुऽवीरा। अग्ने। सूनो इति। सहसः। पुष्यसे। धाः। कृणोषि। यत्। शवसा
।भूरि। पश्वः। वयः। वृकाय। अरये। जसुरये। वद्या। सूनो इति। सहसः। नः। विऽ
हायाः। अग्ने। तोकं। तनयं। वाजि। नः। दाः। विश्वाभिः। गीःऽभिः। अभि। पू
र्तिं। अश्यां।०। १५ अग्ना। यः। मर्त्यः। दुवः। धियं। जुजोष। धीतिऽभिः। भस
त्। नु। सः। प्र। पूर्व्यः। इषं। वुरीत। अवसे। अग्निः। दूतः। हि। प्रऽचेताः। अग्निः।
वेधःऽतमः। ऋषिः। अग्निं। होतारं। ईळते। यज्ञेषु। मनुषः। विशः। नाना।
हि। अग्ने। अवसे। स्पर्धंते। रायः। अर्यः। तूर्वंतः। दस्युं। आयवः। व्रतैः। सीक्षं
तः। अव्रतं। अग्निः। अप्सां। ऋतिऽसहं। वीरं। ददाति। सत्ऽपतिं। यस्य।
त्रसंति। शवसः। संऽचक्षि। शत्रवः। भिया। अग्निः। हि। विद्मना। निदः।

१.५.५ देवः मर्त्तः। उरुष्यति। सहः ऽ वा। यस्य। अदृतः। रयिः। वाजेषु। अदृतः।० १६ इमं।

६६ ऊं इति। सु। वः। अतिथिं। उषः ऽ बुधं। विश्वासां। विशां। पतिं। ऋंजसे। गिरा। वेति।
इत्। दिवः। जनुषा। कत्। चित्। आ। शुचिः। ज्योक्। चित्। अत्ति। गर्भः। यत्। अच्यु
तं। मित्रं। न। यं। सुऽधितं। भृगवः। दधुः। वनस्पतौ। ईड्यं। ऊर्ध्वऽशोचिषं। सः। त्वं
। सुऽप्रीतः। वीतऽहव्ये। अद्भुत। प्रशस्तिऽभिः। महयसे। दिवेऽदिवे। सः। त्वं। दक्ष
स्य। अवृकः। वृधः। भूः। अर्यः। परस्य। अंतरस्य। तरुषः। रायः। सूनो इति। सहसः।
मर्त्येषु। आ। छर्दिः। यच्छ। वीतऽहव्याय। सऽप्रथः। भरत्ऽवाजाय। सऽप्रथः।
घृतानं। वः। अतिथिं। स्वःऽनरं। अग्निं। होतारं। मनुषः। सुऽअध्वरं। विप्रं।
न। द्युक्षऽवचसं। सुवृक्तिऽभिः। हव्यऽवाहं। अरतिं। देवं। ऋंजसे। पावकया। ६६

यः। चितयंत्स्या। कृपा। क्षामेन्। रुरुचे। उषसंः। न। भानुना। तूर्वन्। न। यामन्। एत
ग्रस्य। नु। रणे। आ। यः। घृणे। न। ततृषाणः। अजरः। १७ अग्निंऽअग्निं। वः। सम्ऽ
इधा। दुवस्यत। प्रियंऽप्रियं। वः। अतिथिं। गृणीषणि। उपं। वः। गीःऽभिः। अमृ
तं। विवासत। देवः। देवेषु। वनते। हि। वार्यं। देवः। देवेषु। वनते। हि। नः। दुवः। सम्ऽ
इद्धं। अग्निं। सम्ऽइधा। गिरा। गृणे। शुचिं। पावकं। पुरः। अध्वरे। ध्रुवं। विप्रं। होता
रं। पुरुऽवारं। अद्रुहं। कविं। सुम्नैः। ईमहे। जातऽवेदसं। त्वां। दूतं। अग्ने। अमृतं। यु
गेऽयुगे। हव्यऽवाहं। दधिरे। पायुं। ईड्यं। देवासः। च। मर्तासः। च। जागृविं। विऽभुं।
विश्पतिं। नमसा। नि। सेदिरे। विऽभूषन्। अग्ने। उभयान्। अनुं। व्रता। दूतः। दे
वानां। रजसी इति। सं। ईयसे। यत्। ते। धीतिं। सुऽमतिं। आऽवृणीमहे। अधं। स्म।

प॰ व॰ ५
६७

नः। त्रिऽवरूथः। त्रिऽवः। भव। तं। सुऽप्रतीकं। सुऽदृशं। सुऽअंचं। अविद्वांसः। विदुःऽतरं। सपेम। सः। यक्षत्। विश्वा। वयुनानि। विद्वान्। प्र। हव्यं। अग्निः। अमृतेषु। वोचत् १८ तं। अग्ने। पासि। उत। तं। पिपर्षि। यः। ते। आनट्। कवये। शूर। धीतिं। यज्ञस्य। वा। निऽशितिं। वा। उतऽइतिं। वा। तं। इत्। पृणक्षि। शवसा। उत। राया। त्वं। अग्ने। वनुष्यतः। नि। पाहि। त्वं। ऊं इति। नः। सहसाऽवन्। अवद्यात्। सं। त्वा। ध्वस्मन्ऽवत्। अभि। एतु। पाथः। सं। रयिः। स्पृहयाय्यः। सहस्री। अग्निः। होता। गृहऽपतिः। सः। राजा। विश्वा। वेद। जनिम। जातऽवेदाः। देवानां। उत। यः। मर्त्यानां। यजिष्ठः। सः। प्र। यजतां। ऋतऽवा। अग्ने। यत्। अद्य। विशः। अध्वरस्य। होतरिति। पावकऽशोचे। वेः। त्वं। हि। यज्वा। ऋता। यजासि। महि

६७

ना। वि। यत्। भूः। हव्या। वह। यविष्ठ। या। ते। अद्य। अभि। प्रयांसि। सुऽधिता। नि।
हि। रख्यः। नि। त्वा। दधीत। रोदसी इति। यजध्यै। अव। नः। मघऽवन्। वाजऽसातौ
। अग्ने। विश्वानि। ॥ ११ अग्ने। विश्वेभिः। सुऽअनीक। देवैः। ऊर्णाऽवंतं। प्र
थमः। सीद। योनिं। कुलायिनं। घृतऽवंतं। सवित्रे। यज्ञं। नय। यजमानाय। साधु
। इमं। ऊं इति। त्वां। अथर्वऽवत्। अग्निं। मंथंति। वेधसः। यं। अंकुऽयंतं। आ। अ
नयन्। अमूरं। श्याव्याभ्यः। जनिष्व। देवऽवीतये। सर्वऽतातां। स्वस्तये। आ
। देवान्। वक्षि। अमृतान्। ऋतऽवृधः। यज्ञं। देवेषु। पिस्पृशः। वयं। ऊं इति।
त्वा। गृहऽपते। जनानां। अग्ने। अकर्म। संऽइधा। बृहंतं। अस्थूरि। नः। गार्हऽ
पत्यानि। संतु। तिग्मेन। नः। तेजसा। सं। शिशाधि। २० ॥ अनुवाकः॥ त्वां। अग्ने। य

प॰ चे॰ ५
६८

ज्ञानां। होता। विश्वेषां। हितः। देवेभिः। मानुषे। जने। सः। नः। मंद्राभिः। अध्वरे। जि
ह्वाभिः। यज। महः। ०वेत्थ। हि। वेधः। अध्वनः। पथः। च। देव। अंजसा। अग्ने। य
ज्ञेषु। सुक्रतो इति सुऽक्रतो। त्वां। ईळे। अध। द्विता। भरतः। वाजिऽभिः। शुनं।
ईजे। यज्ञेषु। यज्ञियं। त्वं। इमा। वार्या। पुरु। दिवःऽदासाय। सुन्वते। भरत्ऽवा
जाय। दाशुषे। २१ त्वं। दूतः। अमर्त्यः। आ। वह। दैव्यं। जनं। शृण्वन्। विप्रस्य
। सुऽस्तुतिं। त्वां। अग्ने। सुऽआध्यः। मर्तासः। देवऽवीतये। यज्ञेषु। देवं। ईळते।
तव। प्र। यक्षि। संऽदृशं। उत। क्रतुं। सुऽदानवः। विश्वे। जुषंत। कामिनः। त्वं। हो
ता। मनुःऽहितः। वह्निः। आसा। विदुःऽतरः। अग्ने। यक्षि। दिवः। वि॒शः। अग्ने। आ।
याहि। वीतये। गृणानः। हव्यऽदातये। नि। होता। सत्सि। बर्हिषि। २२ तं। त्वा। स

६८

मित्रऽभिः। अंगिरः। घृतेन। वर्धयामसि। बृहत्। शोच। यविष्ठ्य। सः। नः। पृथु। श्रवाय्यं। अच्छ। देव। विवाससि। बृहत्। अग्ने। सुऽवीर्यं। त्वां। अग्ने। पुष्करात्। अधि। अथर्वा। निः। अमंथत। मूर्ध्नः। विश्वस्य। वाघतः। तं। ऊं इति। त्वा। दध्यङ्। ऋषिः। पुत्रः। ईधे। अथर्वणः। वृत्रऽहनं। पुरंऽदरं॥ पाथ्यः। वृषा। तं। ईधे। दस्युहन्ऽतमं। धनंऽजयं। रणेऽरणे। २३ आ। इहि। ऊं इति। सु। ब्रवाणि। ते। अग्ने। इत्था। इतराः। गिरः। एभिः। वर्धासे। इंदुऽभिः। यत्र। क्व। च। ते। मनः। दक्षं। दधसे। उत्ऽतरं। तत्र। सदः। कृणवसे। नहि। ते। पूर्त्तं। अक्षिऽपत्। भुवत्। नेमानां। वसो इति। अथ। दुवः। वनवसे। आ। अग्निः। अगामि। भारतः। वृत्रऽहा। पुरुऽचेतनः। दिवःऽदासस्य। सत्ऽपतिः। सः। हि। विश्वा। अति। पार्थिवा। रयिं। दा

प॰ वृ॰ ५
६९

त्रा। तत्। मृद्वि॒ऽत्वना॑। वृन्वन्। अवा॑तः। अस्तृ॑तः। २४ सः। प्रत्न॑ऽवत्। नवी॑यसा। अग्ने॑। द्युम्नेन॑। सं॒ऽयता॑। बृहत्। त॒तन्थ॑। भा॒नुना॑। प्र। वः। सखा॑यः। अ॒ग्नये॑। स्तोम॑म्। य॒ज्ञम्। च॒। धृष्णु॒ऽया। अर्च॑। गाय॑। च॒। वे॒धसे॑। सः। हि। यः। मानु॑षा। यु॒गा। सीद॑त्। होता॑। क॒विऽक्र॑तुः। दू॒तः। च॒। ह॒व्य॒ऽवाह॑नः। ता। राजा॑ना। शुचि॑ऽव्रता। व॒सो॒ इति॑। य॒क्षि। इ॒ह। रो॒द॒सी॒ इति॑। वस्वी॑। ते। अ॒ग्ने॒। सं॒ऽदृष्टिः। इ॒ष॒ऽय॒ते। मर्त्या॑य। ऊर्जः॑। न॒पा॒त्। अ॒मृत॑स्य। २५ क्रत्वा॑। दाः। अ॒स्तु॒। श्रेष्ठः॑। अ॒द्य। त्वा॒। व॒न्वन्। सु॒ऽरेक्णाः॑। मर्तः॑। आ॒न॒श॒। सु॒ऽवृ॒क्तिम्। ते। ते। अ॒ग्ने॒। त्वाऽऊ॑ताः। इ॒षय॑न्तः। विश्व॑म्। आयुः॑। तर॑न्तः। अ॒र्यः। अरा॑तीः। व॒न्वन्तः॑। अ॒र्यः। अरा॑तीः। अ॒ग्निः। ति॒ग्मेन॑। शो॒चिषा॑। यास॑त्। विश्व॑म्। नि। अ॒त्रिण॑म्। अ॒ग्निः। नः॒। व॒न॒ते॒। र॒यिम्। सु॒ऽवीर॑म्। र॒यिम्। आ। भ॒र॒। जात॑ऽवेदः।

६९

विऽचर्षणे। जहि। रक्षांसि। सुक्रतो इति सुऽक्रतो। त्वं। नः। पाहि। अंहसः। जातऽ
वेदः। अघऽयतः। रक्षः। नः। ब्रह्मणः। कवे। २८ यः। नः। अग्ने। दुःऽएवः। आ। मर्त्तः।
। वधाय। दाशति। तस्मात्। नः। पाहि। अंहसः। त्वं। तं। देव। जिह्वया। परि। बाध
स्व। दुःऽकृतं। मर्त्तः। यः। नः। जिघांसति। भरत्ऽवाजाय। सऽप्रथः। शर्म। यच्छ।
सहन्त्य। अग्ने। वरेण्यं। वसु। अग्निः। वृत्राणि। जंघनत्। द्रविणस्युः। विपन्यया।
संऽइद्धः। शुक्रः। आऽहुतः। गर्भे। मातुः। पितुः। पिता। विऽदिद्युतानः। अक्षरे। सीद
न्। ऋतस्य। योनिं। आ। २९ ब्रह्म। प्रजाऽवत्। आ। भर। जातऽवेदः। विऽचर्षणे। अ
ग्ने। यत्। दीदयत्। दिवि। उप। त्वा। रण्वऽसंदृशं। प्रयस्वंतः। सहःऽकृत। अग्ने।
ससृज्महे। गिरः। उप। छायांऽइव। घृणेः। अगन्म। शर्म। ते। वयं। अग्ने। हिरण्यऽ

प॰ च॰ ५

७०

संदृशः। यः। उग्रःऽइव। शर्य्यऽहा। तिग्मऽशृंगः। न। वंसगः। अग्ने। पुरः। रुरोजिथ।
आ। यं। हस्ते। न। खादिनं। शिशुं। जातं। न। बिभ्रति। विशां। अग्निं। सुऽअध्वरं। २८
प्र। देवं। देवऽवीतये। भरत। वसुवित्ऽतमं। आ। स्वे। योनौ। नि। सीदतु। आ। जा
तं। जातऽवेदसि। प्रियं। शिशीत। अतिथिं। स्योने। आ। गृहऽपतिं। अग्ने। युक्ष्व।
हि। ये। तव। अश्वासः। देव। साधवः। अरं। वहंति। मन्यवे। अछ। नः। याहि। आ। व
ह। अभि। प्रयांसि। वीतये। ०। उत्। अग्ने। भारत। द्युऽमत्। अजस्रेण। दविद्युत
त्। शोच। वि। भाहि। अजर। २९ वीती। यः। देवं। मर्तः। दुवस्येत्। अग्निं। ईळीत।
अध्वरे। हविष्मान्। होतारं। सत्यऽयजं। रोदस्योः। उत्तानऽहस्तः। नमसा। आ। विवा
सेत्। ०। हृदा। तष्टं। भरामसि। ते। ते। भवंतु। उक्षणः। ऋषभासः। वशाः। उत। अग्निं।

७०

देवासः। अग्निं। इंधते। वृत्रहन्ऽतमं। येन। वसूनि। आऽभृता। तृळ्हा। रक्षां
सि। वाजिना। ३०॥८॥ इति चतुर्थाष्टके पंचमोध्यायः॥ ॥ओम्॥ ॥पिब। सोमं।
अभि। यं। उग्र। तर्दः। ऊर्वं। गव्यं। महि। गृणानः। इंद्र। वि। यः। धृष्णो इति। वधिषः। व
ज्रऽहस्त। विश्वा। वृत्रं। अमित्रिया। शवःऽभिः। सः। इंद्र। पाहि। यः। ऋजीषी। तरुत्रः। यः।
शिप्रऽवान्। वृषभः। यः। मतीनां। यः। गोत्रऽभित्। वज्रऽभृत्। यः। हरिऽस्थाः। सः।
इंद्र। चित्रान्। अभि। तृंधि। वाजान्। एव। पाहि। प्रत्नऽथा। मंदतु। त्वा। श्रुधि। ब्रह्म।
वावृधस्व। उत। गीःऽभिः। आविः। सूर्यं। कृणुहि। पीपिहि। इषः। जहि। शत्रून्। अभि
। गाः। इंद्र। तृंधि। ते। त्वा। मदाः। बृहत्। इंद्र। स्वधाऽवः। इमे। पीताः। उक्षयंत। द्युऽमंतं।
महां। अनूनं। तवसं। विऽभूतिं। मत्सरासः। जर्हृषंत। प्रऽसहं। येभिः। सूर्यं। उषसं।

१.५.६ मंदसानः। अवासयः। अप। वृत्का। नि। दर्दत्। महां। अद्रिं। परि। गाः। इंद्र। सतौनु
७१ थाः। अच्युतं। सदसः। परि। स्वात्। १ तवं क्रत्वा। तव। तत्। दंसनाभिः। आमासु। प
क्वं। शच्या। नि। दीधरिति दीधः। औधनीः। दुरः। उस्त्रियाभ्यः। वि। दृळ्हा। उत्। ऊर्वा
त्। गाः। असृजः। अंगिरस्वान्। पप्राथ। क्षां। महि। दंसः। वि। उर्वीं। उप। द्यां। ऋष्वः।
बृहत्। इंद्र। स्तभायः। अधारयः। रोदसी इति। देवपुत्रे इति देवपुत्रे। प्रत्ने इति। मा
तरा। यह्वी इति। ऋतस्य। अध। त्वा। विश्वे। पुरः। इंद्र। देवाः। एकं। तवसं। दधिरे। भ
राय। अदेवः। यत्। अभि। औहिष्ट। देवान्। स्वःऽसाता। वृणते। इंद्रं। अत्र। अध। द्यौः।
चित्। ते। अप। सा। नु। वज्रात्। द्विता। अनमत्। भियसा। स्वस्य। मन्योः। अहिं। यत्।
इंद्रं। अभि। ओहसानं। नि। चित्। विश्वऽआयुः। शयथे। जघान। अध। त्वष्टा। ते। म ७१

द्रः। उग्र। वज्रं। सहस्रऽभृष्टिं। ववृतत्। शतऽअश्रिं। निऽकामं। अरऽमनसं। येन।
नवंतं। अहिं। सं। पिणक्। ऋजीषिन्। २ वर्धान्। यं। विश्वे। मरुतः। सऽजोषाः।
पचत्। शतं। महिषान्। इंद्र। तुभ्यं। पूषा। विष्णुः। त्रीणि। सरांसि। धावन्। वृत्र
ऽहनं। मदिरं। अंशुं। अस्मै। आ। क्षोदः। महि। वृतं। नदीनां। परिऽस्थितं। असृजः।
ऊर्मिं। अपां। तासां। अनु। प्रऽवतः। इंद्र। पंथां। प्र। आर्दयः। नीचीः। अपसः। स
मुद्रं। एव। ता। विश्वा। चकृऽवांसं। इंद्रं। महां। उग्रं। अजुर्यं। सहःऽदां। सुऽवीरं। त्वा।
सुऽआयुधं। सुऽवज्रं। आ। ब्रह्म। नव्यं। अवसे। ववृत्यात्। सः। नः। वाजाय। श्रवसे। इ
षे। च। राये। धेहि। द्युऽमतः। इंद्र। विप्रान्। भरत्ऽवाजे। नृऽवतः। इंद्र। सूरीन्। दिवि। च
। स्म। एधि। पार्ये। नः। इंद्र। अया। वाजं। देवऽहितं। सनेम। ०। १५ ३। ०। अभिभूतिऽओजाः।

च्युत॒ऽ २

वन्वन्। अवातः। पुरुऽहूतः। इंद्रः। अषाळ्हं। उग्रं। सहमानं। आभिः। गीःऽभिः। वर्ध
। वृषभं। चर्षणीनां। सः। युध्मः। सत्वा। खजऽकृत्। समत्ऽवा। तुविऽम्रक्षः। नदनु
ऽमान्। ऋजीषी। बृहत्ऽरेणुः। च्यवनः। मानुषीणां। एकः। कृष्टीनां। अभवत्। स
हऽवा। त्वं। ह। नु। त्यत्। अदमयः। दस्यून्। एकः। कृष्टीः। अवनोः। आर्याय। अस्ति।
स्वित्। नु। वीर्यं। तत्। ते। इंद्र। न। स्वित्। अस्ति। तत्। ऋतुऽथा। वि। वोचः। सत्। इ
त्। हि। ते। तुविऽजातस्य। मन्ये। सहः। सहिष्ठ। तुरतः। तुरस्य। उग्रं। उग्रस्य।
तवसः। तवीयः। अरध्रस्य। रध्रऽतुरः। बभूव। तत्। नः। प्रत्नं। सख्यं। अस्तु। यु
ष्मे इति। इत्था। वदत्ऽभिः। वलं। अंगिरःऽभिः। हन्। अच्युत्। दस्म। इषयंतं। ऋ
णोः। पुरः। वि। दुरः। अस्य। विश्वाः। ४ सः। हि। धीभिः। हव्यः। अस्ति। उग्रः। ईशानऽ

कृत्। मुहुति। वृत्रऽतूर्ये। सः। तोकऽसाता। तनये। सः। वज्री। वितंतसाय्यः। अभव्
त्। समत्ऽसु। सः। मज्मना। जनिम। मानुषाणां। अमर्त्येन। नाम्ना। अति। प्र। सर्स्रे
। सः। द्युम्नेन। सः। शवसा। उत। राया। सः। वीर्येण। नृऽतमः। संऽओकाः। सः।
यः। न। मुहे। न। मिथु। जनः। भूत्। सुमंतुऽनामा। चुमुरिं। धुनिं। च। वृणक्। पि
प्रुं। शंबरं। शुष्णं। इंद्रः। पुरां। च्यौत्नाय। शयथाय। नु। चित्। उत्ऽअवता। त्वक्षसा।
पन्यसा। च। वृत्रऽहत्याय। रथं। इंद्र। तिष्ठ। धिष्व। वज्रं। हस्ते। आ। दक्षिणऽत्र। अभि।
प्र। मंद। पुरुऽदत्र। मायाः। अग्निः। न। शुष्कं। वनं। इंद्र। हेतिः। रक्षः। नि। धक्षि। अ
शनिः। न। भीमा। गंभीरया। ऋष्वया। यः। रुरोज। अध्वनयत्। दुःऽइता। दंभ
यत्। च। ५ आ। सहस्रं। पथिऽभिः। इंद्र। राया। तुविऽद्युम्न। तुविऽवाजेभिः। अर्वा

प. च. ६
७३

कृ। याहि। सूनो इति। सहसः। यस्य। नु। चित्। अदेवः। इंद्रो। पुरुऽहूत। योतोः। प्र। तुविऽ
द्युम्नस्य। स्थविरस्य। घृष्वेः। दिवः। ररप्शे। महिम्ना। पृथिव्याः। न। अस्य। शत्रुः। न। प्र
तिऽमानं। अस्ति। न। प्रतिऽस्थिः। पुरुऽमायस्य। सह्योः। प्र। तत्। ते। अद्य। करणं। कृ
तं। भूत्। कुत्सं। यत्। आयुं। अतिथिऽग्वं। अस्मै। पुरु। सहस्रा। नि। शिशाः। अभि
क्षां। उत्। तूर्वयाणं। धृषता। निनेथ। अनु। त्वा। अहिऽघ्ने। अध। देव। देवाः। मदन्।
विश्वे। कविऽतमं। कवीनां। करः। यत्र। वरिवः। बाधिताय। दिवे। जनाय। तन्वे। गृणा
नः। अनु। द्यावा। पृथिवी इति। तत्। ते। ओजः। अमर्त्याः। जिहते। इंद्र। देवाः। कृधि। कृ
त्नो इति। अकृतं। यत्। ते। अस्ति। उक्थं। नवीयः। जनयस्व। यज्ञैः॥ १५ महान्। इंद्रः।
नृऽवत्। आ। चर्षणिऽप्राः। उत। द्विऽबर्हाः। अमिनः। सहःऽभिः। अस्मद्र्यक्। वावृधे।

७३

वीर्याय। उरुः। पृथुः। सुऽकृतः। कर्तृऽभिः। भूत्। इंद्रं। एव। धिषणा। सातये। धात्। बृहंतं। ऋष्वं। अजरं। युवानं। अषाळ्हेन। शवसा। शूशुऽवांसं। सद्यः। चित्। यः। ववृधे। असामि। पृथू इति। करस्ना। बहुला। गभस्ती इति। अस्मद्र्यक्। सं। मिमीहि। श्रवांसि। यूथाऽइव। पश्वः। पशुऽपाः। दमूनाः। अस्मान्। इंद्र। अभि। आ। ववृत्स्व। आजौ। तं। वः। इंद्रं। चतिनं। अस्य। शाकैः। इह। नूनं। वाजऽयंतः। हुवेम। यथा। चित्। पूर्वे। जरितारः। आसुः। अनेद्याः। अनवद्याः। अरिष्टाः। धृतऽव्रतः। धनऽदाः। सोमऽवृद्धः। सः। हि। वामस्य। वसुनः। पुरुऽक्षुः। सं। जग्मिरे। पथ्याः। रायः। अस्मिन्। समुद्रे। न। सिंधवः। यादमानाः। ७ त्वं। शविष्ठ। नः। आ। भर। शूर। त्वा। वेः। ओजिष्ठं। ओजः। अभिऽभूते। उग्रं। विश्वा। द्युम्ना। वृष्ण्या। मानुषाणां। अस्मभ्यं। दाः। हरिऽवः। मादयध्यै।

प॰ च॰ ६
७४

यः। ते। मदः। पृतनाषाट्। अमृध्रः। इंद्र। तं। नः। आ। भर। शूशुऽवांसं। येन। तोकस्य।
तनयस्य। सातौ। मंसीमहि। जिगीवांसः। त्वाऽऊताः। आ। नः। भर। वृषणं। शुष्मं।
इंद्र। धनऽस्पृतं। शूशुऽवांसं। सुऽदक्षं। येन। वंसाम। पृतनासु। शत्रून्। तव। ऊति
ऽभिः। उत। जामीन्। अजामीन्। आ। ते। शुष्मः। वृषभः। एतु। पश्चात्। आ। उत्तरात्। अधरात्।
आ। पुरस्तात्। आ। विश्वतः। अभि। सं। एतु। अर्वाङ्। इंद्र। द्युम्नं। स्वःऽवत्। धेहि।
अस्मे इति। नृऽवत्। ते। इंद्र। नृऽतमाभिः। ऊती। वंसीमहि। वामं। श्रोमतेभिः।
ईक्षे। हि। वस्वः। उभयस्य। राजन्। धाः। रत्नं। महि। स्थूरं। बृहंतं। ०। जनं। वज्रि
न्। मदि। चित्। मन्यमानं। एभ्यः। नृऽभ्यः। रंधय। येषु। अस्मि। अध। हि। त्वा।
पृथिव्यां। शूरऽसातौ। हवामहे। तनयेषु। अप्ऽसु। वयं। ते। एभिः। पुरुऽहू

७४

गो॰

उत्ऽतरे।

त। सख्यैः। शत्रोःऽशत्रोः। इत्। स्याम। घ्नंतः। वृत्राणि। उभयानि। शूर। राया। म
देम। बृहता। त्वाऽऊताः॥ १३ ८ द्यौः। न। यः। इंद्र। अभि। भूम। अर्यः। तस्थौ। रयिः।
शवसा। पृत्ऽसु। जनान्। तं। नः। सहस्रऽभरं। उर्वराऽसां। दद्धि। सूनो इति। स
हसः। वृत्रऽतुरं। दिवः। न। तुभ्यं। अनु। इंद्र। सत्रा। असुर्यं। देवेभिः। धायि। विश्वं
। अहिं। यत्। वृत्रं। अपः। वव्रिऽवांसं। हन्। ऋजीषिन्। विष्णुना। सचानः॥ तूर्वन्।
ओजीयान्। कृतऽब्रह्मा। इंद्रः। वृद्धऽमहाः। राजा। अभवत्। मधुनः। सोम्यस्य।
विश्वासां। यत्। पुरां। दर्त्नुं। आवत्। शतैः। अपद्रन्। पणयः। इंद्र। अत्र। दशऽ
ओणये। कवये। अर्कऽसातौ। वधैः। शुष्णस्य। अशुषस्य। मायाः। पित्वः। न।
अरिरेचीत्। किं। चन। प्र। महः। द्रुहः। अप। विश्वऽआयु। धायि। वज्रस्य। यत्।

तवसः। तवीयान्। ४

प॰च॰६ पतने। पादि। शुष्णः। उरु। सः। सऽरथं। सारथये। कः। इंद्रः। कुत्साय। सूर्यस्य। सातौ॥

७५ प्र। श्येनः। न। मदिरं। अंशुं। अस्मै। शिरः। दासस्य। नमुचेः। मथायन्। प्र। आवत्। नमीं। साप्यं। ससंतं। पृणक्। राया। सं। इषा। सं। स्वस्ति॥ वि। पिप्रोः। अहिऽमायस्य। दृह्ळाः। पुरः। वज्रिन्। शवसा। न। दर्दरितिदर्दः। सुऽदामन्। तत्। रेक्णः। अप्रऽमृष्यं। ऋजिश्वने। दात्रं। दाशुषे। दाः। सः। वेतसुं। दशऽमायं। दशऽओणिं। तूतुजिं। इंद्रः। स्वभिष्टिऽसुम्नः। आ। तुग्रं। शश्वत्। इभं। द्योतनाय। मातुः। न। सीं। उप। सृज। इयध्यै। सः। ईं। स्पृधः। वनते। अप्रतिऽइतः। बिभ्रत्। वज्रं। वृत्रऽहनं। गभस्तौ। तिष्ठत्। हरी इति। अधि। अस्ताऽइव। गर्ते। वचःऽयुजा। वहतः। इंद्रं। ऋष्वं। सनेम। ते। अवसा। नव्यः। इंद्र। प्र। पूरवः। स्तवंते। एना। यज्ञैः। सप्त। यत्। पुरः। शर्म

मीः । न्नाः । शरदीः । दर्त् । हन् । दासीः । पुरुऽकुत्साय । शिक्षन् । त्वं । वृधः । इंद्र । पूर्व्यः । भूः ।
वरिवस्यन् । उशने । काव्याय । परा । नवऽवास्त्वं । अनुऽदेयं । महे । पित्रे । ददाथ । स्वं ।
। नपातं । ० । तव । ह । त्यत् । इंद्र । विश्वं । आजौ । सस्तः । धुनीचुमुरी इति । या । ह । सिस्व
प् । दीदयत् । इत् । तुभ्यं । सोमेभिः । सुन्वन् । दभीतिः । इध्मऽभृतिः । पक्थी । अर्कैः ॥ १० ॥ १३
इमाः । ऊं इति । त्वा । पुरुऽतमस्य । कारोः । हव्यं । वीर । हव्याः । हवं ते । धियः । रथेऽस्थां
। अजरं । नवीयः । रयिः । विऽभूतिः । ईयते । वचस्या । ० । यः । विदानः । गिर्वाहसं । गीःऽभिः
। यज्ञऽवृद्धं । यस्य । दिवं । अति । मह्ना । पृथिव्याः । पुरुऽमायस्य । रिरिचे । महिऽत्वं । सः ।
इत् । तमः । अवयुनं । ततन्वत् । सूर्येण । वयुनऽवत् । चकार । कदा । ते । मर्ताः । अमृ
तस्य । धाम । इयक्षंतः । न । मिनंति । स्वधाऽवः । यः । ता । चकार । सः । कुह । स्वित् । इंद्र ।

प॰ व॰ ६
७६

इं॒द्रः॑। कं। आ। जनं॑। च॒रति॒। कासु॑। वि॒क्षु। कः। ते॒। य॒ज्ञः। मन॑से। शं। वरा॑य। कः।
अ॒र्कः। इं॒द्र॒। क॒त॒मः। सः। होता॑। दू॒दा। हि॒। ते॒। वे॒वि॒ष॒तः। पु॒राऽजाः॑। प्र॒त्नासः॑। आ॒
सुः॑। पुरु॒ऽकृ॒त्। स॒ख्या॑यः। ये। म॒ध्य॒मासः॑। उ॒त। नूत॑नासः। उ॒त। अ॒व॒मस्य॑।
पु॒रु॒ऽहू॒त॒। बो॒धि॒॥ ११ तं। पृ॒च्छंतः॑। अव॑रासः। परा॑णि। प्र॒त्ना। ते॒। इं॒द्र॒। श्रु॒त्या।
अनु॑। ये॒मुः॒। अर्चा॑मसि। वी॒र॒। ब्र॒ह्म॒ऽवा॒हः॒। या॒त्। ए॒व। वि॒द्म। ता॒त्। त्वा॒। म॒हां॒तं॑।
अ॒भि। त्वा॒। पाजः॑। र॒क्षसः॑। वि। त॒स्थे॒। म॒हि। ज॒ज्ञा॒नं। अ॒भि। तत्। सु। ति॒ष्ठ॒। तव॑।
प्र॒त्नेन॑। यु॒ज्येन॑। सख्या॑। वज्रे॑ण। धृ॒ष्णो॒। अप॑। ता। नु॒दस्व॒॥ सः। तु। श्रु॒धि॒।
इं॒द्र॒। नूत॑नस्य। ब्र॒ह्म॒ण्य॒तः। वी॒र॒। का॒रु॒ऽधा॒यः॒। त्वं। हि। आ॒पिः। प्र॒ऽदि॒वि॒। पि॒तॄ॒णां।
शश्व॑त्। ब॒भूथ॑। सु॒ऽहवः॑। आऽइ॑ष्टौ। प्र। ऊ॒तये॑। वरु॑णं। मि॒त्रं। इं॒द्रं। म॒रुतः॑।

७६

उं २

कृधि । अवसे । नः । अद्य । प्र । पूषणं । विष्णुं । अग्निं । पुरंऽधिं । सवितारं । ओषधीः ।
पर्वतान् । च । इमे । उं इति । त्वा । पुरुऽतम । प्रयज्यो इति प्रऽयज्यो । जरितारः । अभि
। अर्चन्ति । अर्कैः । श्रुधि । हवं । आ । हुवतः । हुवानः । न । त्वाऽवान् । अन्यः । अमृत । त्वत् ।
अस्ति । नु । मे । आ । वाचं । उप । याहि । विद्वान् । विश्वेभिः । सूनो इति । सहसः । यजत्रैः ।
ये । अग्निऽजिह्वाः । ऋतऽसापः । आसुः । ये । मनुं । चक्रुः । उपरं । दसाय । सः । नः । बो
धि । पुरःऽएता । सुऽगेषु । उत । दुःऽगेषु । पथिऽकृत् । विदानः । ये । अश्रमासः । उ
रवः । वहिष्ठाः । तेभिः । नः । इंद्र । अभि । वक्षि । वाजं । १२ यः । एकः । इत् । हव्यः । च
र्षणीनां । इंद्रं । तं । गीःऽभिः । अभि । अर्चे । आभिः । यः । पत्यते । वृषभः । वृष्ण्यऽवा
न् । सत्यः । सत्वा । पुरुऽमायः । सहस्वान् । तं । उं इति । नः । पूर्वे । पितरः । नवऽग्वाः ।

१·च·६
७७

सप्त। विप्रासः। अभि। वाजयंतः। नक्षत्ऽदाभं। ततुरिं। पर्वतेऽस्थां। अद्रो
घऽवाचं। मतिऽभिः। शविष्ठं। तं। ईमहे। इंद्रं। अस्य। रायः। पुरुऽवीरस्य। नृऽ
वतः। पुरुऽक्षोः। यः। अस्कृधोयुः। अजरः। स्वःऽवान्। तं। आ। भर। हरिऽवः। मा
दयध्यै। तत्। नः। वि। वोचः। यदि। ते। पुरा। चित्। जरितारः। आनशुः। सुम्नं। इं
द्र। कः। ते। भागः। किं। वयः। दुध्र। खिद्वः। पुरुऽहूत। पुरुवसो इति पुरुऽवसो
। असुरऽघ्नः। तं। पृच्छंती। वज्रऽहस्तं। रथेऽस्थां। इंद्रं। वेपी। वक्वरी। यस्य।
नु। गीः। तुविऽग्राभं। तुविऽकूर्मिं। रभःऽदां। गातुं। इषे। नक्षते। तुम्रं। अच्छ।
। १३ अया। ह। त्यं। मायया। ववृधानं। मनःऽजुवा। स्वऽतवः। पर्वतेन। अच्युता
। चित्। वीळिता। सुऽओजः। रुजः। वि। दृळ्हा। धृषता। विऽरप्शिन्। त्वं। वः।

७७

धियां। नव्यस्याः। आ। विष्टं। प्रत्नं। प्रत्नऽवत्। परिऽतंसयध्यै। सः। नः। वक्षत्। अनिऽ
मानः। सुऽवह्मा। इंद्रः। विश्वानि। अति। दुःऽगहानि। आ। जनाय। दुःऽद्रुहणे। पार्थि
वानि। दिव्यानि। दीपयः। अंतरिक्षा। तप। वृषन्। विश्वतः। शोचिषा। तान्। ब्रह्मऽद्वि
षे। शोचय। क्षां। अपः। च। भुवः। जनस्य। दिव्यस्य। राजा। पार्थिवस्य। जगतः। त्वेष
ऽसंदृक्। धिष्व। वज्रं। दक्षिणे। इंद्र। हस्ते। विश्वाः। अजुर्य। दयसे। वि। मायाः। आ। सं
ऽयतं। इंद्र। नः। स्वस्तिं। शत्रुऽतूर्याय। बृहतीं। अमृध्रां। यया। दासानि। आर्याणि
। वृत्रा। करः। वज्रिन्। सुऽतुका। नाहुषाणि। सः। नः। नियुत्ऽभिः। पुरुऽहूत।
वेधः। विश्वऽवाराभिः। आ। गहि। प्रयज्यो इति प्रऽयज्यो। न। याः। अदेवः। वरते।

न। देवः। आ। आभिः। याहि। तूयं। आ। मद्र्यद्रिक्। १४ सुते। इत्। त्वं। निऽमि

६२

श्लः। इंद्र। सोमे। स्तोमे। ब्रह्मणि। शस्यमाने। उक्थे। यत्। वा। युक्ताभ्यां। मघऽवन्
। हरिऽभ्यां। बिभ्रत्। वज्रं। बाह्वोः। इंद्र। यासि। यत्। वा। दिवि। पार्ये। सुस्विं। इंद्र।
वृत्रऽहत्ये। अवसि। शूरऽसातौ। यत्। वा। दक्षस्य। बिभ्युषः। अबिभ्यत्। अरंधयः।
शर्धतः। इंद्र। दस्यून्। पाता। सुतं। इंद्रः। अस्तु। सोमं। प्रऽनेनीः। उग्रः। जरितारं
। ऊती। कर्ता। वीराय। सुस्वये। ऊं इति। लोकं। दाता। वसु। स्तुवते। कीरये। चित्।
गंता। द्वयंति। सवना। हरिऽभ्यां। बभ्रिः। वज्रं। पपिः। सोमं। ददिः। गाः। कर्ता। वी
रं। नर्यं। सर्वऽवीरं। श्रोता। हवं। गृणतः। स्तोमऽवाहाः। अस्मै। वयं। यत्। ववा
न। तत्। विविष्मः। इंद्राय। यः। नः। प्रऽदिवः। अपः। करिति कः। सुते। सोमे। स्तुम
सि। शंसत्। उक्था। इंद्राय। ब्रह्म। वर्धनं। यथा। असत्। १५ ब्रह्माणि। हि। च

कृषे। वर्धनानि। तावत्। ते। इंद्र। मतिऽभिः। विविष्मः। सुते। सोमे। सुतऽपाः। शंऽ
तमानि। रांड्या। क्रियास्म। वक्षणानि। यज्ञैः॥०॥ पुरोळाशं। रराणः। पिब। तु। सो
मं। गोऽऋजीकं। इंद्र॥०॥ उरुं। कृधि। त्वाऽयतः। ऊं इति। लोकं। सः। मंदस्व। हि। अनु
। जोषं। उग्र। प्र। त्वा। यज्ञासः। इमे। अश्नुवंतु। प्र। इमे। हवासः। पुरुऽहूतं। अस्मे इ
ति। आ। त्वा। इयं। धीः। अवसे। इंद्र। यम्याः। तं। वः। सखायः। सं। यथा। सुतेषु॥०॥
कुवित्। तस्मै। असति। नः। भराय। न। सुस्विं। इंद्रः। अवसे। मधाति। एव। इत्। इं
द्रः। सुते। अस्तावि। सोमे। भरतऽवाजेषु। क्षयत्। इत्। मघोनः। असत्। यथा। ज
रित्रे। उत। सूरिः। इंद्रः। रायः। विश्वऽवारस्य। दाता॥१६॥ वृषा। मदः। इंद्रे। श्लोकः। उ
क्था। सचा। सोमेषु। सुतऽपाः। ऋजीषी। अर्चत्र्यः। मघऽवा। नृऽभ्यः। उक्थैः। द्युक्षः॥

अनु०४६

प॰च॰६
७९

राजा।गिरां।अक्षितऽऊतिः।ततुरिः।वीरः।नर्यः।विऽचेताः।श्रोता।हवं।गृणतः।
उर्विऽऊतिः।वसुः।शंसः।नरां।कारुऽधायाः।वाजी।स्तुतः।विदथे।दाति।वा
जं।अक्षः।न।चक्र्योः।शूर।बृहन्।प्र।ते।मह्ना।रिरिचे।रोदस्योः।वृक्षस्य।नु।ते।
पुरुऽहूत।वयाः।वि।ऊतयः।रुरुहुः।इंद्र।पूर्वीः।शचीऽवतः।ते।पुरुऽशाक।शा
काः।गवांऽइव।स्रुतयः।संऽचरणीः।वत्सानां।न।तंतयः।ते।इंद्र।दामन्ऽवं
तः।अदामानः।सुऽदामन्।अन्यत्।अद्य।कर्वरं।अन्यत्।ऊं इति।श्वः।अस
त्।च।सत्।मुहुः।आऽचक्रिः।इंद्रः।मित्रः।नः।अत्र।वरुणः।च।पूषा।अर्यः।व
शस्य।परिऽएता।अस्ति। १७ वि।त्वत्।आपः।न।पर्वतस्य।पृष्ठात्।उक्थेभिः।
इंद्र।अनयंत।यज्ञैः।तं।त्वा।आभिः।सुस्तुतिऽभिः।वाजयंतः।आजिं।न।जग्मुः।

७९

गिर्वाहः। अश्वाः। न। अयं। जरंति। शरदः। न। मासाः। न। द्यावः। इंद्रं। अवऽकर्शयं
ति। इंद्रस्य। चित्। वर्धतां। अस्य। तनूः। स्तोमेभिः। उक्थैः। च। शस्यमाना। न।
वीळवे। नमते। न। स्थिराय। न। शर्धते। दस्युऽजूताय। स्तवान्। अज्राः। इंद्रस्य
। गिरयः। चित्। ऋष्वाः। गंभीरे। चित्। भवति। गाधं। अस्मै। गंभीरेण। नः। उरु
णा। अमत्रिन्। प्र। दृषः। यंधि। सुतऽपावन्। वाजान्। स्थाः। ऊं इति। सु। ऊर्ध्वः। ऊती
। अरिषण्यन्। अक्तोः। विऽउष्टौ। परिऽतक्म्यायां। सचस्व। नार्यं। अवसे। अभी
के। इतः। वा। तं। इंद्र। पाहि। रिषः। अमा। च। एनं। अरण्ये। पाहि। रिषः॥ १० १८ या। ते।
ऊतिः। अवमा। या। परमा। या। मध्यमा। इंद्र। शुष्मिन्। अस्ति। ताभिः। ऊं इति।
सु। वृत्रऽहत्ये। अवीः। नः। एभिः। च। वाजैः। महान्। नः। उग्र। आभिः। स्पृधः।

प॰ च॰ ६
८०

मिथती:। अरिषण्यन्। अमित्रस्य। व्यथय। मन्युं। इंद्र। आभिः। विश्वाः। अभि ऽयुजः। विषूचीः। आर्याय। विशः। अव। तारीः। दासीः। इंद्र। जामयः। उत। ये। अजामयः। अर्वाचीनासः। वनुषः। युयुज्रे। त्वं। एषां। विथुरा। शवांसि। जहि। वृष्ण्यानि। कृणुहि। पराचः। शूरः। वा। शूरं। वनते। शरीरैः। तनूऽरुचा। तरुषि। यत्। कृण्वैते इति। तोके। वा। गोषु। तनये। यत्। अप्ऽसु। वि। क्रंदसी इति। उर्वरासु। ब्रुवैते इति। नहि। त्वा। शूरः। न। तुरः। न। धृष्णुः। न। त्वा। योधः। मन्यमानः। युयोध। इंद्र। नकिः। त्वा। प्रति। अस्ति। एषां। विश्वा। जातानि। अभि। अस्मि। तानि। १९ सः। पत्यते। उभयोः। नृम्णं। अयोः। यदि। वेधसः। संऽइथे। हवंते। वृत्रे। वा। महः। नृऽवति। क्षये। वा। व्यचस्वंता। यदि। वितंतसैते इति।

८०

अध। स्म। ते। चर्षणयः। यत्। एजान्। इंद्र। त्राता। उत। भव। वरूता। अस्माकासः।
ये। नृऽतमासः। अर्यः। इंद्र। सूरयः। दधिरे। पुरः। नः। अनु। ते। दायि। महे। इं
द्रियाय। सत्रा। ते। विश्वं। अनु। वृत्रऽहत्ये। अनु। क्षत्रं। अनु। सहः। यजत्र। इंद्र
। देवेभिः। अनु। ते। नृऽसह्ये। एव। नः। स्पृधः। सं। अज। समत्ऽसु। इंद्र। ररंधि।
मिथतीः। अदेवीः।०। भरत्ऽवाजाः। उत। ते। इंद्र। नूनं। २० श्रुधि। नः। इंद्र। ह्व
यामसि। त्वा। महः। वाजस्य। सातौ। व वृषाणाः। सं। यत्। विशः। अयंत। शूरऽ
सातौ। उग्रं। नः। अवः। पार्ये। अहन्। दाः। त्वां। वाजी। हवते। वाजिनेयः। महः।
वाजस्य। गध्यस्य। सातौ। त्वां। वृत्रेषु। इंद्र। सत्ऽपतिं। तरुत्रं। त्वां। चष्टे। मुष्टिऽ
हा। गोषु। युध्यन्। त्वं। कविं। चोदयः। अर्कऽसातौ। त्वं। कुत्साय। शुष्णं। दाशुषे।

प॰ व॰ ६

८१

वर्कं । त्वं । शिरः । अमर्मणः । परा । अहन् । अतिथिऽग्वाय । शंस्यं । कुरिष्यन् । त्वं ।
रथं । प्र । भरः । योधं । ऋष्वं । आवः । युध्यंतं । वृषभं । दशऽद्युं । त्वं । तुग्रं । वेतसवे । स
चा । अहन् । त्वं । तुजिं । गृणंतं । इंद्र । तूतोरितितूतोः । त्वं । तत् । उक्थं । इंद्र । बर्हणा ।
कुरितिकः । प्र । यत् । शता । सहस्रा । शूर । दर्षि । अव । गिरेः । दासं । शंबरं । हन् । प्र । आ
वः । दिवःऽदासं । चित्राभिः । ऊती । २१ त्वं । श्रद्धाभिः । मंदसानः । सोमैः । दभीतये ।
चुमुरिं । इंद्र । सिस्वप् । त्वं । रजिं । पिठीनसे । दशस्यन् । षष्टिं । सहस्रा । शच्या । सचा ।
अहन् । अहं । चन । तत् । सूरिऽभिः । आनश्यां । तव । ज्यायः । इंद्र । सुम्नं । ओजः । त्वया ।
यत् । स्तवंते । सधऽवीर । वीराः । त्रिऽवरूथेन । नहुषा । शविष्ठ । वयं । ते । अस्यां । इंद्र ।
द्युम्नऽहूतौ । सखायः । स्याम । महिन । प्रेष्ठाः । प्रातर्दनिः । क्षत्रऽश्रीः । अस्तु । श्रेष्ठः ।

८१

घ्ने। वृत्राणां। सनये। धनानां। २८ किं। अस्य। मदे। किं। ऊं इति। अस्य। पीतौ। इंद्रः।
किं। अस्य। सख्ये। चकार। रणाः। वा। ये। निऽसदि। किं। ते। अस्य। पुरा। विविद्रे।
किं। ऊं इति। नूतनासः। सत्। अस्य।०। नहि। नु। ते। महिमनः। सुमस्य। न। मघ
ऽवन्। मघवत्ऽत्वस्य। विद्म। न। राधसःऽराधसः। नूतनस्य। इंद्र। नकिः। द
दृश्ने। इंद्रियं। ते। एतत्। त्यत्। ते। इंद्रियं। अचेति। येन। अवधीः। वरऽशिखस्य।
शेषः। वज्रस्य। यत्। ते। निऽहतस्य। शुष्मात्। स्वनात्। चित्। इंद्र। परमः। ददा
र। वधीत्। इंद्रः। वरऽशिखस्य। शेषः। अभिऽआवर्तिने। चायमानाय। शिक्ष
न्। वृचीवतः। यत्। हरिऽयूपीयायां। हन्। पूर्वे। अर्धे। भियसा। अपरः। दर्त्। २३
त्रिंशत्ऽशतं। वर्मिणः। इंद्र। साकं। यव्याऽवत्यां। पुरुऽहूत। श्रवस्या। वृचीवं

प॰च॰६
८२

तः। उरवे। पत्यमानाः। पात्रा। भिंदानाः। निऽअर्थानि। आयन्। यस्य। गावौ। अ
रुषा। सुयवस्यू इति सुऽयवस्यू। अंतः। ऊं इति। सु। चरतः। रेरिहाणा। सः। संऽज
याय। तुर्वशं। परा। अदात्। वृचीवतः। दैववाताय। शिक्षन्। द्वयान्। अग्ने।
रथिनः। विंशतिं। गाः। वधूऽमतः। मघऽवा। मह्यं। संऽराट्। अभिऽआवर्ती।
चायमानः। ददाति। दुःऽनशा। इयं। दक्षिणा। पार्थवानां। २७ आ। गावः। अ
ग्मन्। उत। भद्रं। अक्रन्। सीदंतु। गोऽस्थे। रणयंतु। अस्मे इति। प्रजाऽवतीः। पु
रुऽरूपाः। इह। स्युः। इंद्राय। पूर्वीः। उषसः। दुहानाः। इंद्रः। यज्वने। पृणते। च। शिक्ष
ति। उप। इत्। ददाति। न। स्वं। मुषायति। भूयःऽभूयः। रयिं। इत्। अस्य। वर्धयन्। अ
भिन्ने। खिल्ये। नि। दधाति। देवऽयुं। न। ताः। नशंति। न। दभाति। तस्करः। न। आ

८२

सां।आ।मित्रः।व्यथिः।आ।दधर्षति।देवान्।च।याभिः।यजते।ददाति।च।ज्योक्
।इत्।ताभिः।सचते।गोऽपतिः।सह।न।ताः।अर्वा।रेणुऽककाटः।अश्नुते।न।
संस्कृतऽत्रं।उप।यंति।ताः।अभि।उरुऽगायं।अभयं।तस्य।ताः।अनु।गावः।म
र्तस्य।वि।चरंति।यज्वनः।गावः।भगः।गावः।इंद्रः।मे।अच्छान्।गावः।सोमस्य।प्र
थमस्य।भक्षः।इमाः।याः।गावः।०।इच्छामि।इत्।हृदा।मनसा।चित्।इंद्रं।यूयं।गा
वः।मेदयथ।कृशं।चित्।अश्रीरं।चित्।कृणुथ।सुऽप्रतीकं।भद्रं।गृहं।कृणुथ।
भद्रऽवाचः।बृहत्।वः।वयः।उच्यते।सभासु।प्रजाऽवतीः।सुऽयवसे।रिशंतीः
।शुद्धाः।अपः।सुऽप्रपाने।पिबंतीः।मा।वः।०।परि।वः।हेतिः।रुद्रस्य।वृज्याः।
उप।इदं।उपऽपर्चनं।आसु।गोषु।उप।पृच्यतां।उप।ऋषभस्य।रेतसि।उप।

प॰ चे॰ ६
८३

इंद्र। तव। वीर्यं। २५८ ॥ इति चतुर्थाष्टके षष्ठोध्यायः॥ ॥ओम्॥ ॥इंद्रं। वः।
नरः। सख्याय। सेपुः। महः। यंतः। सुऽमतये। चकानाः। महः। हि। दाता। वज्रऽ
हस्तः। अस्ति। महां। ऊं इति। रण्वं। अवसे। यजध्वं। आ। यस्मिन्। हस्ते। नर्याः।
मिमिक्षुः। आ। रथे। हिरण्यये। रथेऽस्थाः। आ। रश्मयः। गभस्त्योः। स्थूरयोः। आ
। अध्वन्। अश्वासः। वृषणः। युजानाः। श्रिये। ते। पादा। दुवः। आ। मिमिक्षुः। धृ
ष्णुः। वज्री। शवसा। दक्षिणऽवान्। वसानः। अत्कं। सुरभिं। दृशे। कं। स्वः। न। नृतो
इति। इषिरः। बभूथ। सः। सोमः। आमिश्लऽतमः। सुतः। भूत्। यस्मिन्। पक्तिः।
पच्यते। संति। धानाः। इंद्रं। नरः। स्तुवंतः। ब्रह्मऽकाराः। उक्था। शंसंतः। देववा
तऽतमाः। न। ते। अंतः। शवसः। धायि। अस्य। वि। तु। बाबधे। रोदसी इति। महिऽ

त्वा। आ। त्ता। सूरिः। पृणति। तूतुजानः। पूथाऽइव। अपऽसु। संऽईजमानः। ऊती
। एव। इत्। इंद्रः। सुऽहवः। ऋष्वः। अस्तु। ऊती। अनूती। हिरिऽशिप्रः। सत्वा। एव।
हि। जातः। असमातिऽओजाः। पुरु। च। वृत्रा। हनति। नि। दस्यून्। १ भूयः। इत्। व
वृधे। वीर्याय। एकः। अजुर्यः। दयते। वसूनि। प्र। रिरिचे। दिवः। इंद्रः। पृथिव्याः। अ
र्धं। इत्। अस्य। प्रति। रोदसी इति। उभे इति। अधे। मन्ये। बृहत्। असुर्यं। अस्य। या
नि। दाधार। नकिः। आ। मिनाति। दिवेऽदिवे। सूर्यः। दर्शतः। भूत्। वि। सद्मानि। उर्वि
या। सुऽक्रतुः। [illegible] धात्। अद्य। चित्। नु। चित्। तत्। अपः। नदीनां। यत्। आभ्यः।
अरदः। गातुं। इंद्र। नि। पर्वताः। अद्मऽसदः। न। सेदुः। त्वया। दृळ्हानि। सुक्रतो इति सुऽ
क्रतो। रजांसि। सत्यं। इत्। तत्। न। त्वाऽवान्। अन्यः। अस्ति। इंद्र। देवः। न। मर्त्यः।

५.व.७ ज्यायान्।०। अव। असृजः। अपः। अच्छ। समुद्रं। त्वं। अपः। वि। दुरः। विषूचीः।
८४ इंद्र। दृळ्हं। अरुजः। पर्वतस्य। राजा। अभवः। जगतः। चर्षणीनां। साकं। सू
र्यं। जनयन्। द्यां। उषसं। ॥ २ ॥ अभूः। एकः। रयिऽपते। रयीणां। आ। हस्तयोः।
अधिथाः। इंद्र। कृष्टीः। वि। तोके। अप्ऽसु। तनये। च। सूरे। अवोचंत। चर्षणयः।
विऽवाचः। त्वत्। भिया। इंद्र। पार्थिवानि। विश्वा। अच्युता। चित्। च्यवयंते। रजां
सि। द्यावाक्षामा। पर्वतासः। वनानि। विश्वं। दृळ्हं। भयते। अज्मन्। आ। ते। त्वं।
कुत्सेन। अभि। शुष्णं। इंद्र। अशुषं। युध्य। कुयवं। गोऽइष्टौ। दश। प्रऽपित्वे। अ
ध। सूर्यस्य। मुषायः। चक्रं। अविवेः। रपांसि। त्वं। शतानि। अव। शंबरस्य। पुरः। ८५
जघंथ। अप्रतीनि। दस्योः। अशिक्षः। यत्र। शच्या। शचीऽवः। दिवःऽदासाय। सुन्व

ते। सुतऽअर्के। भरतऽवाजाय। गृणते। वसूनि। सः। सत्यऽसत्वन्। महते। रणाय। रथं
। आ। तिष्ठ। तुविऽनृम्ण। भीमं। याहि। प्रऽपथिन्। अवसा। उप। मद्रिक्। प्र। च। श्रु
त। श्रवय। चर्षणिऽभ्यः। ३ अपूर्व्या। पुरुऽतमानि। अस्मै। महे। वीराय। तव
से। तुराय। विऽरप्शिने। वज्रिणे। शंऽतमानि। वचांसि। आसा। स्थविराय। तक्षं
। सः। मातरा। सूर्येण। कवीनां। अवासयत्। रुजत्। अद्रिं। गृणानः। सुऽआधी
भिः। ऋक्वऽभिः। वावशानः। उत्। उस्रियाणां। असृजत्। निऽदानं। सः। वह्निऽभिः।
ऋक्वऽभिः। गोषु। शश्वत्। मितज्ञुऽभिः। पुरुऽकृत्वा। जिगाय। पुरः। पुरःऽहा।
सखिऽभिः। सखिऽयन्। दृळ्हाः। रुरोज। कविऽभिः। कविः। सन्। सः। नीव्याभिः।
जरितारं। अच्छ। महः। वाजेभिः। महत्ऽभिः। च। शुष्मैः। पुरुऽवीराभिः। वृषभ।

प॰ व॰ ७ क्षिती नां। आ। गिर्वणः। सुवि ताय। प्र। याहि। सां सर्गेण। शवसा। तक्तः। अस्यैः। अ
८५ पः। इंद्रः। दक्षिणतः। तुराषाट्। इत्था। सृजानाः। अनपऽवृत्। अर्थे। दिवेऽदिवे।
विविषुः। अप्रऽमृष्यं। ४ यः। ओजिष्ठः। इंद्र। तं। सुः। नः। दाः। मदः। वृषन्। सुऽ
अभिष्टिः। दास्वान्। सौवश्व्यं। यः। वनवत्। स्वःऽअश्वः। वृत्रा। समत्ऽसु। सस हं
तु। अमित्रान्। त्वां। हि। इंद्र। अवसे। विऽवाचः। हवंते। चर्षणयः। शूरऽसातौ। त्वं
। विप्रेभिः। वि। पणीन्। अशायः। त्वाऽऊतः। इत्। सनिता। वाजं। अर्वा। त्वं। तान्।
इंद्र। उभयान्। अमित्रान्। दासा। वृत्राणि। आर्या। च। शूर। वधीः। वनाऽइव। सुऽ
धितेभिः। अत्कैः। आ। पृत्ऽसु। दर्षि। नृणां। नृऽतम। सः। त्वं। नः। इंद्र। अकवाभिः।
ऊती। सखा। विश्वऽआयुः। अविता। वृधे। भूः। स्वःऽसातौ। यत्। ह्वयामसि। त्वा॥ ८५

युध्येतः। नेमऽधिता। पृत्ऽसु। शूर। नूनं। नः। इंद्र। अपराये। च। स्याः। भव। मृळीकः
। उत। नः। अभिष्टौ। इत्था। गृणंतः। महिनस्य। शर्मन्। दिवि। स्याम। पार्ये। गोसऽतमाः ॥ ५
॥ ५ सं। च। त्वेइति। जग्मुः। गिरः। इंद्र। पूर्वीः। वि। च। त्वत्। यंति। विऽभ्वः। मनीषाः। पुरा
। नूनं। च। स्तुतयः। ऋषीणां। पस्पृध्रे। इंद्रे। अधि। उक्थऽअर्काः। पुरुऽहूतः। यः। पुरु
ऽगूर्तः। ऋभ्वा। एकः। पुरुऽप्रशस्तः। अस्ति। यज्ञैः। रथः। न। महे। श्रवसे। युजानः।
अस्माभिः। इंद्रः। अनुऽमाद्यः। भूत्। न। यं। हिंसंति। धीतयः। न। वाणीः। इंद्रं। नक्षं
ति। इत्। अभि। वर्धयंतीः। यदि। स्तोतारः। शतं। यत्। सहस्रं। गृणंति। गिर्वणसं।
शं। तत्। अस्मै। अस्मै। एतत्। दिवि। अर्चाऽइव। मासा। मिमिक्षः। इंद्रे। नि। अया
मि। सोमः। जनः। न। धन्वन्। अभि। सं। यत्। आपः। सत्रा। ववृधुः। हवनानि। यज्ञैः।

अस्मै। एतत्। महि। आंगूषं। अस्मै। इंद्राय। स्तोत्रं। मतिऽभिः। अवाचि। असत्। य
था। महति। वृत्रऽतूर्ये। इंद्रः। विश्वऽआयुः। अविता। वृधः। च। ८ कदा। भुवन्।
रथऽक्षयाणि। ब्रह्म। कदा। स्तोत्रे। सहस्रऽपोष्यं। दाः। कदा। स्तोमं। वासयः। अस्य।
राया। कदा। धियः। करसि। वाजऽरत्नाः। कर्हि। स्वित्। तत्। इंद्र। यत्। नृऽभिः। नॄ
न्। वीरैः। वीरान्। नीळयासे। जय। आजीन्। त्रिऽधातु। गाः। अधि। जयासि। गो
षु। इंद्र। द्युम्नं। स्वःऽवत्। धेहि। अस्मे इति। ॰। जरित्रे। विश्वऽप्सु। ब्रह्म। कृणवः।
शविष्ठ। कदा। धियः। न। निऽयुतः। युवासे। कदा। गोऽमघा। हवनानि। गच्छाः।
सः। गोऽमघाः। जरित्रे। अश्वऽचंद्राः। वाजऽश्रवसः। अधि। धेहि। पृक्षः। पीपि
हि। इषः। सुऽदुघां। इंद्र। धेनुं। भरतऽवाजेषु। सुऽरुचः। रुरुच्याः। तं। आ। नूनं। वृ

जनैं। अन्यथा। चित्। भूरः। यत्। त्वाऽक्रा। वि। दुरः। गृणीषे। मा। निः। अरं। शुक्रऽ
दुघस्य। धेनोः। आंगिरसान्। ब्रह्मणा। विप्र। जिन्व। ७ ५ सत्रा। मदासः। तव। विश्व
ऽजन्याः। सत्रा। रायः। अध। ये। पार्थिवासः। सत्रा। वाजानां। अभवः। विऽभक्ता
। यत्। देवेषु। धारयथाः। असुर्यं। अनु। प्र। येजे। जनः। ओजः। अस्य। सत्रा। दधिरे।
अनु। वीर्याय। स्यूमऽगृभे। दुधये। अर्वते। च। क्रतुं। वृंजंति। अपि। वृत्रऽहत्ये। तं। स
ध्रीचीः। ऊतयः। वृष्ण्यानि। पौंस्यानि। नियुतः। सश्चुः। इंद्रं। समुद्रं। न। सिंधवः। उरुऽ
ऽशुष्माः। उरुऽव्यचसं। गिरः। आ। विशंति। सः। रायः। खां। उप। सृज। गृणानः। पु
रुऽचंद्रस्य। त्वं। इंद्र। वस्वः। पतिः। बभूथ। असमः। जनानां। एकः। विश्वस्य। भुवन
स्य। राजा। सः। तु। श्रुधि। श्रुत्या। यः। दुवःऽयुः। द्यौः। न। भूम। अभि। रायः। अर्यः। अ

प॰च॰७
८७

सः। यथा। नः। शवसा। चकानः। युगेऽयुगे। वयसा। चेकितानः। ५ अर्वाकू। रथं। विश्वऽवारं। ते। उग्र। इंद्र। युक्तासः। हरयः। वहंतु। कीरिः। चित्। हि। त्वा। हवते। स्वःऽवान्। ऋधी। मदि। सधऽमादः। ते। अद्य। प्रोदृति। द्रोणे। हरयः। कर्म। अग्मन्। पुना। नासः। ऋज्यंतः। अभूवन्। इंद्रः। नः। अस्य। पूर्व्यः। पपीयात्। द्युक्षः। मदस्य। सोम्यस्य। राजा। आऽसस्त्राणा सः। शावसानं। अच्छ। इंद्रं। सुऽचक्रे। रथ्यासः। अश्वाः। अभि। श्रवः। ऋज्यंतः। वहेयुः। नु। चित्। नु। वायोः। अमृतं। वि। दस्येत्। वरिष्ठः। अस्य। दक्षिणां। इयर्ति। इंद्रः। मघोनां। तुविकूर्मिऽतमः। यया। वज्रिऽवः। परिऽयासि। अंहः। मघा। च। धृष्णो इति। दयसे। वि। सूरीन्। इंद्रः। वाजस्य। स्थविरस्य। दाता। इंद्रः। गीःऽभिः। वर्धतां। वृद्धऽमहाः। इंद्रः। वृत्रं। हनिष्ठः। अस्तु। सत्वा। आ। ता। सू

८७

रिः। पृणन्ति। न्। तुजानः। ९५ अपात्। इतः। उत्। ऊं इति। नः। चित्रऽतमः। महीं। भ
षीत्। द्युऽमती। इंद्रऽऊतिं। पन्यसीं। धीतिं। दैव्यस्य। यामन्। जनस्य। रातिं। वन
ते। सुऽदानुः। दूरात्। चित्। आ। वसतः। अस्य। कर्णा। घोषात्। इंद्रस्य। तन्यति।
ब्रुवाणः। आ। हूयं। एनं। देवऽऊतिः। ववृत्यात्। मद्र्यक्। इंद्रं। इयं। ऋच्यमाना॥
तं। वः। धिया। परमया। पुराऽजां। अजरं। इंद्रं। अभि। अनूषि। अर्कैः। ब्रह्म। च।
गिरः। दधिरे। सं। अस्मिन्। महान्। च। स्तोमः। अधि। वर्धत्। इंद्रे। वर्धात्। यं। य
ज्ञः। उत। सोमः। इंद्रं। वर्धात्। ब्रह्म। गिरः। उक्था। च। मन्म। वर्ध। अहा। एनं। उष
सः। यामन्। अक्तोः। वर्धान्। मासाः। शरदः। द्यावः। इंद्रं। एव। जज्ञानं। सहसे।
असामि। वावृधानं। राधसे। च। श्रुताय। महां। उग्रं। अवसे। विप्र। नूनं। आ। विवा

१.३.७ सेम। वृत्रऽतूर्येषु। १० मंद्रस्य। कवेः। दिव्यस्य। वह्नेः। विप्रऽमन्मनः। वचन
८८ स्य। मध्वः। अपाः। नः। तस्य। सचनस्य। देव। इषः। युवस्व। गृणते। गोऽअग्राः
। अयं। उशना। नः। परि। अद्रिं। उस्राः। ऋतधीतिऽभिः। ऋतऽयुक्। युजानः।
रुजत्। अरुग्णं। वि। वलस्य। सानुं। पणीन्। वचःऽभिः। अभि। योधत्। इंद्रः।
अयं। द्योतयत्। अद्युतः। वि। अक्तून्। दोषा। वस्तोः। शरदः। इंदुः। इंद्र। इ
मं। केतुं। अदधुः। नु। चित्। अह्नां। शुचिऽजन्मनः। उषसः। चकार। अयं।
रोचयत्। अरुचः। रुचानः। अयं। वासयत्। वि। ऋतेन। पूर्वीः। अयं। ईयते।
ऋतयुक्ऽभिः। अश्वैः। स्वःऽविदा। नाभिना। चर्षणिऽप्राः। नु। गृणानः। गृ ८८
णते। प्रत्न। राजन्। इषः। पिन्व। वसुऽदेयाय। पूर्वीः। अपः। ओषधीः। अविषा।

वनोनि। गाः। अर्वतः। नृन्। ऋचसे। रिरीहि। ११ इंद्र। पिब। तुभ्यं। सुतः। म
दाय। अव। स्य। हरी इति। वि। मुच। सखाया। उत। प्र। गाय। गणे। आ। नि ऽ
सद्य। अथ। यज्ञाय। गृणते। वयः। धाः। अस्य। पिब। यस्य। जज्ञानः। इंद्र। म
दाय। क्रत्वे। अपिबः। वि ऽ रप्शिन्। तं। ऊं इति। ते। गावः। नरः। आपः। अद्रिः। इंदुं।
सं। अह्यन्। पीतये। सं। अस्मै। सं ऽ इद्धे। अग्नौ। सुते। इंद्र। सोमे। आ। त्वा। वहं
तु। हरयः। वह्निष्ठाः। त्वा ऽ यता। मनसा। जोहवीमि। इंद्र। आ। याहि। सु ऽ विता
ये। मुहे। नः। आ। याहि। शश्वत्। उशन्ता। ययाथ। इंद्र। महा। मनसा। सोम
ऽपेयं। उप। ब्रह्माणि। शृणवः। इमा। नः। अथ। ते। यज्ञः। तन्वे। वयः। धात्। यत्।
इंद्र। दिवि। पार्ये। यत्। ऋधक्। यत्। वा। स्वे। सदने। यत्र। वा। असि। अतः। नः।

प॰ च॰ ८
८१

यज्ञं। अवसे। नियुत्वान्। सऽजोषाः। पाहि। गिर्वणः। मरुत्ऽभिः। १२५ अहेळमानः।
उप। याहि। यज्ञं। तुभ्यं। पवंते। इंदवः। सुतासः। गावः। न। वज्रिन्। स्वं। ओकः। अच्छ
।इंद्र। आ। गहि। प्रथमः। यज्ञियानां। या। ते। काकुत्। सुऽकृता। या। वरिष्ठा। य
या। शश्वत्। पिबसि। मध्वः। ऊर्मिं। तया। पाहि। प्र। ते। अध्वर्युः। अस्थात्। सं। ते। वज्रः।
वर्ततां। इंद्र। गव्युः। एषः। द्रप्सः। वृषभः। विश्वऽरूपः। इंद्राय। वृष्णे। सं। अकारि।
सोमः। एतं। पिब। हरिऽवः। स्थातः। उग्र। यस्य। ईशिषे। प्रऽदिवि। यः। ते। अ
न्नं। सुतः। सोमः। असुतात्। इंद्र। वस्यान्। अयं। श्रेयान्। चिकितुषे। रणाय।
एतं। तितिर्वः। उप। याहि। यज्ञं। तेन। विश्वाः। तविषीः। आ। पृणस्व। हूयामसि।
त्वा। आ। इंद्र। याहि। अर्वाङ्। अरं। ते। सोमः। तन्वे। भवाति। शतक्रतो इति शत

८१

तेऽक्रतो। मा। दयस्व। सुतेषु। आ। अस्मान्। अव। पृतनासु॥ विक्षु। १३ प्रति। अस्मै ।पिपीषते। विश्वानि। विदुषे। भर। अरंऽगमाय। जग्मये। अपश्चात्ऽदघ्वने। न रे। आ। इंद्र। एनं। प्रतिऽएतन। सोमेभिः। सोमऽपातमं। अमत्रेभिः। ऋजीषिणं। इंद्रं। सुतेभिः। इंदुऽभिः। यदि। सुतेभिः। इंदुऽभिः। सोमेभिः। प्रतिऽभूषथ। वेद। विश्व स्य। मेधिरः। धृषत्। तंऽतं। इत्। आ। ईषते। अस्मैऽअस्मै। इत्। अंधसः। अध्वर्यो। इ ति। प्र। भर। सुतं। कुवित्। समस्य। जेन्यस्य। शर्धतः। अभिऽशस्तेः। अवऽस्परत्। १४ यस्य। त्यत्। शंबरं। मदे। दिवःऽदासाय। रंधयः। अयं। सः। सोमः। इंद्र। ते। सु तः। पिब। यस्य। तीव्रऽसुतं। मदं। मध्ये। अंतं। च। रक्षसे। ०। यस्य। गाः। अंतः। अश्म नः। मदे। दृह्ळाः। अवऽअसृजः। ०। यस्य। मंदानः। अंधसः। माघोनं। दधिषे। शवः।

प। १

१.च.७ ।०। १५ अनुवाकः॥ यः। रयिऽवः। रयिंऽतमः। यः। द्युम्नैः। द्युम्नवत्ऽतमः। सोमः।

९०

सुतः। सः। इंद्र। ते। अस्ति। स्वधाऽपते। मदः॥ यः। शग्मः। तुविऽशग्म। ते। रायः। दा
मा। मतीनां।०येन। वृद्धः। न। शवसा। तुरः। न। स्वाभिः। ऊतिऽभिः॥०त्यं। ऊं इति।
वः। अप्रऽहनं। गृणीषे। शवसः। पतिं। इंद्रं। विश्वऽसहं। नरं। मंहिष्ठं। विश्व
ऽचर्षणिं। यं। वर्धयंति। इत्। गिरः। पतिं। तुरस्य। राधसः। तं। इत्। नु। अस्य।
रोदसी इति। देवी इति। शुष्मं। सपर्यतः॥ १६ तत्। वः। उक्थस्य। बर्हणा। इंद्रा
य। उपऽस्तृणीषणि। विपः। न। यस्य। ऊतयः॥ वि। यत्। रोहंति। सऽक्षितः॥ अ
विदत्। दक्षं। मित्रः। नवीयान्। पपानः। देवेभ्यः। वस्यः। अचेत्। ससऽवान्। स्तौ
लाभिः। धौनरीभिः। उरुष्या। पायुः। अभवत्। सखिऽभ्यः॥ ऋतस्य। पथि। वेधाः।

९०

अपायि। श्रिये। मनांसि। देवासः। अक्रन्। दधानः। नाम। महः। वचःऽभिः। वपुः।
दृशये। वेन्यः। वि। आ। वरिष्या। वः। द्युमत्ऽतमं। दक्षं। धेहि। अस्मे इति। सेध। ज
नानां। पूर्वीः। अरातीः। वर्षीयः। वयः। कृणुहि। शचीभिः। धनस्य। सातौ। अस्मा
न्। अविड्ढि। इंद्र। तुभ्यं। इत्। मघऽवन्। अभूम। वयं। दात्रे। हरिऽवः। मा। वि। वेनः।
नकिः। आपिः। ददृशे। मर्त्यऽत्रा। किं। अंग। रध्रऽचोदनं। त्वा। आहुः॥ १७ मा। अज
स्वने। वृषभ। नः। ररीथाः। मा। ते। रेवतः। सख्ये। रिषाम। पूर्वीः। ते। इंद्र। निःऽसिधः।
जनेषु। जहि। असुस्वीन्। प्र। वृह। अपृणतः। उत। अभ्राणिऽइव। स्तनयन्। इयर्ति
। इंद्रः। राधांसि। अश्व्यानि। गव्या। त्वं। असि। प्रऽदिवः। कारुऽधायाः। मा। त्वा। अदामा
नः। आ। दभन्। मघोनः। अध्वर्यो इति। वीर। प्र। महे। सुतानां। इंद्राय। भर। सः। हि।

पृ. चृ. ७ अस्य। राजा। यः। पूर्व्याभिः। उत। नूतनाभिः। गीःऽभिः। वृवृधे। गृणतां। ऋषीणां। ११ अस्य। मदे। पुरु। वर्पांसि। विद्वान्। इंद्रः। वृत्राणि। अप्रति। जघान। तं। ऊं इति। प्र। होषि। मधुऽमंतं। अस्मै। सोमं। वीराय। शिप्रिणे। पिबध्यै। ०। हंता। ०। गंता। युद्धं। पराऽवतः। चित्। अच्छ। वसुः। धीनां। अविता। कारुऽधायाः। १८ इदं। त्यत्। पात्रं। इंद्रऽपानं। इंद्रस्य। प्रियं। अमृतं। अपायि। मत्सत्। यथा। सौमनसाय। देवं। वि। अस्मत्। द्वेषः। युयवत्। वि। अंहः। एना। मंदानः। जहि। शूर। शत्रून्। जामिं। अजामिं। मघऽवन्। अमित्रान्। अभिऽसेनान्। अभि। आऽदेदिशानान्। पराचः। इंद्र। प्र। मृण। जहि। च। आ। सु। स्म। नः। मघऽवन्। इंद्र। पृत्ऽसु। अस्मभ्यं। महि। वरिवः। सुऽगं। कः। इति कः। अपां। तोकस्य। तनयस्य। जेषे। इंद्र। सु ११

रीन्। कृणुहि। स्म। नः। अर्धे। आ। त्वा। हरयः। वृषणः। युजानाः। वृषऽरथासः। वृषऽ
रश्मयः। अत्याः। अस्मत्राञ्चः। वृषणः। वज्रऽवाहः। वृष्णे। मदाय। सुऽयुजः। वहंतु।
आ। ते। वृषन्। वृषणः। द्रोणं। अस्थुः। घृतऽप्रुषः। न। ऊर्मयः। मदंतः। इंद्र। प्र। तुभ्यं। वृ
षऽभिः। सुतानां। वृष्णे। भरंति। वृषभाय। सोमं। १९ वृषा। असि। दिवः। वृषभः। पृथि
व्याः। वृषा। सिंधूनां। वृषभः। स्तियानां। वृष्णे। ते। इंदुः। वृषभ। पीपाय। स्वादुः। रसः
। मधुऽपेयः। वराय। अयं। देवः। सहसा। जायमानः। इंद्रेण। युजा। पणिं। अस्तभा
यत्। अयं। स्वस्य। पितुः। आयुधानि। इंदुः। अमुष्णात्। अशिवस्य। मायाः। अयं। अ
कृणोत्। उषसः। सुऽपत्नीः। अयं। सूर्ये। अदधात्। ज्योतिः। अंतः। अयं। त्रिऽ
धातु। दिवि। रोचनेषु। त्रितेषु। विंदत्। अमृतं। निऽगूळ्हं। अयं। द्यावापृथिवी इति।

वि। स्कभायत्। अयं। रथं। अयुनक्। सप्तऽरश्मिं। अयं। गोषु। शच्या। पक्वं। अंतरि
ति। सोमः। दाधार। दशऽयंत्रं। उत्सं। २० यः। आ। अनयत्। पराऽवतः। सुऽनीती।
तुर्वशं। यदुं। इंद्रः। सः। नः। युवा। सखा। अविप्रे। चित्। वयः। दधत्। अनाशु
ना। चित्। अर्वता। इंद्रः। जेता। हितं। धनं। महीः। अस्य। प्रऽनीतयः। पूर्वीः। उत
। प्रऽशस्तयः। न। अस्य। क्षीयंते। ऊतयः। सखायः। ब्रह्मऽवाहसे। अर्चत। प्र। च। गा
यत। सः। हि। नः। प्रऽमतिः। मही। त्वं। एकस्य। वृत्रऽहन्। अविता। द्वयोः। असि। उ
त। ईदृशे। यथा। वयं। २१ नयसि। इत्। ऊं इति। अति। द्विषः। कृणोषि। उक्थऽशं
सिनः। नृऽभिः। सुऽवीरः। उच्यसे। ब्रह्माणं। ब्रह्मऽवाहसं। गीःऽभिः। सखायं।
ऋग्मियं। गां। न। दोहसे। हुवे। यस्य। विश्वानि। हस्तयोः। ऊचुः। वसूनि। नि। द्विता॥

वीरस्य। पृतनाऽसहः। वि। दृळ्हानि। चित्। अद्रिऽवः। जनानां। शचीऽपते। वृह।
मायाः। अनानत। त्वं। ऊं इति। त्वा। सत्य। सोमऽपाः। इंद्र। वाजानां। पते। अहूमहि। श्र
वस्यवः। २२ ।०। यः। पुरा। आसिथ। यः। वा। नूनं। हिते। धने। हव्यः। सः। श्रुधि। हवं। धी
भिः। अर्वत्ऽभिः। अर्वतः। वाजान्। इंद्र। श्रवाय्यान्। त्वया। जेष्म। हितं। धनं। अभूः।
ऊं इति। वीर। गिर्वणः। महान्। इंद्र। धने। हिते। भरे। वितंतसाय्यः।०। अमित्रऽहन्।
मक्षुजवःऽतमा। असन्ति। तयो। नः। हिनुहि। रथं। सः। रथेन। रथिऽतमः। अस्मा
केन। अभिऽयुग्वना। जेषि। जिष्णो इति। हितं। धनं। २३ ।०। कृष्टीनां। विऽचर्षणिः
। पतिः। जज्ञे। वृषऽक्रतुः। यः। गृणतां। इत्। आसिथ। आपिः। ऊती। शिवः। सखा। सः।
त्वं। नः। इंद्र। मृळय। धिषा। वज्रं। गभस्त्योः। रक्षःऽहत्याय। वज्रिऽवः। ससहीष्ठाः।

१.च.७
९३

अभि। स्पृधः। मृत्नं। रयीणां। युजं। सखायं। कीरिऽचोदनं। ब्रह्मवाहःऽतमं। हुवे
।सः। हि। विश्वानि। पार्थिवा। एकः। वसूनि। पत्यति। गिर्वणःऽतमः। अध्रिऽगुः।
२४ सः। नः। नियुत्ऽभिः। आ। पृण। कामं। वाजेभिः। अश्विऽभिः। गोमत्ऽभिः।
गोःऽपते। धृषत्। तत्। वः। गाय। सुते। सचा। पुरुऽहूताय। सत्वने। शं। यत्। ग
वे। न। शाकिने। न। घ। वसुः। नि। यमते। दानं। वाजस्य। गोऽमतः। यत्। सीं।
उप। श्रवत्। गिरः। कुवित्ऽसस्य। प्र। हि। व्रजं। गोऽमंतं। दस्युऽहा। गमत्।
शचीभिः। अप। नः। वरत्। इमाः। ऊं इति। त्वा। शतक्रतो इति शतऽक्रतो। अ
भि। प्र। नोनुवुः। गिरः। इंद्र। वत्सं। न। मातरः। २५ दुःऽनशं। सख्यं। तव। गौः।
असि। वीर। गव्यते। अश्वः। अश्वऽयते। भव। सुतेऽसुते। न। क्षंते। गिर्वणः।

९३

गिरः। वत्सं। गावः। न। धेनवः। पुरुऽतमं। पुरूणां। स्तोतॄणां। विऽवाचि। वाजेभिः।
वाजऽयतां। अस्माकं। इंद्र। भूतु। ते। स्तोमः। वाहिष्ठः। अंतमः। अस्मान्। राये। म
हे। हिनु। अधि। बृबुः। पणीनां। वर्षिष्ठे। मूर्धन्। अस्थात्। उरुः। कक्षः। न। गांग्यः
। यस्य। वायोःऽइव। द्रवत्। भद्रा। रातिः। सहस्रिणी। सद्यः। दानाय। मंहते। त
त्। सु। नः। विश्वे। अर्यः। आ। सदा। गृणंति। कारवः। बृबुं। सहस्रऽदातमं। सू
रिं। सहस्रऽसातमं। २६[३३] त्वां। इत्। हि। हवामहे। साता। वाजस्य। कारवः। त्वां। वृत्रे
षु। इंद्र। सत्ऽपतिं। नरः। त्वां। काष्ठासु। अर्वतः। सः। त्वं। नः। चित्र। वज्रऽहस्त। धृ
ष्णुऽया। महः। स्तवानः। अद्रिऽवः। गां। अश्वं। रथ्यं। इंद्र। सं। किर। सत्रा। वाजं। न।
जिग्युषे। यः। सत्राऽहा। विऽचर्षणिः। इंद्रं। तं। हूमहे। वयं। सहस्रऽमुष्क। तुविऽ

१.४.७
९४

न्नम्णा। सतऽपते। भव। समत्ऽसु। नः। वृधे। बाधसे। जनान्। वृषभाऽइव। मन्युना। घृषौ। मीळ्हे। ऋचीषम। अस्माकं। बोधि। अविता। महाऽधने। तनूषु। अप्ऽसु। सूर्ये। इंद्र। ज्येष्ठं। नः। आ। भर। ओजिष्ठं। पपुरि। श्रवः। येन। इमे इति। चित्र। वज्रऽहस्त। रोदसी इति। आ। उभे इति। सुऽशिप्र। प्राः। २० त्वां। उग्रं। अवसे। चर्षणिऽसहं। राजन्। देवेषु। हूमहे। विश्वा। सु। नः। विथुरा। पिब्दना। वसो इति। अमित्रान्। सुऽसहान्। कृधि। यत्। इंद्र। नाहुषीषु। आ। ओजः। नृम्णं। च। कृष्टिषु। यत्। वा। पंच। क्षितीनां। द्युम्नं। आ। भर। सत्रा। विश्वानि। पौंस्या। यत्। वा। तृक्षौ। मघऽवन्। द्रुह्यौ। आ। जने। यत्। पूरौ। कत्। च। वृष्ण्यं। अस्मभ्यं। तत्। रिरीहि। सं। नृऽसह्ये। अमित्रान्। पृत्ऽसु। तुर्वणे। इंद्र। त्रिऽधातु।

९४

शरणं। त्रिऽवरूथं। स्वस्तिऽमत्। छर्दिः। यच्छ। मघवत्ऽभ्यः। च। मह्यं। च। य
वय। दिद्युं। एभ्यः। ये। गव्यता। मनसा। शत्रुं। आऽदभुः। अभिऽप्रघ्नंति। धृष्णु
ऽया। अध। स्म। नः। मघऽवन्। इंद्र। गिर्वणः। तनूऽपाः। अंतमः। भव। १० । वृ
धे। भव। इंद्र। नार्यं। अव। युधि। यत्। अंतरिक्षे। पतयंति। पर्णिनः। दिद्यवः।
तिग्मऽमूर्धानः। पत्रे। शूरासः। तन्वः। विऽतन्वते। प्रिया। शर्म। पितॄणां। अध
। स्म। यच्छ। तन्वे। तने। च। छर्दिः। अचित्तं। यवय। द्वेषः। यत्। इंद्र। सर्गे। अर्वतः।
चोदयासे। महाऽधने। असमने। अध्वनि। वृजिने। पथि। श्येनान्ऽइव। श्र
वस्यतः। सिंधून्ऽइव। प्रवणे। आशुऽया। यतः। यदि। क्रोशं। अनु। स्वनि। आ। ये। व
यः। न। वर्वृतति। आमिषि। गृभीताः। बाह्वोः। गवि। ११ स्वादुः। किल। अयं। मधुऽ

९.च.७
९५

मान्। उत। अयं। तीव्रः। किल। अयं। रस॑ऽवान्। उत। अयं। उतो इति। नु। अस्य।
पपिऽवांसं। इंद्रं। न। कः। चन। सहते। आऽहवेषु। अयं। स्वादुः। इह। मदिष्ठः। आ
स। यस्य। इंद्रः। वृत्रऽहत्ये। ममाद। पुरूणि। यः। च्यौत्ना। शंबरस्य। वि। नव
तिं। नव। च। देह्यः। हन्। अयं। मे। पीतः। उत्। इयर्ति। वाचं। अयं। मनीषां। उश
तीं। अजीगरिति। अयं। षट्। उर्वीः। अमिमीत। धीरः। न। याभ्यः। भुवनं। क
त्। चन। आरे। अयं। सः। यः। वरिमाणं। पृथिव्याः। वर्ष्माणं। दिवः। अकृणोत्।
अयं। सः। अयं। पीयूषं। तिसृषु। प्रवत्ऽसु। सोमः। दाधार। उरु। अंतरिक्षं। अयं।
विदत्। चित्रऽदृशीकं। अर्णः। शुक्रऽसद्मनां। उषसां। अनीके। अयं। महान्।
महता। स्कंभनेन। उत्। द्यां। अस्तभ्नात्। वृषभः। मरुत्वान्। ३० धृषत्। पिब। क

त्वे। सोमं। इंद्र। वृत्र ऽहा। शूरः। सं ऽअरे। वसूनां। माध्यंदिने। सवने। आ। वृषस्व।
रयि ऽस्थानः। रयिं। अस्मासु। धेहि। इंद्र। प्र। नः। पुरएता ऽइव। पश्य। प्र। नः। नय।
प्र ऽतरं। वस्यः। अच्छ। भव। सु ऽपारः। अति ऽपारयः। नः। भव। सु ऽनीतिः। उत। वा
म ऽनीतिः। उरुं। नः। लोकं। अनु। नेषि। विद्वान्। स्वः ऽवत्। ज्योतिः। अभयं।
स्वस्ति। ऋष्वा। ते। इंद्र। स्थविरस्य। बाहू इति। उप। स्थेयाम। शरणा। बृहंता।
वरिष्ठे। नः। इंद्र। वंधुरे। धाः। वहिष्ठयोः। शत ऽवन्। अश्वयोः। आ। इषं। आ।
वक्षि। इषां। वर्षिष्ठां। मा। नः। तारीत्। मघ ऽवन्। रायः। अर्यः। इंद्र। मळा। म
ह्य। जीवातुं। इच्छ। चोदय। धियं। अयसः। न। धारां। यत्। किं। च। अहं। त्वा ऽयुः।
इदं। वदामि। तत्। जुषस्व। कृधि। मा। देव ऽवंतं। २१ त्रातारं। इंद्रं। अवितारं।

प.च.७

९६

इंद्रं। हवे॑ऽहवे। सु॒ऽहवं॑। शूरं॑। इंद्रं॑। ह्वया॑मि। श॒क्रं। पु॒रु॒ऽहूतं॑। इंद्रं॑। स्व॒स्ति। नः॒। म॒घ॒ऽ
वा॑। धा॒तु॒। इंद्रः॑। इंद्रः॑। सु॒ऽत्रामा॑। स्वऽवा॑न्। अवः॑ऽभिः। सु॒ऽमृ॒ळी॒कः। भ॒व॒तु॒। वि॒
श्वऽवे॑दाः। बाध॑तां। द्वेषः॑। अभ॑यं। कृ॒णो॒तु॒। सु॒ऽवी॒र्य॑स्य। पत॑यः। स्या॒म॒। ०। सः
। सु॒ऽत्रामा॑। स्वऽवा॑न्। इंद्रः॑। अ॒स्मे इति॑। आ॒रात्। चि॒त्। द्वेषः॑। स॒नु॒तः। यु॒यो॒
तु॒। अव॑। त्वे इति॑। इंद्र॑। प्र॒ऽव॑तः। न। ऊ॒र्मिः॑। गिरः॑। ब्रह्मा॑णि। नि॒ऽयुतः॑। ध॒वं॒ते॒।
उ॒रु। न। राधः॑। सव॑ना। पु॒रूणि॑। अ॒पः। गाः। व॒ज्रि॒न्। यु॒व॒से॒। सं। इंदू॑न्। कः॑।
ईं। स्त॒व॒त्। कः। पृ॒णा॒त्। कः। य॒जा॒ते॒। यत्। उ॒ग्रं। इत्। म॒घ॒ऽवा। वि॒श्वहा॑। अ
वे॑त्। पादौ॑ऽइव। प्र॒ऽहर॑न्। अ॒न्यंऽअ॑न्यं। कृ॒णो॒ति॒। पूर्वं॑। अप॑रं। शची॑भिः।
३२ शृ॒ण्वे। वी॒रः। उ॒ग्रंऽउ॑ग्रं। द॒म॒ऽयन्। अ॒न्यंऽअ॑न्यं। अ॒ति॒ऽने॒नीय॑मा

९६

नः। एधमानऽद्विट्। उभयस्य। राजा। चोष्कूयते। विशः। इंद्रः। मनुष्यान्।
परा। पूर्वेषां। सख्या। वृणक्ति। विऽतर्तुराणः। अपरेभिः। एति। अननुऽभू
तीः। अवऽधून्वानः। पूर्वीः। इंद्रः। शरदः। ततर्दीति। रूपंऽरूपं। प्रतिऽरूपः।
बभूव। तत्। अस्य। रूपं। प्रतिऽचक्षणाय। इंद्रः। मायाभिः। पुरुऽरूपः। ईयते।
युक्ताः। हि। अस्य। हरयः। शता। दश। युजानः। हरिता। रथे। भूरि। त्वष्टा। इह। रा
जति। कः। विश्वाहा। द्विषतः। पक्षः। आसते। उत। आसीनेषु। सूरिषु। अयं। गव्यूति।
क्षेत्रं। आ। अगन्म। देवाः। उर्वी। सती। भूमिः। अंहूरणा। अभूत्। बृहस्पते। प्र। चि
कित्स। गोऽइष्टौ। इत्था। सते। जरित्रे। इंद्र। पंथां। ३३ दिवेऽदिवे। सऽदृशीः। अ
न्यं। अर्धं। कृष्णाः। असेधत्। अप। सद्मनः। जाः। अहन्। दासा। वृषभः। वस्नऽ

प॰ च॰ ७

९७

यं त्वा । उद्ऽव्रजे । वृर्चिने । शंबरं । च । प्रऽस्तोकः । इत् । नु । राधसः । ते । इंद्र । दश
। कोशयीः । दश । वाजिनः । अदात् । दिवःऽदासात् । अतिथिऽग्वस्य । राधः ।
शंबरं । वसु । प्रति । अग्रभीष्म । दश । अश्वान् । दश । कोशान् । दश । वस्त्रा ।
अधिऽभोजना । दश । उ इति । हिरण्यऽपिंडान् । दिवःऽदासात् । असानिषं ।
दश । रथान् । प्रष्टिऽमतः । [illegible] । शतं । गाः । अथर्वऽभ्यः । अश्वथः । पायवे ।
अदात् । महि । राधः । विश्वऽजन्यं । दधानान् । भरत्ऽवाजान् । सार्ञ्जयः । अ
भि । अयष्ट ॥ ३४ वनस्पते । वीळुऽअंगः । हि । भूयाः । अस्मत्ऽसखा । प्रऽतर
णः । सुऽवीरः । गोभिः । संऽनद्धः । असि । वीळयस्व । आऽस्थाता । ते । जयतु । जे
त्वानि । दिवः । पृथिव्याः । परि । ओजः । उत्ऽभृतं । वनस्पतिऽभ्यः । परि । आऽभृतं ।

९७

स हः।अपां।ऊज्मानं।परि।गोभिः।आऽवृतं।इंद्रस्य।वज्रं।हविषा।रथं।यज।इं
द्रस्य।वज्रः।मरुतां।अनीकं।मित्रस्य।गर्भः।वरुणस्य।नाभिः।सः।इमां।नः।
हव्यऽदातिं।जुषाणः।देव।रथ।प्रति।हव्या।गृभाय।उप।श्वासय।पृथिवीं।
उत।द्यां।पुरुऽत्रा।ते।मनुतां।विऽस्थितं।जगत्।सः।दुंदुभे।सऽजूः।इंद्रेण।दे
वैः।दूरात्।दवीयः।अप।सेध।शत्रून्।आ।क्रंदय।बलं।ओजः।आ।धाः।निः। नः।
स्तनिहि।दुःऽइता।बाधमानः।अप।प्रोथ।दुंदुभे।दुच्छुनाः।इतः।इंद्रस्य।मुष्टिः।अ
सि।वीळयस्व।आ।अमूः।अज।प्रति।आवर्तय।इमाः।केतुऽमत्।दुंदुभिः।वाव
दीति।सं।अश्वऽपर्णाः।चरंति।नः।नरः।अस्माकं।इंद्र।रथिनः।जयंतु।३५।३१॥
इति चतुर्थाष्टके सप्तमोध्यायः॥ ॥ओम्॥ ॥यज्ञाऽयज्ञा।वः।अग्नये।गिराऽगि

प.च.८ रा।चा।दक्षसे।प्रऽप्र।वयं।अमृतं।जातऽवेदसं।प्रियं।मित्रं।न।शंसिषं।ऊर्जः।

९८ नपातं।सः।हिन।अयं।अस्मऽयुः।दाशेम।हव्यऽदातये।भुवत्।वाजेषु।अ
विता।भुवत्।वृधः।उत।त्राता।तनूनां।वृषो।हि।अग्ने।अजरः।महान्।विऽ
भासि।अर्चिषा।अजस्रेण।शोचिषा।शोशुचत्।शुचे।सुदीतिऽभिः।सु।दी
दिहि।महः।देवान्।यजसि।यक्षि।आनुषक्।तव।क्रत्वा।उत।दंसना।अर्वाचः
।सीं।कृणुहि।अग्ने।अवसे।रास्व।वाजा।उत।वंस्व।यं।आपः।अद्रयः।वना।ग
र्भं।ऋतस्य।पिप्रति।सहसा।यः।मथितः।जायते।नृऽभिः।पृथिव्याः।अधि।सा
नवि।१ आ।यः।पप्रौ।भानुना।रोदसी इति।उभे इति।धूमेन।धावते।दिवि।ति
रः।तमः।ददृशे।ऊर्म्यासु।आ।श्यावासु।अरुषः।वृषा।आ।श्यावाः।अरुषः।

वृषा। बृहत्ऽभिः। अग्ने। अर्चिऽभिः। शुक्रेण। देव। शोचिषा। भरत्ऽवाजे। संऽइधा

नः। यविष्ठ्य। रेवत्। नः। शुक्र। दीदिहि। द्युऽमत्। पावक। दीदिहि। विश्वासां। गृह

ऽपतिः। विशां। असि। त्वं। अग्ने। मानुषीणां। शतं। पूःऽभिः। यविष्ठ। पाहि। अंह

सः। संऽएद्धारं। शतं। हिमाः। स्तोतृऽभ्यः। ये। च। ददति। त्वं। नः। चित्रः। ऊत्या। व

सो इति। राधांसि। चोदय। अस्य। रायः। त्वं। अग्ने। रथीः। असि। विदः। गाधं। तु

चे। तु। नः। पर्षि। तोकं। तनयं। पर्तृऽभिः। त्वं। अदब्धैः। अप्रयुत्वऽभिः। अग्ने।

हेळांसि। दैव्या। युयोधि। नः। अदेवानि। ह्वरांसि। च। २ आ। सखायः। सबःऽ

दुघां। धेनुं। अजध्वं। उप। नव्यसा। वचः। सृजध्वं। अनपऽस्फुरां। या। शर्द्धाय

। मारुताय। स्वऽभानवे। श्रवः। अमृत्यु। धुक्षत। या। मृळीके। मरुतां। तुराणां।

या । सुम्नैः । एवऽयावरी । भरत्ऽवाजाय । अव । धृक्षत । [illegible]
[illegible] । दुहिता । धेनुं । च ।
विश्वऽदोहसं । इषं । च । विश्वऽभोजसं । तं । वः । इंद्रं । न । सुऽक्रतुं । वरुणंऽइव । मा
यिनं । अर्यमणं । न । मंद्रं । सृप्रऽभोजसं । विष्णुं । न । स्तुषे । आऽदिशे । त्वेषं । शर्धः ।
न । मारुतं । तुविऽस्वनि । अनर्वाणं । पूषणं । सं । यथा । शता । सं । सहस्रा । कारि
षत् । चर्षणिऽभ्यः । आ । आविः । गूळ्हा । वसु । करत् । सुऽवेदा । नः । वसु । क
रत् । आ । मा । पूषन् । उप । द्रव । शंसिषं । नु । ते । अपिऽकर्णे । आघृणे । अघाः ।
अर्यः । अरातयः । २ मा । काकंबीरं । उत् । वृहः । वनस्पतिं । अशस्तीः । वि
हि । नीनशः । मा । उत । सूरः । अहः । इति । एव । चन । ग्रीवाः । आऽदधते । वे

शितिवेः। दृतेःऽइव। ते। अवृकं। अस्तु। सख्यं। अछिद्रस्य। दधन्ऽवतः। सुऽपूर्ण
स्य। दधन्ऽवतः। परः। हि। मर्त्यैः। असि। समः। देवैः। उत। श्रिया। अभि। ख्यः।
पूषन्। पृतनासु। नः। त्वं। अव। नूनं। यथा। पुरा। वामी। वामस्य। धूतयः। प्रऽ
नीतिः। अस्तु। सूनृता। देवस्य। वा। मरुतः। मर्त्यस्य। वा। ईजानस्य। प्रऽय
ज्यवः। सद्यः। चित्। यस्य। चर्कृतिः। परि। द्यां। देवः। न। एति। सूर्यः। त्वेषं। श
वः। दधिरे। नाम। यज्ञियं। मरुतः। वृत्रऽहं। शवः। ज्येष्ठं। वृत्रऽहं। शवः। सकृत्।
ह। द्यौः। अजायत। सकृत्। भूमिः। अजायत। पृश्न्याः। दुग्धं। सकृत्। पयः। त
त्। अन्यः। न। अनु। जायते। ४ स्तुषे। जनं। सुऽव्रतं। नव्यसीभिः। गीःऽभिः।
मित्रावरुणा। सुम्नऽयन्ता। ते। आ। गमन्तु। ते। इह। श्रुवन्तु। सुऽक्षत्रासः। वरुणः।

प॰ च॰ ८
१००

मित्रः। अग्निः। विशःऽविशः। ईड्यः। अध्वरेषु। अदृप्तऽक्रतुं। अरतिं। युवत्योः।
दिवः। शिशुं। सहसः। सूनुं। अग्निं। यज्ञस्य। केतुं। अरुषं। यजध्यै। अरुषस्य। दु
हितरा। विरूपे इति विऽरूपे। स्तृऽभिः। अन्या। पिपिशे। सुरः। अन्या। मिथुःऽतु
रा। विचरंती इति विऽचरंती। पावके इति। मन्म। श्रुतं। नक्षतः। ऋच्यमाने इति।
प्र। वायुं। अच्छ। बृहती। मनीषा। बृहत्ऽरयिं। विश्वऽवारं। रथऽप्रां। द्युतत्ऽया
मा। निऽयुत्वः। पत्यमानः। कविः। कविं। इयक्षसि। प्रयज्यो इति प्रऽयज्यो। सः।
मे। वपुः। छदयत्। अश्विनोः। यः। रथः। विरुक्मान्। मनसा। युजानः। ०। ५
पर्जन्यवाता। वृषभा। पृथिव्याः। पुरीषाणि। जिन्वतं। अप्यानि। सत्यऽश्रुतः।
कवयः। यस्य। गीःऽभिः। जगतः। स्थातः। जगत्। आ। कृणुध्वं। पावीरवी। कु

१००

न्या। चित्रऽआयुः। सरस्वती। वीरऽपत्नी। धियं। धात्। ग्नाभिः। अछिद्रं। शर
णं। सऽजोषाः। दुःऽआधर्षं। गृणते। शर्म। यंसत्। पथःऽपथः। परिऽपतिं।
वचस्या। कामेन। कृतः। अभि। आनट्। अर्कं। सः। नः। रासत्। शुरुधः। चंद्र
ऽअग्राः। धियंऽधियं। सीसधाति। प्र। पूषा। प्रथमऽभाजं। यशसं। वयःऽधां।
सुऽपाणिं। देवं। सुऽगभस्तिं। ऋभ्वं। होता। यक्षत्। यजतं। पस्त्यानां। अग्निः।
त्वष्टारं। सुऽहवं। विभाऽवा। भुवनस्य। पितरं। गीःऽभिः। आभिः। रुद्रं। दिवा। वर्धय।
रुद्रं। अक्तौ। बृहंतं। ऋष्वं। अजरं। सुऽसुम्नं। ऋधक्। हुवेम। कविना। इषितासः।
। ६ आ। युवानः। कवयः। यज्ञियासः। मरुतः। गंत। गृणतः। वरस्यां। अचित्रं। चित्।
हि। जिन्वथ। वृधंतः। इत्था। नक्षंतः। नरः। अंगिरस्वत्। प्र। वीराय। प्र। तवसे।

प॰ पं॰ ८ तुराय। अजः। यूथा ऽ इव। पृश्नु ऽ तृक्षिः। अस्तं। सः। पिस्पृशाति। तन्विं। अङ्क तस्य। स्तृ ऽ भिः। नाके। वर्चस्य। विपः। यः। रजौंसि। वि ऽ ममे। पार्थिवानि। त्रिः। चित्। विष्णुः। मनवे। बाधिताय। तस्य। ते। शर्मन्। उप ऽ दद्यमाने। राया। मदेम। तन्वा। तना। च। तत्। नः। अहिः। बुध्न्यः। अत् ऽ भिः। अर्कैः। तत्। पर्वतः। तत्। सविता। चनः। धात्। तत्। ओषधीभिः। अभि। राति ऽ साचः। भगः। पुरं ऽ धिः। जिन्वतु। प्र। राये। नु। नः। रयिं। रथ्यं। चर्षणि ऽ प्रां। पुरु ऽ वीरं। महः। ऋतस्य। गोपां। क्षयं। दात। अजरं। येन। जनान्। स्पृधः। अदेवीः। अभि। च। क्रमाम। विशः। आ ऽ देवीः। अभि। अश्नवाम। १५ ७ अनुवाकः।

। हुवे। वः। देवीं। अदितिं। नमः ऽ भिः। मृळीकाय। वरुणं। मित्रं। अग्निं। अभि ऽ

१०१

× यथा।नः।अस्मे इति।क्षयाय।धिषणे इति।अनेहः।आ।नः।रुद्रस्य।सूनवः।नमंतां।अद्य।हूतासः।वसवः।४

क्षदं।अर्यमणं।सुऽशेवं।त्रातॄन्।देवान्।सवितारं।भगं।च।सुऽज्योतिषः।सूर्य।
दक्षऽपितॄन्।अनागाःऽत्वे।सुऽमहः।वीहि।देवान्।द्विऽजन्मानः।ये।ऋतऽ
सापः।सत्याः।स्वःऽवंतः।यजताः।अग्निऽजिह्वाः।उत।द्यावापृथिवी इति।क्ष
त्रं।उरु।बृहत्।रोदसी इति।शरणं।सुसुम्ने इति सुऽसुम्ने।महः।करथः।वरिवः।
अधृष्टाः।यत्।ईं।अर्भे।महति।वा।हितासः।बाधे।मरुतः।अह्वाम।देवान्।मि
म्यक्ष।येषु।रोदसी।नु।देवी।सिसक्ति।पूषा।अभ्यर्धऽयज्वा।श्रुत्वा।हवं।मरुतः।
यत्।ह।याथ।भूम।रेजंते।अध्वनि।प्रऽविक्ते।८ अभि।त्यं।वीरं।गिर्वणसं।
अर्च।इंद्रं।ब्रह्मणा।जरितः।नवेन।श्रवत्।इत्।हवं।उप।च।स्तवानः।रासत्।
वाजान्।उप।महः।गृणानः।ओमानं।आपः।मानुषीः।अमृक्तं।धात।तोकाय।

प॰च॰८
१०३

अयि॑ः। एवान्। स्तुषे। ऊं इति॑। वः। महः। ऋतस्य॑। गोपान्। अदिति॑म्। मित्रम्। वरु॑णम्। सुऽजातान्। अर्यमणम्। भगम्। अदब्धऽधीतीन्। अच्छ॑। वोचे। सुऽधन्य॑ः। पावकान्। रिशा॑दसः। सत्ऽपतीन्। अदब्धान्। महः। राज्ञः। सुऽवसनस्य। दातॄन्। यूनः। सुऽक्षत्रान्। क्षयतः। दिवः। नॄन्। आदित्यान्। यामि। अदिति॑म्। दुवः॑ऽयु। द्यौः। पितरि॑ति। पृथिवि। मातः। अध्रुक्। अग्ने। भ्रातः। वसवः। मृळत। नः। विश्वे॑। आदित्याः। अदिते। सऽजोषाः। अस्मभ्य॑म्। शर्म॑। बहुलम्। वि। यन्त। ११ मा। नः। वृकाय। वृक्ये॑। समस्मै। अघऽयते। रीरधत। यजत्राः। यूयम्। नः। तनूनाम्। यूयम्। दक्षस्य। वचसः। बभूव। मा। वः। एनः। अन्यऽकृतम्। भुजेम। मा। तत्। कर्म। वसवः। यत्। चयध्वे। विश्वस्य। हि। क्षयथ। विश्वऽदेवाः। स्वयम्। रिपुः। तन्व॑म्। रिरिषीष्ट। नमः। इत्। उग्रम्। न

१०३

मः। आ। विवासे। नमः। दाधार। पृथिवीं। उत। द्यां। नमः। देवेभ्यः। नमः। ईशे। एषां
। कृतं। चित्। एनः। नमसा। आ। विवासे। ऋतस्य। वः। रथ्यः। पूतऽदक्षान्। ऋतस्य।
पस्त्यऽसदः। अदब्धान्। तान्। आ। नमःऽभिः। उरुऽचक्षसः। नॄन्। विश्वान्। वः।
आ। नमे। महः। यजत्राः। ते। हि। श्रेष्ठऽवर्चसः। ते। ऊं इति। नः। तिरः। विश्वानि। दुःऽदु
ता। नयंति। सुऽक्षत्रासः। वरुणः। मित्रः। अग्निः। ऋतऽधीतयः। वक्मराजऽसत्याः।
१२ ते। नः। इंद्रः। पृथिवी। क्षाम। वर्धन्। पूषा। भगः। अदितिः। पंच। जनाः। सुऽशर्मा
णः। सुऽअवसः। सुऽनीथाः। भवंतु। नः। सुऽत्रात्रासः। सुऽगोपाः। नु। सद्मानं। दिव्यं
। नंशि। देवाः। भारतऽवाजः। सुऽमतिं। याति। होता। आसानेभिः। यजमानः। मि
येधैः। देवानां। जन्म। वसुऽयुः। ववंद। अप। त्यं। वृजिनं। रिपुं। स्तेनं। अग्ने। दुःऽआ

ध्यं। दुविष्ठं। अस्य। सत्ऽपते। कृधि। सुऽगं। ग्रावाणः। सोम। नः। हि। कं। सखिऽत्वनाय।
वावशुः। जहि। नि। अत्रिणं। पणिं। वृकः। हि। सः। ०। इंद्रऽज्येष्ठाः। अभिऽद्यवः। कर्त। नः।
अध्वन्। आ। सुऽगं। गोपाः। अमाः। अपि। पंथां। अगन्महि। स्वस्तिऽगां। अनेहसं।
येन। विश्वाः। परि। द्विषः। वृणक्ति। विंदते। वसु। १३ न। तत्। दिवा। न। पृथिव्या।
अनु। मन्ये। न। यज्ञेन। न। उत। शमीभिः। आभिः। उक्षंतु। तं। सुऽभ्वः। पर्वतासः।
नि। हीयतां। अतिऽयाजस्य। यष्टा। अति। वा। यः। मरुतः। मन्यते। नः। ब्रह्म। वा।
यः। क्रियमाणं। निनित्सात्। तपूंषि। तस्मै। वृजिनानि। संतु। ब्रह्मऽद्विषं। अभि। तं।
शोचतु। द्यौः। किं। अंग। त्वा। ब्रह्मणः। सोम। गोपां। किं। अंग। त्वा। आहुः। अभि
शस्तिऽपां। नः। किं। अंग। नः। पश्यसि। निद्यमानान्। ब्रह्मऽद्विषे। तपुषिं। हेतिं।

अस्य।अवंतु।मा।उषसः।जायमानाः।अवंतु।मा।सिंधवः।पिन्वमानाः।अवंतु।
मा।पर्वतासः।ध्रुवासः।अवंतु।मा।पितरः।देवऽहूतौ।विश्वऽदानीं।सुऽमनसः।
स्याम।पश्येम।नु।सूर्यं।उत्ऽचरंतं।तथा।करत्।वसुऽपतिः।वसूनां।देवान्।
ओहानः।अवसा।आऽगमिष्ठः। १४ इंद्रः।नेदिष्ठः।अवसा।आऽगमिष्ठः।सर
स्वती।सिंधुऽभिः।पिन्वमाना।पर्जन्यः।नः।ओषधीभिः।मयःऽभुः।अग्निः।सुऽ
शंसः।सुऽहवः।पिताऽइव।यः।वः।देवाः।घृतऽस्नुना।हव्येन।प्रतिऽभूषति।ते
।विश्वे।उप।गच्छथ।उप।नः।सूनवः।गिरः।शृण्वंतु।अमृतस्य।ये।सुऽमृळीकाः।
भवंतु।नः।विश्वे।देवाः।ऋतऽवृधः।ऋतुऽभिः।हवनऽश्रुतः।जुषंतां।युज्यं।पयः।
१५ स्तोत्रं।इंद्रः।मरुत्ऽगणः।त्वष्टृऽमान्।मित्रः।अर्यमा।इमा।हव्या।जुषंत।नः।

इ॒मं। नः॒। अ॒ग्ने॒। अ॒ध्व॒रं। होत॒रिति॑। व॒यु॒न॒ऽशः। य॒ज॒। चि॒कि॒त्वान्। दैव्यं॑। जनं॑। विश्वे॑
। दे॒वाः॒। शृ॒णु॒त॒। इ॒मं। ह॒वं॑। मे॒। ये। अं॒तरि॑क्षे। ये। उप॑। द्यवि॑। स्थ। ये। अ॒ग्नि॒ऽजि॒ह्वाः
। उ॒त। वा॒। यज॑त्राः। आ॒ऽसद्य॑। अ॒स्मिन्। ब॒र्हिषि॑। मा॒द॒य॒ध्वं। विश्वे॑। दे॒वाः॒। मम॑।
शृ॒ण्वं॒तु॒। य॒ज्ञियाः॑। उ॒भे इति॑। रोद॑सी॒ इति॑। अ॒पां। न॒पा॒त्। च॒। मन्म॑। मा। वः॒। वचां॑
सि। प॒रि॒ऽच॒क्ष्या॑णि। वो॒चं॒। सु॒म्नेषु॑। इत्। वः॒। अंत॑माः। म॒दे॒म॒। ये। के। च॒। ज्मा। म॒हि
नः॒। अ॒हि॒ऽमा॒या॒। दि॒वः। ज॒ज्ञि॒रे। अ॒पां। स॒ध॒ऽस्थे। ते। अ॒स्मभ्यं॑। इ॒षये॑। विश्वं॑। आयुः॑
। क्षपः॑। उ॒स्राः। व॒रि॒व॒स्यं॒तु॒। दे॒वाः॒। अ॒ग्नी॒प॒र्जन्यौ॑। अव॑तं। धियं॑। मे॒। अ॒स्मिन्। ह॒
वे। सु॒ऽह॒वा॒। सु॒ऽस्तु॒तिं। नः॒। इळां॑। अ॒न्यः। ज॒न॒यत्। गर्भं॑। अ॒न्यः। प्र॒जाऽव॑तीः। इषः॑।
आ। ध॒त्तं॒। अ॒स्मे इति॑। ०। सु॒ऽउ॒क्तेन॑। म॒हा। नम॑सा। आ। वि॒वा॒से॒। अ॒स्मिन्। नः॒। अ

घ। विदथे। यजत्राः। विश्वे। देवाः। हविषि। मादयध्वं। १६ वयं। ऊं इति। त्वा। प
थः। पते। रथं। न। वाजऽसातये। धिये। पूषन्। अयुज्महि। अभि। नः। नर्यं। वसु।
वीरं। प्रयतऽदक्षिणं। वामं। गृहऽपतिं। नय। अदित्संतं। चित्। आघृणे। पूषन्।
दानाय। चोदय। पणेः। चित्। वि। म्रद। मनः। वि। पथः। वाजऽसातये। चिनुहि।
वि। मृधः। जहि। साधंतां। उग्र। नः। धियः। परि। तृंधि। पणीनां। आरया। हृदया
। कवे। अथ। ईं। अस्मभ्यं। रंधय। १७ वि। पूषन्। आरया। तुद। पणेः। इच्छ। हृदि।
प्रियं। ०। आ। रिख। किकिरा। कृणु। पणीनां। हृदया। कवे। ०। यां। पूषन्। ब्रह्मऽचो
दनीं। आरां। बिभर्षि। आघृणे। तया। समस्य। हृदयं। ०। या। ते। अष्ट्रा। गोऽओप
शा। आघृणे। पशुऽसाधनी। तस्याः। ते। सुम्नं। ईमहे। उत। नः। गोऽसनिं। धि

प.च.८
१०६

यं। अश्वऽसां। वाजऽसां। उत। नृऽवत्। कृणुहि। वीतये। १० सं। पूषन्। विदुषा। न
या। यः। अंजसा। अनुऽशासति। यः। एव। इदं। इति। ब्रवत्। सं। ऊं इति। पूष्णा। ग
मेमहि। यः। गृहान्। अभिऽशासति। इमे। एव। इति। च। ब्रवत्। पूष्णः। चक्रं।
न। रिष्यति। न। कोशः। अव। पद्यते। नो इति। अस्य। व्यथते। पविः। यः। अस्मै। हवि
षा। अविधत्। न। तं। पूषा। अपि। मृष्यते। प्रथमः। विंदते। वसु। पूषा। गाः। अनु। ए
तु। नः। पूषा। रक्षतु। अर्वतः। पूषा। वाजं। सनोतु। नः। १९ पूषन्। अनु। प्र। गाः।
इहि। यजमानस्य। सुन्वतः। अस्माकं। स्तुवतां। उत। माकिः। नेशत्। माकीं। रि
षत्। माकीं। सं। शारि। केवटे। अथ। अरिष्टाभिः। आ। गहि। शृण्वंतं। पूषणं।
वयं। इर्यं। अनष्टऽवेदसं। ईशानं। रायः। ईमहे। पूषन्। तव। व्रते। वयं। न। रिष्ये

१०६

मा। कदा। चन। स्तोतारः। ते। इह। स्मसि। परि। पूषा। परस्तात्। हस्तं। दधातु। दक्षिणं
। पुनः। नः। नष्टं। आ। अजतु। १० आ। इहि। वां। विऽमुचः। नपात्। आघृणे। सं। सचा
वहै। रथीः। ऋतस्य। नः। भव। रथिऽतमं। कपर्दिनं। ईशानं। राधसः। महः।
रायः। सखायं। ईमहे। रायः। धारा। असि। आघृणे। वसोः। राशिः। अजऽअश्व।
धीवतःऽधीवतः। सखा। पूषणं। नु। अजऽअश्वं। उप। स्तोषाम। वाजिनं। स्वसुः। यः।
जारः। उच्यते। मातुः। दिधिषुं। अब्रवं। स्वसुः। जारः। शृणोतु। नः। भ्राता। इंद्रस्य।
सखा। मम। आ। अजासः। पूषणं। रथे। निऽशृंभाः। ते। जनऽश्रियं। देवं। वहंतु। बिभ्रतः। ११ यः। एनं। आऽदिदेशति। करंभऽअत्। इति। पूषणं। न। तेन।
देवः। आऽदिशे। उत। घ। सः। रथिऽतमः। सख्या। सत्ऽपतिः। युजा। इंद्रः। वृत्रा

णि।जिघ्नते।उत।अदः।परुषे।गवि।सूरः।चक्रं।हिरण्ययं।नि।ऐरयत्।रथिऽतमः

[illegible]

यत्।अद्य।त्वा।पुरुऽस्तुत।ब्रवाम।दस्र।मंतुऽमः।तत्।सु।नः।

मन्म।साधय।इमं।च।नः।गोऽएषणं।सातये।सीसधः।गणं।आरात्।पूषन्।

असि।श्रुतः।आ।ते।स्वस्तिं।ईमहे।आरेऽअघां।उपऽवसुं।अद्य।च।सर्वऽता

तये।श्वः।च।सर्वऽताततये।इंद्रा।नु।पूषणा।वयं।सख्याय।स्वस्तये।हुवेम।

वाजऽसातये।सोमं।अन्यः।उप।असदत्।पातवे।चम्वोः।स्तुतं।करंभं।अ

न्यः।इच्छति।अजाः।अन्यस्य।वह्नयः।हरी।इति।अन्यस्य।संऽभृता।ताभ्यां।वृ

त्राणि।जिघ्नते।यत्।इंद्रः।अनयत्।रितः।महीः।अपः।वृषन्ऽतमः।तत्र।

पूषा । अभवत् । सचा । तां । पूष्णः । सुऽमतिं । वयं । वृक्षस्य । प्र । वयाःऽइव । इंद्रस्य ।
च । आ । रभामहे । उत् । पूषणं । युवामहे । अभीशून्ऽइव । सारथिः । मह्यै । इं
द्रं । स्वस्तये । २३ शुक्रं । ते । अन्यत् । यजतं । ते । अन्यत् । विषुरूपे इति विषुऽ
रूपे । अहनी इति । द्यौःऽइव । असि । विश्वाः । हि । मायाः । अवसि । स्वधाऽवः । भद्रा
। ते । पूषन् । इह । रातिः । अस्तु । अजऽअश्वः । पशुऽपाः । वाजेऽपस्त्यः । धियंऽजिन्वः ।
भुवने । विश्वे । अर्पितः । अष्ट्रां । पूषा । शिथिरां । उत्ऽवरीवृजत् । संऽचक्षाणः । भु
वना । देवः । ईयते । याः । ते । पूषन् । नावः । अंतरिति । समुद्रे । हिरण्ययीः । अंतरि
क्षे । चरंति । ताभिः । यासि । दूत्यां । सूर्यस्य । कामेन । कृत । श्रवः । इच्छमानः । पूषा ।
सुऽबंधुः । दिवः । आ । पृथिव्याः । इळः । पतिः । मघऽवा । दस्मऽवर्चाः । यं । देवासः ।

प.च.८
१०८

अदद्दुः। सूर्यायै। कामेन। कृतं। तवसं। सुऽअंचं। २४ प्र। नु। वोच। सुतेषु। वां। वी
र्या। यानि। चक्रथुः। हतासः। वां। पितरः। देवऽशत्रवः। इंद्राग्नी इति। जीवथः। युवं।
बट्। इत्था। महिमा। वां। इंद्राग्नी इति। पनिष्ठः। आ। समानः। वां। जनिता। भ्रातरा
। युवं। यमौ। इहेहऽमातरा। ओकिवांसा। सुते। सचा। अश्वा। सप्ती इवेति सप्ती
ऽइव। आदने। इंद्र। नु। अग्नी इति। अवसा। इह। वज्रिणा। वयं। देवा। हवामहे। यः।
इंद्राग्नी इति। सुतेषु। वां। स्तवत्। तेषु। ऋतऽवृधा। जोषऽवाकं। वदतः। पज्रऽहो
षिणा। न। देवा। भसथः। चन। इंद्राग्नी इति। कः। अस्य। वां। देवौ। मर्तः। चिकेतति।
विषूचः। अश्वान्। युयुजानः। ईयते। एकः। समाने। आ। रथे। २५ इंद्राग्नी इति।
अपात्। इयं। पूर्वा। आ। अगात्। पत्ऽवतीभ्यः। हित्वी। शिरः। जिह्वया। वावदत्।

१०८

चरंत। त्रिंशत्। पदा। नि। अक्रमीत्। इंद्राग्नी इति। आ। हि। तन्वते। नरः। धन्वानि
। बाह्वोः। मा। नः। अस्मिन्। महाऽधने। परा। वृक्तं। गोऽइष्टिषु। इंद्राग्नी इति। त
पंति। मा। अघाः। अर्यः। अरातयः। अप। द्वेषांसि। आ। कृतं। युयुतं। सूर्यात्। अ
धि। इंद्राग्नी इति। युवोः। अपि। वसु। दिव्यानि। पार्थिवा। आ। नः। इह। प्र। यच्छतं।
रयिं। विश्वायुऽपोषसं। इंद्राग्नी इति। उक्थऽवाहसा। स्तोमेभिः। हवनऽश्रुता।
विश्वाभिः। गीःऽभिः। आ। गतं। ० २६ श्नथत्। वृत्रं। उत। सनोति। वाजं। इंद्रा।
यः। अग्नी इति। सहुरी इति। सपर्यात्। इरज्यंता। वसव्यस्य। भूरेः। सहःऽत
मा। सहसा। वाजऽयंता। ता। योधिष्टं। अभि। गाः। इंद्र। नूनं। अपः। स्वः। उषसः।
अग्ने। ऊळ्हाः। दिशः। स्वः। उषसः। इंद्र। चित्राः। अपः। गाः। अग्ने। युवसे। नियुत्वा।

प॰ चं॰ ८ नः। आ। वृत्रऽहना। वृत्रहऽभिः। शुष्मैः। इंद्र। या। तं। नमःऽभिः। अग्ने। अर्वाक्। युवं

१०९ । राधःऽभिः। अकवेभिः। इंद्र। अग्ने। अस्मे इति। भवतं। उत्ऽतमेभिः। ता। हुवे।

ययोः। इदं। पप्रे। विश्वं। पुरा। कृतं। इंद्राग्नी इति। न। मर्धतः। उग्रा। विऽघनि

ना। मृधः। इंद्राग्नी इति। हवामहे।०। २७ हतः। वृत्राणि। आर्या। हतः। दासा

नि। सत्पती इति सत्ऽपती। हतः। विश्वाः। अप। द्विषः। इंद्राग्नी इति। युवां। इमे

। अभि। स्तोमाः। अनूषत। पिबतं। शंऽभुवा। सुतं।०। इंद्राग्नी इति। ताभिः। आ।

गतं। ताभिः। आ। गच्छतं। नरा।०। इंद्राग्नी इति। सोमऽपीतये। तं। ईळिष्व। यः।

अर्चिषा। वना। विश्वा। परिऽस्वजत्। कृष्णा। कृणोति। जिह्वया। २८ यः। इद्धे।

आऽविवासति। सुम्नं। इंद्रस्य। मर्त्यः। द्युम्नाय। सुऽतराः। अपः। ता। नः। वाजंऽ १०९

वतीः। इषः। आभून्। पिपृतं। अवीतः। इंद्रं। अग्निं। च। वोळ्हवे। उभा। वां। इंद्राग्नी इ
ति। आऽहुवध्यै। उभा। राधसः। सह। मादयध्यै। उभा। दातारौ। इषां। रयीणां। उ
भा। वाजस्य। सातये। हुवे। वां। आ। नः। गव्येभिः। अश्व्यैः। वसव्यैः। उप। गच्छतं।
सखायौ। देवौ। सख्याय। शंऽभुवा। इंद्राग्नी इति। ता। हुवामहे। इंद्राग्नी इति। श्रु
णुतं। हवं। यजमानस्य। सुन्वतः। वीतं। हव्यानि। आ। गतं। पिबतं। सोम्यं। मधु। २२ ॥१५
इयं। अददात्। रभसं। ऋणऽच्युतं। दिवःऽदासं। वध्रिऽअश्वाय। दाशुषे। या। श
श्वंतं। आऽचखाद। अवसं। पणिं। ता। ते। दात्राणि। तविषा। सरस्वति। इयं। शुष्मे
भिः। बिसखाःऽइव। अरुजत्। सानु। गिरीणां। तविषेभिः। ऊर्मिऽभिः। पारावतऽ
घ्नीं। अवसे। सुवृक्तिऽभिः। सरस्वतीं। आ। विवासेम। धीतिऽभिः। सरस्वति। देवऽनि

प॰ च॰ ८
११०

दः। नि। बर्हय। प्रऽजां। विश्वस्य। बृसयस्य। मायिनः। उत। क्षितिऽभ्यः। अवनीः। अ
विंदः। विषं। एभ्यः। अस्रवः। वाजिनीऽवति। प्र। नः। देवी। सरस्वती। वाजेभिः। वाजि
नीऽवती। धीनां। अवित्री। अवतु। यः। त्वा। देवि। सरस्वति। उपऽब्रूते। धने। हिते।
इंद्रं। न। वृत्रऽतूर्ये। ३॥ त्वं। देवि। सरस्वति। अव। वाजेषु। वाजिनि। रद। पूषाऽइ
व। नः। सनिं। उत। स्या। नः। सरस्वती। घोरा। हिरण्यऽवर्तनिः। वृत्रऽघ्नी। वष्टि। सुऽ
स्तुतिं। यस्याः। अनंतः। अह्रुतः। त्वेषः। चरिष्णुः। अर्णवः। अमः। चरति। रोरुवत्। सा
। नः। विश्वाः। अति। द्विषः। स्वसॄः। अन्याः। ऋतऽवरी। अतन्। अहाऽइव। सूर्यः। उत।
नः। प्रिया। प्रियासु। सप्तऽस्वसा। सुऽजुष्टा। सरस्वती। स्तोम्या। भूत्। ३१ आऽपप्रु
षी। पार्थिवानि। उरु। रजः। अंतरिक्षं। सरस्वती। निदः। पातु। त्रिऽसधस्था। सप्तऽ

११०

धोतुः। पंचे। जाता। वर्धयंती। वाजेऽवाजे। हव्या। भूत्। प्रायाः। मद्भिम्ना। मह्निना। आ
सु। चेकिते। द्युम्नेभिः। अन्याः। अपसां। अपःऽतमा। रथःऽइव। बृहती। विऽभ्वने। कृ
ता। उपऽस्तुत्या। चिकितुषा। सरस्वती। सरस्वति। अभि। नः। नेषि। वस्यः। मा। अप।
स्फरीः। पयसा। मा। नः। आ। धक्। जुषस्व। नः। सख्या। वेश्या। च। मा। त्वत्। क्षेत्रा
णि। अरणानि। गन्म। ३२१४ ॥ इतिचतुर्थाष्टकेअष्टमोध्यायः॥ ॥ संवत् १८ ५१ ॥ मा
र्गशिर शुक्ल १३ गुरुवासरे ज्योतिषी इत्युपनाम्ना जिवनरामेन लिखितम्॥ ॥

[OrderDescription]
,CREATED=10.07.20 11:51
,TRANSFERRED=2020/07/10 at 12:14:42
,PAGES=223
,TYPE=STD
,NAME=S0003291
,Book Name=M-2662-TRIGVED SANHITA
,ORDER_TEXT=
,[PAGELIST]
,FILE1=00000001.TIF
,FILE2=00000002.TIF
,FILE3=00000003.TIF
,FILE4=00000004.TIF
,FILE5=00000005.TIF

FILE6=00000006.TIF
,FILE7=00000007.TIF
,FILE8=00000008.TIF
,FILE9=00000009.TIF
,FILE10=00000010.TIF
,FILE11=00000011.TIF
,FILE12=00000012.TIF
,FILE13=00000013.TIF
,FILE14=00000014.TIF
,FILE15=00000015.TIF
,FILE16=00000016.TIF
,FILE17=00000017.TIF
,FILE18=00000018.TIF
,FILE19=00000019.TIF

FILE20=00000020.TIF
,FILE21=00000021.TIF
,FILE22=00000022.TIF
,FILE23=00000023.TIF
,FILE24=00000024.TIF
,FILE25=00000025.TIF
,FILE26=00000026.TIF
,FILE27=00000027.TIF
,FILE28=00000028.TIF
,FILE29=00000029.TIF
,FILE30=00000030.TIF
,FILE31=00000031.TIF
,FILE32=00000032.TIF
,FILE33=00000033.TIF

FILE34=00000034.TIF
,FILE35=00000035.TIF
,FILE36=00000036.TIF
,FILE37=00000037.TIF
,FILE38=00000038.TIF
,FILE39=00000039.TIF
,FILE40=00000040.TIF
,FILE41=00000041.TIF
,FILE42=00000042.TIF
,FILE43=00000043.TIF
,FILE44=00000044.TIF
,FILE45=00000045.TIF
,FILE46=00000046.TIF
,FILE47=00000047.TIF

FILE48=00000048.TIF
,FILE49=00000049.TIF
,FILE50=00000050.TIF
,FILE51=00000051.TIF
,FILE52=00000052.TIF
,FILE53=00000053.TIF
,FILE54=00000054.TIF
,FILE55=00000055.TIF
,FILE56=00000056.TIF
,FILE57=00000057.TIF
,FILE58=00000058.TIF
,FILE59=00000059.TIF
,FILE60=00000060.TIF
,FILE61=00000061.TIF

FILE62=00000062.TIF
,FILE63=00000063.TIF
,FILE64=00000064.TIF
,FILE65=00000065.TIF
,FILE66=00000066.TIF
,FILE67=00000067.TIF
,FILE68=00000068.TIF
,FILE69=00000069.TIF
,FILE70=00000070.TIF
,FILE71=00000071.TIF
,FILE72=00000072.TIF
,FILE73=00000073.TIF
,FILE74=00000074.TIF
,FILE75=00000075.TIF

FILE76=00000076.TIF
,FILE77=00000077.TIF
,FILE78=00000078.TIF
,FILE79=00000079.TIF
,FILE80=00000080.TIF
,FILE81=00000081.TIF
,FILE82=00000082.TIF
,FILE83=00000083.TIF
,FILE84=00000084.TIF
,FILE85=00000085.TIF
,FILE86=00000086.TIF
,FILE87=00000087.TIF
,FILE88=00000088.TIF
,FILE89=00000089.TIF

FILE90=00000090.TIF
,FILE91=00000091.TIF
,FILE92=00000092.TIF
,FILE93=00000093.TIF
,FILE94=00000094.TIF
,FILE95=00000095.TIF
,FILE96=00000096.TIF
,FILE97=00000097.TIF
,FILE98=00000098.TIF
,FILE99=00000099.TIF
,FILE100=00000100.TIF
,FILE101=00000101.TIF
,FILE102=00000102.TIF
,FILE103=00000103.TIF

FILE104=00000104.TIF
,FILE105=00000105.TIF
,FILE106=00000106.TIF
,FILE107=00000107.TIF
,FILE108=00000108.TIF
,FILE109=00000109.TIF
,FILE110=00000110.TIF
,FILE111=00000111.TIF
,FILE112=00000112.TIF
,FILE113=00000113.TIF
,FILE114=00000114.TIF
,FILE115=00000115.TIF
,FILE116=00000116.TIF
,FILE117=00000117.TIF

FILE118=00000118.TIF
,FILE119=00000119.TIF
,FILE120=00000120.TIF
,FILE121=00000121.TIF
,FILE122=00000122.TIF
,FILE123=00000123.TIF
,FILE124=00000124.TIF
,FILE125=00000125.TIF
,FILE126=00000126.TIF
,FILE127=00000127.TIF
,FILE128=00000128.TIF
,FILE129=00000129.TIF
,FILE130=00000130.TIF
,FILE131=00000131.TIF

FILE132=00000132.TIF
,FILE133=00000133.TIF
,FILE134=00000134.TIF
,FILE135=00000135.TIF
,FILE136=00000136.TIF
,FILE137=00000137.TIF
,FILE138=00000138.TIF
,FILE139=00000139.TIF
,FILE140=00000140.TIF
,FILE141=00000141.TIF
,FILE142=00000142.TIF
,FILE143=00000143.TIF
,FILE144=00000144.TIF
,FILE145=00000145.TIF

FILE146=00000146.TIF
,FILE147=00000147.TIF
,FILE148=00000148.TIF
,FILE149=00000149.TIF
,FILE150=00000150.TIF
,FILE151=00000151.TIF
,FILE152=00000152.TIF
,FILE153=00000153.TIF
,FILE154=00000154.TIF
,FILE155=00000155.TIF
,FILE156=00000156.TIF
,FILE157=00000157.TIF
,FILE158=00000158.TIF
,FILE159=00000159.TIF

FILE160=00000160.TIF
,FILE161=00000161.TIF
,FILE162=00000162.TIF
,FILE163=00000163.TIF
,FILE164=00000164.TIF
,FILE165=00000165.TIF
,FILE166=00000166.TIF
,FILE167=00000167.TIF
,FILE168=00000168.TIF
,FILE169=00000169.TIF
,FILE170=00000170.TIF
,FILE171=00000171.TIF
,FILE172=00000172.TIF
,FILE173=00000173.TIF

FILE174=00000174.TIF
,FILE175=00000175.TIF
,FILE176=00000176.TIF
,FILE177=00000177.TIF
,FILE178=00000178.TIF
,FILE179=00000179.TIF
,FILE180=00000180.TIF
,FILE181=00000181.TIF
,FILE182=00000182.TIF
,FILE183=00000183.TIF
,FILE184=00000184.TIF
,FILE185=00000185.TIF
,FILE186=00000186.TIF
,FILE187=00000187.TIF

FILE188=00000188.TIF
,FILE189=00000189.TIF
,FILE190=00000190.TIF
,FILE191=00000191.TIF
,FILE192=00000192.TIF
,FILE193=00000193.TIF
,FILE194=00000194.TIF
,FILE195=00000195.TIF
,FILE196=00000196.TIF
,FILE197=00000197.TIF
,FILE198=00000198.TIF
,FILE199=00000199.TIF
,FILE200=00000200.TIF
,FILE201=00000201.TIF

FILE202=00000202.TIF
,FILE203=00000203.TIF
,FILE204=00000204.TIF
,FILE205=00000205.TIF
,FILE206=00000206.TIF
,FILE207=00000207.TIF
,FILE208=00000208.TIF
,FILE209=00000209.TIF
,FILE210=00000210.TIF
,FILE211=00000211.TIF
,FILE212=00000212.TIF
,FILE213=00000213.TIF
,FILE214=00000214.TIF
,FILE215=00000215.TIF

FILE216=00000216.TIF
,FILE217=00000217.TIF
,FILE218=00000218.TIF
,FILE219=00000219.TIF
,FILE220=00000220.TIF
,FILE221=00000221.TIF
,FILE222=00000222.TIF
,FILE223=00000223.TIF
,